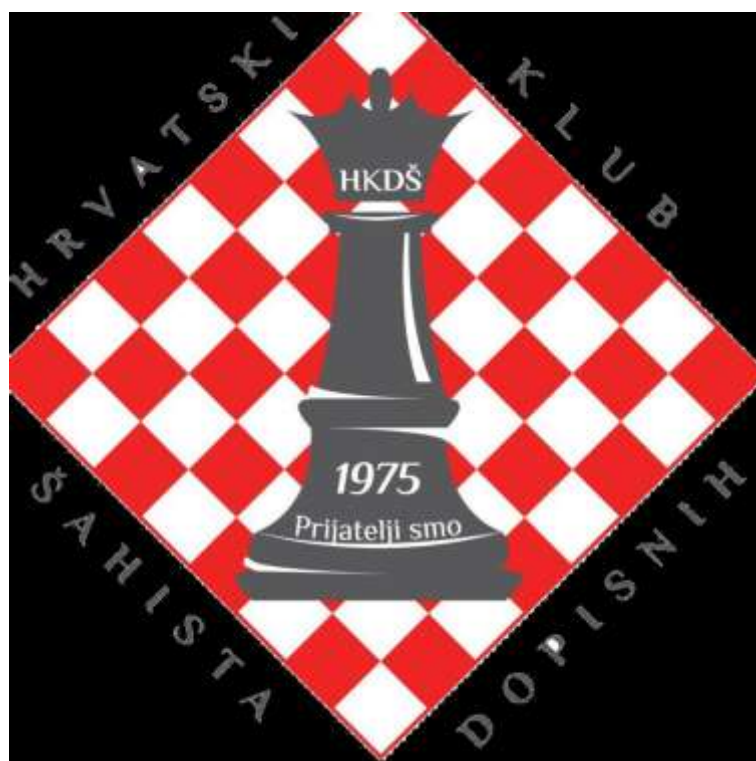

IMPRESUM

NASLOV:	50 GODINA ORGANIZIRANOG DOPISNOG ŠAHA U REPUBLICI HRVATSKOJ (1975. – 2025.)
IZDAVAČ:	HRVATSKI KLUB DOPISNIH ŠAHISTA
ZA IZDAVAČA:	Zdravko Tešić
UREDNIK:	Zdravko Tešić
UREDNIČKI ODBOR:	Miroslav Komar Ivan Ivec Vuk-Tadija Barbarić Ratko Vujnović Nenad Dorić
KOREKTURA:	Vuk-Tadija Barbarić
OBLIKOVANJE:	Ratko Vujnović
IZDAVANJE:	Zagreb, kolovoz 2025.

O nama

Šah se smatra jednom od najstarijih društvenih igara na svijetu – porijeklom iz Indije, odakle se proširio prema Perziji i Europi. Danas je priznat kao kulturna i intelektualna disciplina, a sve češće se koristi i kao edukativni alat u obrazovnim sustavima.

Osim što razvija logičko razmišljanje, koncentraciju i strpljenje, šah je poznat kao alat koji potiče međugeneracijsku povezanost – jer pred šahovskom pločom godine ne igraju ulogu. Danas ovu drevnu igru igraju milijuni ljudi diljem svijeta – od djece u školama do vrhunskih velemajestora, a šah sve više dobiva i digitalnu dimenziju kroz online platforme i turnire.

Dopisni šah posebna je i iznimno popularna podvrsta šaha koja u današnje vrijeme doživljava svoj novi procvat. Digitalno doba omogućilo je (za razliku kada su se potezi dojavljivali dopisivanjem), razmjenu poteza elektronskom poštom i/ili putem specijaliziranih platformi (servera). Tu su i moćni šahovski programi koji igračima pomažu pri analizi svih vrsta pozicija u otvaranju, središnjici i završnici. Time zadovoljstvo postaje potpuno.

U ovakvim okolnostima odlučili smo se pripremiti monografiju povodom tako velikog događaja za našu šahovsku udrugu kao što je njezin pedeseti rođendan. Ovo je dvostuki jubilej kojim obilježavamo 50. godišnjicu organiziranog igranja dopisnog šaha u Hrvatskoj i 10. godišnjicu postojanja Hrvatskog kluba dopisnih šahista kao samostalne udruge.

Namjera je prikazati našu udrugu u okruženju u kojem je nastala, opisati njezinu povijest i razvoj, osobe koje su je obilježile i sve to opremljeno posebnim dodacima – turnirskim tablicama sa nacionalnih natjecanja, fotografijama, biografijama igrača.

Na stvaralačkom putu susretali smo one koji su dijelili s nama entuzijazam i želju, pružali nam veliku pomoć i podršku da ova knjiga bude što vjernija i bogatija preslika pedesetgodišnjeg života naše udruge i veliko im hvala na tome. Svjesni smo da smo uspjeli zabilježiti tek fragmente te da su određene bilješke, sjećanja i uspjesi ostali skriveni. Nadamo se da će oni naći svoje mjesto u nekim budućim pisanim tragovima,

Ponosni smo na sve uspjehe naših članova.

Vama, drage čitateljice i čitatelji, želimo da uživate u ovim stranicama pred sobom!

Urednički odbor, kolovoz 2025.

Sadržaj

Sadržaj

IMPRESUM	1
O nama	2
SADRŽAJI I OBLICI ŠAHOVSKE IGRE (Zvonko Krečak, 1996.).....	6
Iskonski, osnovni ili stolni vidovi šaha	6
Dojavni vidovi šaha	7
Poluigrački vidovi šaha	7
Neigrački vidovi šaha.....	8
Ostali vidovi šaha	8
RAZLIKA IZMEĐU ŠAHA NA PLOČI I DOPISNOG ŠAHA (Miroslav Komar)	9
Trajna privlačnost sporog šaha: zašto volimo dopisni šah	9
Duboko zaronite u strategiju: majstorski tečaj šahovskog razmišljanja	10
Fleksibilnost vremena: Šah po vlastitim uvjetima.....	12
Globalna zajednica: ujedinjena ljubavlju prema igri	12
Učenje i usavršavanje: šahovski laboratorij	13
Psihološki izazov: razmišljati „izvan okvira”	14
Umjetnički izraz: Ljepota proračunatih poteza.....	14
PUTOVANJE KROZ VRIJEME : OČARAVAJUĆA POVIJEST DOPISNOG ŠAHA (Miroslav Komar)	16
Rana šaputanja: sjeme dvoboja s daljine (prije 17. stoljeća)	16
Zora prvaka: Kavane i poštanske revolucije (17. – 19. st.)	17
Tehnološka poboljšanja i međunarodni turniri (19. stoljeće).....	18
Zlatno doba dopisnog šaha: turniri, tehnologija i trijumfi (od kasnog 19. stoljeća do početka 20. stoljeća)	19
Svjetski ratovi i uspon međunarodnih organizacija (20. stoljeće).....	20
Informacijsko doba: novi horizonti i evoluirajući krajolici (kasno 20. – 21. stoljeće).....	20
Utjecaj tehnologije: izazovi i mogućnosti.....	21
Pogled unaprijed: budućnost dopisnog šaha	21
Povijest ICCF-a (preuzeto sa službene stranice ICCF-a)	22
Primjer regionalnog komadića novije povijesti dopisnog šaha: Dunavski kup – memorijal Paula M. Darmograya	24
DOPISNI ŠAH U HRVATSKOJ (Zdravko Tešić)*	26
Priče iz davnina	26
Razdoblje dviju Jugoslavija	26
Moderna vremena	28
Hrvatski klub dopisnih šahista kao samostalna udruga	29

OTVARANJA U DOPISNOM ŠAHU (Ivan Ivec).....	31
Repertoar otvaranja za bijeloga.....	33
Repertoar otvaranja za crnoga.....	35
BOLJI OD STROJA: LEONARDO LJUBIČIĆ.....	38
Životopisi	45
LEONARDO LJUBIČIĆ	45
DAVOR KRIVIĆ.....	46
SINIŠA LOINJAK.....	47
PAVAO KEGLEVIĆ	48
ANTE LJUBIČIĆ	49
MAJA ZELČIĆ	51
ZVONKO KREČAK (1942. – 2019.)	53
NENAD PIČULJAN.....	55
DARKO FELETAR.....	57
IBRAHIM KAPIĆ (1933. – 2009.)	59
PERO KLAIĆ (1934. – 2001.).....	60
NENAD DORIĆ.....	61
IVAN IVEC	63
ZORKO KOSTANJŠEK	64
ZVONKO JURAS (1948. – 2021.)	65
EDUARD PIACUN	66
FRANJO LOVAKOVIĆ (1952. – 2019.).....	67
MARINA ZELIĆ (1947. – 2018.).....	68
ZDRAVKO TEŠIĆ.....	69
DRAŽEN BAJT	70
VLADIMIR CVETNIĆ.....	71
BORIS HRŽINA	72
MIROSLAV KOMAR	73
ŽELJKO IVANOVIĆ (1949. – 2022.)	74
VLADIMIR ŠIPS (1928. – 2003.).....	75
PERICA LATAS	76
FRANJO VIDALINA.....	77
VUK-TADIJA BARBARIĆ	78
Pobjednici.....	79
PRVACI HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU 1995. – 2025.	79
POBJEDNICI KUPA HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU 1996. – 2023.	81
PRILOG 1 – ZAVRŠNE TURNIRSKE TABLICE (PRVENSTVA HRVATSKE)	82
5. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU (POSTAL)? – 31. 3. 1995.....	82

6. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU (POSTAL) 15. 10. 1995. – 14. 4. 1997.....	83
7. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CORR_CRO 034 (POSTAL) 14. 11. 1997. – 30. 5. 1999.....	84
Corr CRO 50/8. POJEDINAČNO PRVENSTVO HRVATSKE (1. 3. 2001. – 31. 8. 2002.).....	85
9. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CORR CRO_059 (11. 11. 2003. – 10. 5. 2005.)	86
CRO/C10, 10. Croatian Championship (20. 12. 2005. – 19. 8. 2007.) POSTAL	87
CRO/C11, Croatian Championship 11th / Teodor TOMAS Memorial (20. 10. 2007. – 31. 8. 2009.).....	88
CRO/C12, Cro#079Web-Champ12final/MemorialMgr.DrazenMOVRE (19. 9. 2011. – 18. 3. 2013.)	89
CRO Ch 13 Final, Croatian Championship 13 Final (20. 12. 2015. – 20. 9. 2017.).....	90
CRO Ch 14 Final, Croatian Championship 14 Final (1. 12. 2017. – 1. 9. 2019.).....	91
Cro/Ch15/Final, Croatian Championship 15 Final (10. 12. 2019. – 30. 9. 2021.)	92
PRILOG 2 – ZAVRŠNE TURNIRSKE TABLICE (KUP HRVATSKE).....	93
1. CRO CUP FINAL / Corr CRO 25 (15. 11. 1996. – 30. 6. 1998.).....	93
2. CRO CUP FINAL / Corr CRO 46.....	94
3. CRO-CUP FINAL (Corr CRO 56)	95
CRO/Cup4/final, 4. Croatian Cup Final START: 1. 12. 2004.	96
CRO/Cup5/final, 5. Croatian Cup Final / CRO-069 START: 20. 11. 2006.....	97
CRO/Cup6/final, 6. Croatian Cup Final / CRO-075 start: 9. 2. 2009.....	98
CRO/Cup7/final, The ICCF-WEbSever_Cro#081Cup7final START: 25. 9. 2012.....	99
CRO/Cup8/final, Croatian Cup 8 Final, start: 1. 12. 2016.	100
CRO/CUP9/FINAL, CROATIAN CUP 9 FINAL START: 15. 11. 2018.	101
CRO CUP 10, CRO CUP 10 – MEMORIAL DR. ZVONKO KREČAK START: 1. 3. 2022.....	102
PRILOG 3: POPIS IGRAČA IZ HRVATSKE PREMA ICCF KLASIFIKACIJI REGISTRACIJE	103

SADRŽAJI I OBLICI ŠAHOVSKE IGRE (Zvonko Krečak, 1996.)

Kada govorimo o šahovskom sadržaju onda, u pravilu, razlikujemo igrački i natjecateljski sadržaj.

Pod igračkim sadržajem prvenstveno podrazumijevamo „zbivanja na šahovnici” neovisno o tomu tko su igrači, dok pod natjecateljskim sadržajem prvenstveno podrazumijevamo učinak krajnjeg ishoda utakmice između dvaju protivnika. Igrački ili unutrašnji sadržaj šaha spada u umjetnost i šire (da ne kažemo znanost te mudrost), a natjecateljski ili vanjski sadržaj šaha spada u sport i šire (da ne kažemo osobnost te društvenost).

Kada pak govorimo o šahovskim oblicima onda, u pravilu, mislimo na razne vidove šaha kao što su stolni, teorijski, dopisni, problemski, studijski itd. Jedinstvo svih vidova šaha ogleda se u zajedničkim zakonima (pravilima) igre – neovisno o natjecateljima i prostorno – vremenskim uvjetima u kojima se odvija.

Natjecateljski vidovi šaha redovno imaju pisana pravila igranja koja, pored pravila igre, sadrže i odredbe o prostornim i vremenskim uvjetima.

Neigrački vidovi šaha (npr. teorijski) obično imaju svoja pisana pravila.

Kada se ne imenuje vid šaha, onda se misli na osnovni ili iskonski vid šaha koji je ishodno uporište svih ostalih izvedenih vidova šaha.

Kada se spominje više vidova šaha, onda se osjeća potreba za njegovim imenovanjem – ja ga zovem stolni vid šaha jer „sve se zbiva za šahovskim stolom”. Ostali vidovi šaha izvode se iz osnovnog vida šaha mijenjanjem igračkih to jest natjecateljskih obilježja i/ili prostorno-vremenskih uvjeta u kojima se igra odvija.

Iskonski, osnovni ili stolni vidovi šaha

Obilježje iskonskog, osnovnog ili stolnog vida šaha jest jedinstvo prostora i vremena – igra se istovremeno na jednom mjestu (šahovnica je obično na stolu). Izrazito je „nabijen” natjecateljskim sadržajem, a ujedno pruža najveći doprinos igračkim ostvarenjima šaha kao cjeline. Ne samo da je najstariji već je to i najomiljeniji te najrazvijeniji vid šaha. U okviru toga vida šaha 1924. godine osnovan je Međunarodni šahovski savez (izvorno francuski: Federation Internationale des Echecs – FIDE). FIDE redovito priređuje opća svjetska prvenstva; pojedinačna i momčadska (olimpijade). Priređuje i posebna prvenstva: ženska i za mlađe uzraste.

Za sve šahiste svijeta od naročite su važnosti Pravila igranja FIDE koja se po potrebi mijenjaju kako bi išla u korak s vremenom.

Od podvrsti stolnog vida šaha može se navesti brzopotezni šah (blitz i rapid), koji ima izrazito naglašen natjecateljski sadržaj.

Dojavni vidovi šaha

Kod svih dojavnih vidova šaha imamo narušavanje jedinstva prostora – igrači su na različitim mjestima pa se govori o daljinskom šahu (njemački: FernSchach). Kod nekih dojavnih vidova šaha imamo i narušavanje jedinstva vremena – igrači ne igraju istovremeno, kao da se pri svakom potezu igra prekida te analizira pa nastavlja.

U dojavnom šahu, obzirom na stolni šah, natjecateljski sadržaj je (nešto) oslabljen, a igrački sadržaj (obično) pojačan. Imamo više vrsta dojavnog šaha – u osnovi se razlikuju prema sredstvu dojavljivanja poteza.

Dopisni šah je najrazvijenija i najomiljenija vrsta dojavnog šaha. U pravilu, potezi su se dojavljivali dopisivanjem (dopisnica ili pismo). U najnovije vrijeme takav „tvrđi” način dojave gotovo je potpuno napušten pojavom elektroničke pošte (engleski: e-mail) povezane s razmjenom poteza na posebnom poslužitelju (engleski: server).

Poslije II. svjetskog rata obnovljen je Međunarodni savez za dopisni šah (izvorno engleski: The International Correspondence Chess Federation – ICCF).

Dosadašnja Pravila igranja ICCF donijeta su 1950. godine u Dubrovniku (za vrijeme održavanja Šahovske olimpijade FIDE)!

U međuvremenu se pravila usavršavaju na godišnjim kongresima ICCF.

Pojavom šahovskih programa i igrača natjecateljski sadržaj dopisnog šaha je ugrožen.

U krajnjem slučaju – natjecat će se sami tvorci šahovskih programa. U budućnosti to ne mora biti malen broj ljudi, jer se informatika širi neslućenim brzinama.

Poluigrački vidovi šaha

U poluigračkim vidovima šaha jedan je „igrač”. Tu spadaju problemski i studijski šah. Natjecateljski sadržaj nema oblik dvoboja već se gleda položaj i ugled pojedinca u mjesnoj i svjetskoj sredini. Položaj i ugled se stječu tvorbom vlastitih i/ili rješavanjem tuđih ostvarenja.

Neigrački vidovi šaha

Teorijski šah jest oblik neigračkog šaha. Stvaralaštvo se ogleda u teoriji otvaranja, manje u teoriji završnica, a ponajmanje u teoriji središnjice. Iako postoje godišnje nagrade i priznanja za teoretsku novost, to bi upućivalo na to da teorijski šah spada u poluigračke vidove šaha, natjecateljski duh se ostvaruje posredno, tiho, u vidu ugleda koji pojedinac uživa u užoj ili široj sredini.

Valja spomenuti i „učiteljski vid šaha”. Njime se bave oni koji u pravilu osjećaju da više postižu uzdižući mnoštvo drugih nego li sami sebe.

Ostali vidovi šaha

Handicap match i simultanka su obično u službi „šahovske predstave” u kojoj glavnu ulogu igra jači igrač koji istovremeno igra protiv više slabijih igrača. Handicap match se igra sa satom i broj protivnika obično iznosi 4 – koliko jedna šahovska momčad.

Simultanka se igra bez sata – jači igrač igra protiv oko 30 slabijih igrača.

Trajna privlačnost sporog šaha: zašto volimo dopisni šah

Dok su brzopotezno uzbuđenje *bullet* ili *blitz* šaha, ubrzano igranje *rapid* partija ili pak ozbiljne turnirske partije klasičnim tempom ljubiteljima šaha neosporno privlačni, postoji i predana zajednica koja predano voli tiši, kontemplativni svijet dopisnog šaha. Ovdje se potezi odvijaju danima, tjednima ili čak mjesecima, a partije mogu trajati i više od godinu dana, nudeći posebno iskustvo koje različite igrače privlači iz različitih razloga. Ovo poglavlje nastoji dublje istražiti u čemu su razlike između šaha za pločom i dopisnog šaha, kao i moguće razloga zašto neki ljudi vole dopisni šah, istražujući nijanse i složenosti koje dopisni šah čine tako zadivljujućim.

Čuveni američki dnevni list *The New York Times* objavio je 2022. godine vrlo zanimljiv članak pod naslovom *Why Correspondence Chess Is Still Popular Among Elite Players* (u prijevodu s engleskog: Zašto je dopisni šah još uvijek popularan među elitnim igračima).¹ Kroz narativ o Jonu Edwardsu, Amerikancu koji je postao 34. svjetski prvak u dopisnom šahu, a u prešutnom kontekstu nedavne pandemije Covida-19 koji je prisilio mnoge ljude da što više vremena provode kod kuće, članak upoznaje svoje milijunsko čitateljstvo s mnogim specifičnostima dopisnog šaha. U članku se mogu naslutiti neki od zaključaka o specifičnostima dopisnog šaha do kojih dolazi i ovo poglavlje. Taj relativno kratak članak, osim što među ostalim raspravlja i o dilemama korištenja računala kao pomoći u igranju dopisnog šaha, čitateljima pruža i više poveznica na druge izvrsne izvore o šahu općenito. Drugim riječima, radi se o članku koji pokušava rasvijetliti specifičnosti dopisnog šaha u odnosu na „obični” šah.

¹ Vidi na URL: <https://www.nytimes.com/2022/11/09/crosswords/correspondence-chess.html>

Ilustracija zasad nepoznatog autora koju se može pronaći na mnoštvu web stranica koje se bave dopisnim šahom

Duboko zaronite u strategiju: majstorski tečaj šahovskog razmišljanja²

Nesputan vremenskim pritiskom, dopisni šah postaje majstorski tečaj strateškog razmišljanja. Igrači mogu proučavati varijante u svojim partijama s forenzičkom preciznošću, konzultirati šahovske računalne programe za smjernice i secirati protivnikove planove s preciznom pozornošću³. Takva duboka analiza potiče sljedeće:

- Pozicijske nijanse: kad se odluke ne trebaju donositi brzo, do izražaja dolaze suptilne pozicijske zamršenosti. Igrači mogu procjenjivati učinkovitost aktivnosti manjih figura, dugoročni utjecaj struktura pješaka i delikatnu ravnotežu dinamičkih i statičkih čimbenika.
- Dugoročno planiranje: dopisni šah omogućuje igračima da ispletu zamršene mreže strateških manevara. Ono što su žrtve kad se igra šah za pločom, ovdje su pomno proračunati rizici; sigurnost kralja poprima kritičnu važnost, a planiranje

² Postoje specijalizirane knjige koje upućuju igrače zainteresirane za dopisni šah u specifičnosti upravo takvog tipa igranja šaha. Jedan od primjera je knjiga Tima Hardinga (nama već poznatog iz poglavlja o povijesti dopisnog šaha) *Winning at Correspondence Chess* (u prijevodu s engleskog: Pobjeđivanje u dopisnom šahu), objavljena u Londonu 1996. u izdanju B. T. Batsforda Ltd. Mnogi su je ocijenili kao sadržajni promašaj, ali to djelo ipak u sebi koristi mnoge preporuke i važne materijale korisne za razumijevanje specifičnosti dopisnog šaha

³ Neke online platforme uglavnom posvećene online šahu u realnom vremenu (npr. chess.com) imaju i opciju igranja dopisnog šaha, ali sa zabranom korištenja pomoći računalnih programa. Nameće se mogućnost da neki igrači varaju koristeći krišom računala, no od igrača se očekuje odgovorno i fer ponašanje, a na platformi se koriste algoritmi koji su u stanju u velikom postotku detektirati kada se radi o varanju. Međutim, ICCF u svojim natjecanjima svih razina izrijekom dopušta korištenje pomoći računala pri igranju dopisnog šaha.

završnice počinje gotovo od početnih poteza. Ova sposobnost zamišljanja i izvršavanja dugoročnih planova neizmjereno je nagrađujuća za igrače koji uživaju u intelektualnom izazovu.

- Pomoć šahovskih računalnih programa (u središtu ozbiljnih šahovskih aplikacija je program za izračunavanje poteza, kojeg se na engleskom jeziku obično naziva *chess engine*⁴): iako bi se neki „čistunci” mogli tome rugati, razborita upotreba šahovskog softwarea može kod igrača poboljšati iskustvo učenja. Šahovski računalni programi mogu otkriti skrivene prijetnje, istaknuti slabosti i predložiti nove mogućnosti, gurajući igrače da razmotre linije koje bi inače mogli propustiti. Neke aplikacije mogu u analizu pozicija i partija ubacivati i verbalne komentare, a standardno korištena mjera u evaluaciji neke šahovske pozicije je brojčana oznaka koja izražava prednost jedne ili druge strane izražena u numeričkom iznosu vrijednosti pješaka.⁵

⁴ Najpoznatiji *chess engine* (u doslovnom prijevodu s engleskog: šahovski motor ili stroj) programi su Stockfish, Leela Chess Zero (oba su besplatna), Komodo, Houdini, Fritz, Rybka, Shredder (svi komercijalni), a postoje i stotine drugih.

⁵ Šahisti znaju da se vrijednost svake figure može izraziti brojem koliko otprilike pješaka ta figura vrijedi. Dok skakač ili lovac vrijede oko 3 pješaka, top vrijedi oko 5 pješaka. Ista ta mjerna jedinica koristi se u evaluaciji neke konkretne šahovske pozicije. Npr. -0,3 znači da u zadanoj poziciji crni stoji bolje za otprilike vrijednost jedne trećine pješaka, 0,00 znači da je pozicija potpuno izjednačena, a +1,5 znači da je prednost bijelog otprilike u vrijednosti od jednog i pol pješaka. U dopisnom šahu taj se pokazatelj gleda i na stotinke pješaka!

Fleksibilnost vremena: Šah po vlastitim uvjetima

U našem brzom ritmu života, planiranje posvećenog „šahovskog vremena”, kad se radi o šahu za pločom, može biti teško. Dopisni šah nudi oslobađajuće rješenje. O potezima se može razmišljati tijekom putovanja na posao, na pauzi za kavu ili čak dok gledate TV. Ova fleksibilnost privlači najčešće privlači sljedeće osobe:

- Osobe koje nemaju mnogo vremena: tako profesionalci zahtjevnih zanimanja, studenti i oni s užurbanim rasporedom mogu uživati u šahu bez žrtvovanja drugih obveza. Potezi se mogu napraviti u ukradenim trenucima, osiguravajući kontinuirani angažman bez vremenskih ograničenja. Posebna prednost dopisnog šaha u odnosu na šah za pločom je što se cijelo dopisno natjecanje, neki turnir, igra istovremeno – igrate protiv svih protivnika od prvog dana natjecanja, što nije moguće u šahu za pločom (osim u simultankama). Naravno, postoje dopisni turniri koji imaju nekoliko etapa (npr. Kvalifikacije, potom polufinale, a na kraju finale), ali to su zapravo odvojena, ali povezana konsektivna natjecanja, a ne jedno natjecanje.
- Udaljene igrače: geografski izolirani pojedinci mogu pronaći uspješnu zajednicu u online platformama za dopisivanje. Šah premošćuje udaljenosti, jača veze i omogućuje igračima da se natječu bez obzira na lokaciju.⁶
- Osobe koje žele ležerno uživanje u omiljenoj igri: neki jednostavno preferiraju sporiji, meditativniji pristup šahu. Dopisivanje (bilo putem Interneta ili poštom) omogućava im uživanje u igri bez žurbe, pažljivo promišljanje poteze i procjenjivanje pozicije i strategije. Za razliku od igranja šaha za pločom, dopisni šah ima znatno duže vremenske kontrole, što igračima osigurava više užitka i opuštenosti u igranju.⁷
- Šahovske zaljubljenike zrelije dobi, koji više nemaju dovoljno energije ni koncentracije za sudjelovanje na turnirima šaha za pločom ili za suđenje na turnirima ako su nekad bili (i) šahovski suci, ali mogu u miru svojeg doma uživati u dopisnom šahu.

Globalna zajednica: ujedinjena ljubavlju prema igri

Internet je transformirao dopisni šah u globalni fenomen. Platforme poput Lichessa⁸ i ICC-a⁹ ugošćuju tisuće partija, potičući živu zajednicu koja nadilazi granice i kulture. Slijedi kratki pregled glavnih vrijednosti takve zajednice.

⁶ Primjerice, na jednom memorijalnom turniru u organizaciji Hrvatskog kluba dopisnih šahista (HKDŠ) sudjelovao je i igrač iz Guama, otoka u zapadnom dijelu Tihog oceana.

⁷ Vidi online članak u Quori, URL: <https://www.quora.com/Why-do-people-enjoy-playing-correspondence-chess>

⁸ Lichess je svjetski popularan besplatni šahovski portal otvorenog koda, vidi URL: <https://lichess.org/>

⁹ ICC – Internet Chess Club, vidi URL: <https://www.chessclub.com/>

- Međunarodna razmjena: igrači se povezuju s pojedincima iz cijeloga svijeta, razmjenjuju pozdrave, raspravljaju o igrama i dijele kulturološke uvide. To potiče razumijevanje i prijateljstvo, dokazujući da je šah univerzalni jezik.
- Kulturno slavlje: dopisni šah omogućuje igračima da istraže različite stilove i pristupe igranju. Partije protiv protivnika iz različitih sredina proširuju razumijevanje šaha i pružaju vrijedne lekcije o kulturnim nijansama.
- Prijateljstva izvan granica: zajednička strast za igrom može procvjetati u prijateljstva za cijeli život. Online forumi i *chat* sobe stvaraju prilike za interakciju igrača, izgradnju odnosa i uživanje u društvenom aspektu šaha izvan individualnog natjecanja.
- Privlačnost zbog povijesti dopisnog šaha: dopisni šah ima dugu povijest, a osobito je bogata njegova povijest tijekom 19. stoljeća. Neke igrače je privukla upravo ta tradicija i povijesna važnost takvog oblika šaha, kao i izazov igranja u formatu u kojem su uživale generacije šahovskih entuzijasta.¹⁰

Učenje i usavršavanje: šahovski laboratorij

Produženi vremenski okvir dopisnog šaha čini ga prirodnim za učenje i usavršavanje. Igrači mogu:

- Duboko istraživati: tako primjerice neko otvaranje¹¹ možete detaljno proučiti¹², udubiti se u partije s komentarima, konzultirati literaturu o šahu dok razmišljate o svojem sljedećem potezu. Ovo dubinsko istraživanje vodi do dubljeg razumijevanja načela otvaranja, pozicijskih koncepata i taktičkih motiva.
- Analizirati pogreške: gubitci postaju vrijedne lekcije u dopisnom šahu. Igrači mogu secirati svoje pogreške, istraživati alternativne varijante i učiti na svojim pogreškama. Ovaj introspektivni proces sprječava ponavljanje istih pogrešaka i ubrzava razvoj šaha.
- Učiti i usavršavati se: bitno sporiji tempo igranja dopisnog šaha omogućava igračima eksperimentiranje s različitim otvaranjima, taktikama i strategijama, kao

¹⁰ Vidi online članak u Quori, URL: <https://www.quora.com/Why-do-people-enjoy-playing-correspondence-chess>

¹¹ Iskusi dopisni šahisti znaju da postoje standardne računalne baze podataka šahovskih otvaranja (obično imaju naziv *book* – u prijevodu s engleskog: knjiga, pri čemu se misli na knjigu otvaranja), ali za ambiciozne dopisne šahiste primjerenije su baze podataka šahovskih otvaranja kreirane iz velikog broja odigranih partija dopisnog šaha pa ih najčešće sami kreiraju.

¹² Poznato je da profesionalni šahisti, vелеmajstori koji ne igraju dopisni šah, vrlo cijene baze podataka (najčešće u *chessbase* formatu) s kolekcijama dopisnih šahovskih partija, jer se partije dopisnog šaha temelje na daleko detaljnijim analizama i preciznije su igrane nego turnirske partije čak i vrhunskih vелеmajstora. Oni znaju da se iz partija dopisnog šaha može puno naučiti!

i učenje iz vlastitih grešaka. To može biti dragocjeno u unaprjeđivanju svojih vještina i u razumijevanju te igre.¹³

- Potražiti pomoć od šahovskog računalnog programa: kad se etički koriste, šahovski računalni programi mogu biti moćni alati za učenje. Igrači mogu identificirati propuštene prilike, razumjeti složene pozicije i vježbati svoje vještine računanja varijanti protiv moćnog protivnika.

Psihološki izazov: razmišljati „izvan okvira”

Dopisni šah nije samo analiza varijacija; to je i psihološka bitka. Igrači moraju:

- Upravljanje strpljenjem: čekanje protivnikovog poteza može biti nervozno. Igrači moraju naučiti kontrolirati svoje emocije, izbjegavati impulzivne reakcije i održavati fokus tjednima ili čak mjesecima.
- Oduprijeti se emocionalnoj igri: *”tilt”*, emocionalno stanje koje zamagljuje dobru prosudbu, prijetnja je i u dopisnom šahu. Igrači trebaju zadržati svoju pribranost, izbjegavati emocionalne odluke i držati se svojih strateških planova.
- Razvijati mentalnu snagu: psihološki zahtjevi dopisnog šaha izgrađuju mentalnu otpornost. Igrači se uče nositi s pritiskom, upravljati neizvjesnošću i zadržati fokus u izazovnim situacijama.
- Proučiti svojeg protivnika: dobri igrači dopisnog šaha prvo će proučiti dostupne partije svojeg protivnika, koja otvaranja i koliko uspješno koristi, koje su mu moguće slabe točke i drugo. Tek nakon toga odigrat će svoj prvi potez.

Umjetnički izraz: Ljepota proračunatih poteza

Za neke dopisni šah nadilazi puko natjecanje i postaje oblik umjetnosti. Igre se mogu razviti u razrađene simfonije strateških ideja, proračunatih žrtava i taktičke briljantnosti.

Zaključci o razlikama između šaha za pločom i dopisnog šaha

Kroz poglavlje o povijesti dopisnog šaha naučili smo da se zlatno doba dopisnog šaha odvijalo prije zlatnog doba šaha za pločom, a može se zaključiti kako je povijest dopisnog šaha mnogo duža nego što bi se to reklo na prvi pogled.

Dopisni šah je vremenski bitno drugačije dimenzioniran nego šah za pločom. Igra se protiv više protivnika istovremeno, čak i na više natjecanja istovremeno, a u većini

¹³ Vidi online članak u Quori, URL: <https://www.quora.com/Why-do-people-enjoy-playing-correspondence-chess>

organizacija za dopisni šah i online platformi koje omogućavaju igranje dopisnog šaha dozvoljena je i uporaba šahovskih programa, što postavlja nove, drugačije izazove pred igrače. Koliko god koristio računalo, igrač na kraju ipak osobno donosi odluke o svojim potezima. Dopisni šah stavlja pred igrače drugačije izazove u smislu dubine analize i razrade mogućih varijanti, a nedvojbeno im omogućava i drugačije mogućnosti učenja i usavršavanja nego što je slučaj u šahu za pločom.

Iako partije traju mnogo dulje nego u šahu za pločom, u dopisnom šahu ne postoje prostorne granice, a korištenjem Interneta prienos poteza se mjeri u djelićima sekunde, a ne u danima i tjednima kao u poštanskom dopisnom šahu (nekad je čekanje na sljedeći potez trajalo možda i mjesecima).

Ne treba izostaviti činjenicu da dopisni šah potiče uključivanje igrača u geografski i kulturno neograničene kontakte i virtualne zajednice, ali je sigurno neupitna jedna čvrsta zajednička točka svijeta dopisnog šaha sa svijetom šaha za pločom – ljubav prema toj drevnoj, poticajnoj i bogatoj igri. Nekim igračima iz određenih razloga naprosto više odgovara dopisni šah od igranja šaha za pločom, no ima i igrača koji podjednako uživaju u oba tipa igranja šaha, kao i strastvenih igrača za pločom koji se sporadično probaju i u dopisnom šahu.

Na kraju valja dodati kako zajednice igrača šaha za stolom uglavnom prepoznaju vrijednosti dopisnog šaha (npr. na poznatoj HTV-ovoj emisiji Šahovski komentar analizirana je barem jedna partija dopisnog šaha; isto tako, poznati križevački šahovski YouTuber *agadmator* analizirao je među mnoštvom partija igranih za pločom i najmanje jednu partiju dopisnog šaha), ali ne uvijek. Hrvatska je imala svjetskog prvaka u dopisnom šahu, a nikad nije imala ni kandidata za svjetskog prvaka u klasičnom šahu. Za obje te zajednice i za šah u cjelini bilo bi blagotvorno da se međusobno što bolje upoznaju i prihvate, da uče jedni od drugih, da što više surađuju.

U posljednje vrijeme svjedočimo povećanju broja formi igranja šaha u svijetu (npr. kombinirani turniri u klasičnom i ubrzanom tempu ili u ubrzanom i brzopoteznom tempu, turniri u šahu 960, alternativni načini bodovanja na turnirima, turniri u brzom rješavanju šahovskih zadataka, itd.¹⁴) pa je očigledno došlo vrijeme da se i dopisni šah postavi, koliko je to moguće, još bliže toj sve bogatijoj i sve zanimljivijoj obitelji različitih oblika igranja te drevne i prebogate umne igre.

¹⁴ Najnoviji format je igranje s figurama postavljenim u pozicije iz poznatih povijesnih partija – *Casablanca Chess 2024* – vidi URL: <https://www.chess.com/events/2024-casablanca-chess-main>

Putovanje kroz vrijeme: očaravajuća povijest dopisnog šaha (Miroslav Komar)

Dopisni šah, cerebralni ples umova na daljinu, može se pohvaliti bogatom i fascinantnom poviješću, koja je bila uvjetovana tehnološkim napretkom, društvenim promjenama i čistom ljubavi prema toj igri. Od skrivenog podrijetla do živopisnih internetskih zajednica, ovo poglavlje vodi čitatelja putovanjem kroz vrijeme, istražujući ključne epohe i prekretnice koje su oblikovale dopisni šah u trajni fenomen kakav je danas.

Kao dodatak uvodu u povijest dopisnog šaha, ovdje valja dodati nekoliko rečenica pokojnog g. Zvonka Krečaka, doktora znanosti u području fizike, jednog od utemeljitelja organiziranog dopisnog šaha u Hrvatskoj i višeg međunarodnog majstora dopisnog šaha, koje je napisao u jednom tekstu o povijesti dopisnog šaha. Za postojanje dopisnog vida šaha u nekoj sredini potrebno je troje: omiljenost šaha općenito (u toj sredini), primjerena pismenost (te sredine) i postojanost (kakve-takve) poštanske službe. Te tri značajke, naglasio je dr. Krečak, znak su relativno civilizirane sredine.

Rana šaputanja: sjeme dvoboja s daljine (prije 17. stoljeća)

Početak putovanje kroz povijest dopisnog šaha obavljen je velom tajne. Nepotvrđene informacije o šahu koji se igrao na velikim udaljenostima datiraju stoljećima, a neki sugeriraju potencijalnu šahovsku korespondenciju već u 9. stoljeću. Dok točni počeci ostaju nejasni, nešto jasnija šaputanja o šahu koji se igrao kroz dulja razdoblja kroz razmjenu pisama pojavljuju se već u 10. stoljeću. Povijesni kontekst i dokazi ostaju nejasni, ali ova šuškanja upućuju na rane intrige oko koncepta dopisne igre.

Otprilike u 12. stoljeću, perzijski pjesnik Masudi spominje igru pod nazivom „Shatranj al-barid”, prevedenu kao „šah kurira”, potencijalno upućujući na oblik dopisnog šaha. Dokazi također ukazuju na slične prakse u Europi tijekom kasnog srednjeg vijeka. Neki rukopisi iz Španjolske iz 13. stoljeća prikazuju prikaze šahovskih ploča s zapisima, što je vjerojatno povezano s ranim pokušajima prikaza ili zapisa partija igranih na daljinu. Anonimna rasprava na latinskom jeziku „Bonus Socius” (u prijevodu s latinskog: Dobar prijatelj) iz druge polovice 13. stoljeća zapravo je kompilacija šahovskih problema iz još starijih izvora i zapravo je bila jedna od dvije „šahovske enciklopedije” tadašnjeg vremena. Druga takva „enciklopedija” bila je „Civis Binoniae” (u prijevodu s latinskog: Građanin Bolonje) iz Lombardije 13. stoljeća, također s naglaskom na šahovskim problemima.

Tekst kralja Alfonsa X. (poznatog kao Alfonso Mudri; bio je kralj Kastilije i Leóna od 1252. do 1282. te nominalno rimsko-njemački kralj) „Libro de los juegos„ (u prijevodu sa španjolskog: Knjiga igara) iz 13. stoljeća širi je tekst o igrama. Tekst je uključivao i poglavlje o šahu, dajući nam vrijedne uvide o razumijevanju šaha u Španjolskoj tog doba.

Srednjovjekovni rukopisi nagovještavaju takve prakse, iako su pojedinosti rijetke. Međutim, izum tiskarskog stroja u 15. stoljeću pokazao se ključnim. Šahovski dijagrami sada se mogu ispisivati, olakšavajući komunikaciju i bilježenje tijeka partija, utirući tako put dokumentiranim dopisnim igrama.

Zora prvaka: Kavane i poštanske revolucije (17. – 19. st.)

U 17. stoljeću došlo je do porasta broja kavana diljem Europe, koje su postale središta intelektualne razmjene i, naravno, šaha. Godine 1747. François-André Danican Philidor, francuski skladatelj i šahovski majstor, objavio je raspravu „Analyse du jeu des Echecs” (u prijevodu s francuskog: Analiza šahovske igre”), koja je sadržala i komentirane partije dopisno odigranih šahovskih partija. Taj je rad još više ohrabrio i legitimizirao praksu igranja dopisnog šaha.

Ubrzo su se pojavile šahovske kolumne u ranim novinama, a vremenom i u specijaliziranim šahovskim časopisima, olakšavajući izazove i mečeve između udaljenih igrača. Prvi specijalizirani šahovski časopisi bili su: francuski Le Palamède (izlazio je od 1836. do 1839. te od 1842. do 1847. g.), engleski The Philidorian (izdano je samo šest brojeva 1837. g.) te britanski British Chess Magazine (izlazi kontinuirano od 1881. do danas).

U 19. stoljeću došlo je do napretka poštanskih usluga, do dramatičnog smanjenja kašnjenja u komunikaciji i poticanja dopisnog šaha. Poznate ličnosti poput Benjamina Franklina i Edgara Allana Poea bile su poznate po tome što su sudjelovale u takvim natjecanjima.

Godine 2009. g. Timoty Harding je u Dublinu obranio doktorsku disertaciju pod nazivom: „Battle at long range: correspondence chess in Britain and Ireland, 1824-1914, a social and cultural history” (u prijevodu s engleskog: Bitka na duge staze: dopisni šah u Britaniji i Irskoj, 1824. – 1914., socijalna i kulturna povijest). Radi se o vrlo opsežnom djelu (s dodacima ima preko 700 stranica), koje sustavno obrađuje predmetnu problematiku od uvoda u opću sportsku historiografiju i historiografiju slobodnog vremena, preko opće povijesti šaha i „prapovijesti dopisnog šaha”, do kronološkog pregleda šahovskih klubova, brojnih turnira u dopisnom šahu, sudjelovanja žena u dopisnom šahu i rezultata niza natjecanja. Priložena je i bogata bibliografija i niz priloga, uključujući fotografije aktera tih natjecanja te više odabranih partija dopisnog šaha s komentarima.

Harding kao najstarije zapise partija dopisnog šaha navodi niz partija odigranih 1804. godine između dva nizozemska časnika, jednog u Hagu, a drugog u Bredi. Međutim, dodaje i kako postoje nedvojbeni dokazi o odigranim partijama 130 godine prije toga, iako ne i zapisi partija. Njih su igrali venecijanski i hrvatski trgovci tijekom 17. stoljeća, uz napomenu da je tadašnja poštanska služba bila spora i prilično skupa.

Postoje zapisi i o meču Pariz – London, koji je trajao dvije godine (1834. – 1836.), a tvrdnja kako je Voltaire igrao partije dopisnog šaha protiv ruske carice Katarine Velike i pruskog kralja Frederika Velikog nije dokazana.

Tehnološka poboljšanja i međunarodni turniri (19. stoljeće)

U 19. stoljeću zabilježen je ogroman napredak u komunikacijskoj tehnologiji, što je značajno utjecalo na dopisni šah. Parni brodovi skratili su vrijeme putovanja, olakšavajući kontakt između udaljenih zemalja. Pojava pouzdanih poštanskih usluga, osobito unutar novonastalih nacionalnih država, promijenila je način igranja igara na velikim udaljenostima.

To je doba dovelo do još većeg uspona broja i razine organiziranih turnira. Godine 1843. Londonski šahovski klub bio je domaćin prvog međunarodnog dopisnog turnira koji je privukao 14 sudionika iz cijele Europe. Uslijedili su kasniji turniri, uključujući Bečki turnir 1877. godine, na kojem je trijumfirao Adolf Anderssen, tada vrlo poznat igrač za šahovskom pločom. Ovi su događaji potaknuli kasnija međunarodna natjecanja i prijateljstvo među šahovskim entuzijastima diljem svijeta.

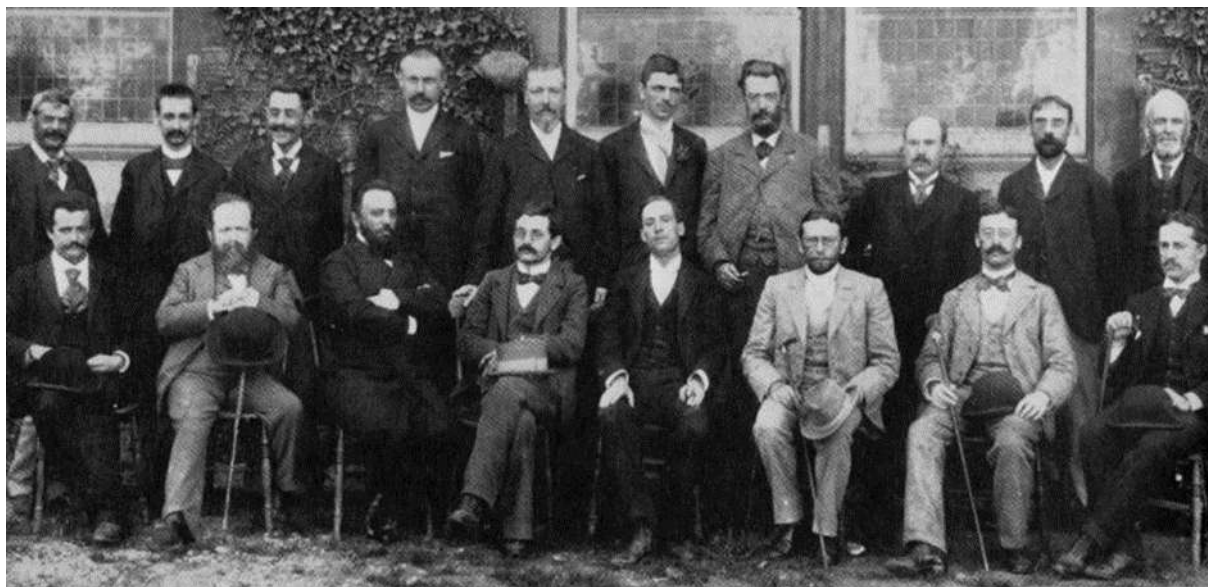

Na ovoj fotografiji iz 1914. g. su tri svjetska prvaka: Aleksandar Aljehin (stoji prvi slijeva), José Raúl Capablanca (stoji u sredini) i Emanuel Lasker (sjedi lijevo)

Zlatno doba dopisnog šaha: turniri, tehnologija i trijumfi (od kasnog 19. stoljeća do početka 20. stoljeća)

Organizirani dopisni šahovski turniri pravi su procvat potkraj 19. stoljeća. Britanska šahovska federacija pokrenula je prvi međunarodni dopisni turnir 1883. godine, nakon čega su uslijedili drugi turniri diljem Europe i Amerike. Ovo je doba doživjelo uspon legendarnih ličnosti poput već spomenutih Philidora i Adolfa Anderssena te njemačkog matematičara i filozofa Emanuela Laskera, koji su se natjecali i trijumfirali u tim bitkama duhovitosti na duge staze. Izum pisaćeg stroja dodatno je ubrzao komunikaciju, što je dovelo do bržeg vremena igranja i povećane dostupnosti.

Kraj 19. i početak 20. stoljeća smatraju se zlatnom doba za dopisni šah. Poznate ličnosti poput Emanuela Laskera, aktualnog svjetskog prvaka u šahu (bio je šampion punih 27 godina), sudjelovale su i čak pobjeđivale na dopisnim turnirima. Namjenski časopisi poput *The British Chess Magazine* i *The American Chess Bulletin* redovito su sadržavali dopisne igre, analize i odjeljke s problemima, dodatno proširujući bazu igrača i potičući rasprave. U to je vrijeme došlo i do prve službene titule *Grandmaster of Correspondence Chess* (u prijevodu s engleskog: velemajstor dopisnog šaha) koju je 1913. godine dodijelila Britanska šahovska federacija. Ovo priznanje učvrstilo je rastući prestiž i natjecateljsku prirodu dopisnog šaha.

Fotografija sudionika prvog svjetskog super-turnira, Hastings 1895. Osim ostalih najjačih svjetskih igrača, na turniru su sudjelovala i dva svjetska prvaka: Wilhem Steinitz (sjedi drugi s lijeva) i Emanuel Lasker (sjedi četvrti s lijeva)

Svjetski ratovi i uspon međunarodnih organizacija (20. stoljeće)

20. stoljeće predstavljalo je jedinstvene izazove. Svjetski ratovi prekinuli su međunarodnu komunikaciju, ali su šahisti pronašli inovativne načine za nastavak svojih partija. Poštanske rute su prekinute, zemlje su postale izolirane, a sukobi su izravno pogodili mnoge igrače. Međutim, duh igre je ustrajao. Igrači su pronašli inovativne načine za nastavak svojih utakmica, koristeći neutralne zemlje kao posrednike ili oslanjajući se na diplomatske kanale za slanje poteza. Organizacije poput Britanske šahovske federacije neumorno su radile na održavanju veza i osiguravanju pravednosti u ovim turbulentnim vremenima.

Informacijsko doba: novi horizonti i evoluirajući krajolici (kasno 20. – 21. stoljeće)

Nakon ratova, ponovni fokus na međunarodnu suradnju doveo je do osnivanja IFSB-a – (Internationaler Fernschachbund – u prijevodu s njemačkog: Međunarodna organizacija za dopisni šah), 1928. godine.

Kako je IFSB raspušten 1939., naslijedio ga je ICCF (International Correspondence Chess Federation – u prijevodu s engleskog: Međunarodna federacija dopisnog šaha), utemeljen 1951. godine. Ova je organizacija standardizirala pravila, naslove i formate turnira, učvršćujući dopisni šah kao globalnu natjecateljsku platformu. ICCF je uspostavio službene titule poput međunarodnog majstora i velemajestora, dodatno učvršćujući natjecateljski aspekt i privlačeći istaknute igrače.

Kasno 20. stoljeće svjedočilo je revoluciji u komunikaciji dolaskom interneta. Ova transformacijska tehnologija zauvijek je promijenila krajolik dopisnog šaha, uvodeći novu eru pristupačnosti, brzine i globalnog dosega.

Pionirske internetske platforme poput Internet šahovskog kluba (Internet Chess Club – ICC) i Besplatnog internetskog šahovskog poslužitelja (Free Internet Chess Server – FICS) pojavile su se početkom 1990-ih, nudeći prijenos poteza u stvarnom vremenu, goleme grupe igrača i alate za trenutnu analizu. Ove su platforme revolucionirale iskustvo igranja, dopuštajući igračima da se natječu u asinkronim utakmicama bez ograničenja tradicionalne komunikacije putem pošte.

Dok su neki tradicionalisti u početku žalili zbog gubitka fizičke pošte i rukom pisanih poteza, povećana brzina i dostupnost online platformi otvorila je vrata novoj generaciji igrača. Nove značajke poput automatske kontrole vremena, ugrađenih mehanizama za analizu i mogućnosti promatranja utakmica koje su u tijeku dodatno su potaknule popularnost online dopisnog šaha.

Ovo je razdoblje također doživjelo značajan napredak u šahovskoj notaciji i sustavima bodovanja. Uvođenje algebarske notacije, koja se danas široko koristi, olakšala je komunikaciju i analizu na više jezika. Standardizirane vremenske kontrole osigurale su poštenje i uravnoteženo natjecanje u različitim vremenskim zonama. ICCF se postupno razvio u upravno tijelo međunarodnog dopisnog šaha, potičući suradnju i rast.

Utjecaj tehnologije: izazovi i mogućnosti

Digitalno doba je dopisnom šahu donijelo i izazove i prilike. Brzi tempo igranja na mreži izazvao je zabrinutost oko „blitz analize” i potencijala nepravednog pristupa računalnoj pomoći. ICCF je uveo strože propise i mjere protiv varanja kako bi riješio te probleme.

S druge strane, tehnologija je također nudila jedinstvene mogućnosti. Baze podataka milijuna igara potaknule su razvoj sofisticiranih šahovskih mehanizama, omogućujući igračima da dublje analiziraju pozicije i poboljšaju svoju igračku snagu. Online turniri i zajednice poticali su suradnju i učenje, povezujući igrače iz različitih sredina i kultura.

Pogled unaprijed: budućnost dopisnog šaha

Budućnost dopisnog šaha izgleda svijetla. Umjetna inteligencija (AI), sve vještija u igranju šaha, predstavlja jedinstvene izazove i prilike. AI alati mogu pomoći u analizi pozicija, poboljšanju metoda treninga pa čak i djelovati kao sparing partneri. Međutim, temeljna bit ljudskog natjecanja, strateško razmišljanje i zadovoljstvo nadmudrivanja protivnika kroz vrijeme i udaljenost, ostaje nezamjenjiv. Rast online platformi osigurava kontinuiranu dostupnost i globalni doseg, potičući raznolikost i angažiranu bazu igrača.

Dok se sveobuhvatna povijest dopisnog šaha u relativno kratkom poglavlju pokazala izazovnom, ovaj pogled na njegovu evoluciju naglašava njegovu izuzetnu otpornost i prilagodljivost. Od skromnih početaka do živopisnog digitalnog doba, igra nastavlja osvajati umove, premošćuje udaljenosti i nudi jedinstvenu mješavinu intelektualnog izazova i strateškog užitka. Bilo poštom ili klikom miša, priča o dopisnom šahu ostaje neprestani dokaz trajne moći igre i ljudske želje za povezivanjem kroz zajednički jezik polja i figura.

Budućnost dopisnog šaha izgleda svijetla i puna mogućnosti. Umjetna inteligencija nastavlja se razvijati, sa šahovskim strojevima koji su sada sposobni nadmašiti ljudske velemastore u sirovoj računalnoj snazi. Dok se neki boje da umjetna inteligencija umanjuje ljudski element igre, drugi je vide kao moćan alat za analizu i trening, pa čak i za stvaranje novih oblika šahovskih iskustava.

Kontinuirani razvoj online platformi nudi uzbudljive mogućnosti za pristupačnost i angažman. Virtualna stvarnost potencijalno bi mogla rekreirati osjećaj igranja iznad ploče protiv udaljenog protivnika. Obrazovni alati mogli bi iskoristiti AI i online platforme za podučavanje šaha široj publici.

U konačnici, budućnost dopisnog šaha leži u rukama njegove strastvene zajednice. Bilo da igrači prigrle nove tehnologije, njeguju tradicionalne metode ili pronadu spoj obojega, bit igre – intelektualni izazov, strateška dubina i zadovoljstvo nadmudrivanja protivnika kroz vrijeme i udaljenost – vjerojatno će ostati postojana. Od svog skrivenog porijekla do živahnih online zajednica, igra se kontinuirano prilagođavala i razvijala, odražavajući tehnološki napredak i trajnu ljudsku ljubav prema intelektualnom izazovu i strateškom natjecanju. Dok gledamo prema budućnosti, jedna stvar ostaje sigurna: dopisni šah nastaviti će osvajati umove, premošćivati udaljenosti i nuditi jedinstvenu mješavinu intelektualnog užitka i strateškog užitka za generacije koje dolaze.

Povijest ICCF-a (preuzeto sa službene stranice ICCF-a)

ICCF je skraćenica od International Correspondence Chess Federation (Međunarodna federacija dopisnog šaha). ICCF je utemeljen 1951. godine kao slijednik ICCA-a (International Correspondence Chess Association – Međunarodna udruga za dopisni šah), koja je bila osnovana 1945. godine. ICCA je pak bila slijednik IFSB-a – (Internationaler Fernschachbund – Međunarodna organizacija za dopisni šah), koja je bila osnovana 1928. godine, a raspuštena 1939. godine.

Dopisni šah je vrsta svjetski poznate šahovske igre koja se igrala između gradova, šahovskih klubova i/ili pojedinaca, koristeći tradicionalni poštanski prijenos ili suvremene načine prijenosa uz korištenje specijaliziranog računalnog poslužitelja.

Neki izvori govore da se dopisni šah igrao već u 12. stoljeću. Većina povjesničara šaha sumnja je li to točno. U 19. stoljeću šahovski klubovi i časopisi počeli su organizirati redovitije turnire, kako nacionalne tako i međunarodne.

Svjetski prvaci u „običnom” šahu Aljehin, Keres i Euwe bili su i poznati dopisni šahisti u nekim razdobljima svoje šahovske karijere.

ICCF je sadašnji nasljednik IFSB-a, federacija nacionalnih organizacija za dopisni šah zemalja članica. U ovom trenutku diljem svijeta postoji preko 58 nacionalnih saveza članica.

Većina dopisnih šahista igra nekoliko igara istovremeno. Neki od njih čak igraju više od 100 igara u isto vrijeme. Većina jakih igrača misli da je 15 serverskih igara u isto vrijeme gornja granica.

U prošlosti je poštanski šah bio najčešći način igranja u organizaciji ICCF-a. Od 1951. do danas organizirana su 32 finala Svjetskog prvenstva. Aktualni svjetski prvak je Jon Edwards (SAD).

Ovo su njegovi prethodnici, počevši od prvog svjetskog prvaka u dopisnom šahu: Cecil Purdy (Australija), Vyacheslav V. Ragozin (SSSR), Albert O'Kelly de Galway (Belgija), Vladimir P. Zagorovski (SSSR), Hans Berliner (SAD), Horst Rittner (Demokratska Republika Njemačka), Yakov R. Estrin (SSSR), Jorn Sloth (Danska), Tonu Ōim (SSSR), Vytas Victor Palciauskas (SAD), Fritz Baumbach (Demokratska Republika Njemačka), Grigory K. Sanakoev (Ruska Federacija), Mikhail M. Umansky (Ruska Federacija), Tonu Ōim (Estonija), Gert Jan Timmerman (Nizozemska), Tunc Hamarat (Austrija), Ivar Bern (Norveška), Joop Van Oosteroom (Nizozemska), Christophe Léotard (Francuska), Pertti Lehtikainen (Finska), Joop Van Oosteroom (Nizozemska), Aleksandr N. Dronov (Ruska Federacija – višestruki svjetski prvak), Ulrich Stephan (Njemačka), Marjan Semrl (Slovenija), Fabio Finocchiano (Italija), Ron Langeveld (Nizozemska), Leonardo Ljubičić (Hrvatska), Andrey Kochemasov (Ruska Federacija) te Ron Langeveld (Nizozemska)/Christian Muck (Austrija)/Fabian Stanach (Poljska).

Ni dame nisu zaboravljene pa je od 1968. do danas organizirano 11 finala Svjetskih prvenstava za žene. Trenutna ICCF svjetska prvakinja je trostruka šampionka Irina Vladimirovna Perevertkina. Prva svjetska prvakinja bila je Olga Rubtsova (SSSR), za njom Lora Yakovleva (SSSR), Luba Kristol (Izrael), Lyudmila Belavenets (SSSR), Alessandra Riegler (Italija) te dvostruka prvakinja Olga Sukharova (Ruska federacija)

Osim pojedinačnih svjetskih prvenstava, ICCF organizira i CC olimpijade. Svaka ekipa je zastupljena sa 6 ploča (muškarci) i 4 ploče (žene). Prvo izdanje počelo je 1949. godine, a do sada je organizirano 24 CC olimpijada. Prvi pobjednik bila je Mađarska, a zatim Čehoslovačka, SSSR (1958.), SSSR (1964.), Čehoslovačka, SSSR (1972.), SSSR (1976.), SSSR (1982.), Velika Britanija, SSSR te Čehoslovačka i Njemačka (1955. – 1999. titula je izjednačena na temelju odluke „Amici Sumus”), Njemačka (2004.), Njemačka (2007.), Norveška (2009.), itd. U siječnju 2024. počeo je preliminarni krug 24. CC olimpijade.

ICCF blisko surađuje s vodećom svjetskom šahovskom organizacijom FIDE. Sve ICCF titule, prvenstva i rejtinge priznaje FIDE.

U većini sportova možete igrati redovito na međunarodnoj razini samo ako ste najbolji nacionalni igrač. Jedna od čari dopisnog šaha (bilo da igrate preko poslužitelja ili poštom) je da možete igrati na međunarodnoj razini čak i kada prvi put počinjete igrati ovu vrstu igre.

ICCF organizira sve vrste turnira: pojedinačna i ekipna prvenstva, turnire za norme za titulu i promotivne turnire (od otvorene kategorije do majstorske kategorije), kako u poštanskoj tako i u web poslužiteljskoj verziji.

Primjer regionalnog komadića novije povijesti dopisnog šaha: Dunavski kup – memorijal Paula M. Darmograya

Dunav je najdulja rijeka u području Europske unije te druga najdulja i vodom najbogatija rijeka Europe (nakon Volge). Klasificirana je kao međunarodni plovni put, a kroz povijest je bila poznata kao jedna od dugotrajnih granica Rimskog Carstva. Ta rijeka teče kroz ili je dio granica deset zemalja: Njemačke (7,0 %), Austrije (10,0 %), Slovačke (5,9 %), Mađarske (11,6 %), Hrvatske (4,4 %), Srbije (10,2 %), Bugarske (5,9 %), Moldavije (1,6 %), Ukrajine (3,8 %) i Rumunjske (29,0 %).

Geografski prikaz Dunava u području Srednje i Jugoistočne Europe (preuzeto iz web stranice o povijesti Dunavskog kupa URL: https://kszgk.com/?page_id=2746)

Paul M. Darmogray (1934. – 2006.) bio je Ukrajinac rođen u Parizu, ali je njegova obitelj 1949. g. emigrirala u današnju Ukrajinu. Radio je kao sveučilišni profesor više stranih jezika, a kao veliki šahovski entuzijast osvojio je titulu međunarodnog majstora dopisnog šaha. Dodijeljena mu je i titula međunarodnog suca u dopisnom šahu. Budući da je bio odličan organizator kozmopolitskih nazora, inicirao je pokretanje međunarodnog turnira podunavskih zemalja u dopisnom šahu, tako da je turnir prvi put zaživio 1984. godine, uz sudjelovanje timova svih deset podunavskih zemalja. G. Darmogray je bio i sudac u prvom izdanju tog turnira.

U nekim izdanjima ovog turnira nije sudjelovalo svih deset podunavskih zemalja, ali su se vremenom priključivali i nacionalni timovi zemalja koje geografski nisu podunavske, npr. Italije i Španjolske. Turnir je dosada odigran šest puta, a u trenutku pisanja ovog teksta u tijeku je 7. dunavski kup, koji se nakon smrti g. Darmograya zove Dunavski kup – memorijal Paula Darmograya.

PRIČE IZ DAVNINA

Najstarije povijesno svjedočanstvo iz sredine XVII. stoljeća govori o dopisnom šahu između mletačkih i dubrovačkih trgovaca pa se Hrvatska smatra jednom od kolijevki dopisnog šaha u svijetu.

Prvi poznati zapis o igranju dopisnog šaha u nas potječe od engleskog sveučilišnog profesora Tomasa Hajdsa (Thomas Hydes) koji je putovao (i) našim primorskim krajevima. U svojoj knjizi „Istočne igre“, napisanoj 1694. godine po povratku u Englesku, piše: „Rečeno mi je da mletački i hrvatski trgovci, pored toga što jedni od drugih žive jako daleko, igraju šah putem poruka. Za svaki potez je potrebno pismo pa obojicu protivnika skupo staje da završe igru.”

Smatra se da se opisuju događaji iz oko 1650. godine. Tako rano igranje dopisnog šaha u nas ne treba čuditi – vjerojatno je to posljedica blagotvornog utjecaja humanizma i renesanse koji su duhovno uzdignuli (i) te krajeve Europe.

RAZDOBLJE DVIJU JUGOSLAVIJA

Političke posljedice Velikog rata (1914. – 1918.) duboko su se odrazile i na naše krajeve. Austro-Ugarska Monarhija trajno odlazi u povijest, a narodi Zapadnog Balkana voljom svjetskih moćnika svoju su priliku tražili kroz novu političku tvorevinu Jugoslaviju, najprije kao Kraljevinu SHS (1918. – 1941.), a potom nakon WW2 Socijalističku Federativnu Republiku Jugoslaviju do njenog definitivnog raspada 1991. godine.

U novonastalim okolnostima organiziraju se i dopisni šahisti. Ovo je presjek najzanimljivijih događaja iz tog razdoblja:

- 1932. godine, na poticaj Sveslavenskog saveza dopisnih šahista, osnovan je Odbor za dopisni šah Jugoslavije,
- 1934. godine održano je prvo prvenstvo Jugoslavije na kojemu pobjeđuje majstor Mirko BREDER.
- 1936. godine, na desetom prvenstvu Europe, pobijedio dr. Milan Vidmar iz ondašnje Jugoslavije čime je postao jedan od neslužbenih prvaka svijeta.
- 15. 3. 1948. obnovljeno je djelovanje dopisnih šahista u bivšoj Jugoslaviji osnivanjem tijela Jugoslavske dopisne šahovske utakmice – JDŠU. Istovremeno (neslužbeno), počinje izlaziti i „Bilten za dopisni šah u Jugoslaviji”.
- 1950. godine Udruženje dopisnih šahista bivše Jugoslavije pristupa Međunarodnoj udruzi dopisnih šahista (ICCF-u). Iste godine za vrijeme čuvene Olimpijade (stolnog) šaha u Dubrovniku i ICCF održava svoj kongres u Dubrovniku na kojem usvaja (prva) Pravila igranja ICCF.
- 1971. godine Šahovski savez Jugoslavije je odlučio da se Odbor za dopisni šah Šahovskog saveza Jugoslavije (ODŠ- ŠSJ) pretvori u Savjet za dopisni

šah Šahovskog saveza Jugoslavije (skraćeno: Savjet odnosno SDŠ – ŠS). Svaki republički (i pokrajinski) šahovski savez imenuje po jednog člana Savjeta na rok od 2 godine. Članovi Savjeta, između sebe, biraju svojeg predsjednika a time i sjedište Savjeta. Iste godine Savjet seli iz Beograda u Novi Sad gdje počinje izlaziti njegovo glasilo (bilten „Dopisni šah u SFRJ”).

- 1976. godine počinju prva (pojedinačna) prvenstva republika (i pokrajina) u bivšoj Jugoslaviji i to redom: Slovenija (1976.), Hrvatska (1978.), Srbija (1978.), Beograd (1978.), Bosna i Hercegovina (1980.) i Vojvodina (1983.).
- 1978. godine Savjet je od ICCF -a dobio pravo priređivanja prvog (pojedinačnog) pozivnog međunarodnog natjecanja koje je priređeno u spomen na dr. Milana Vidmara. Zahvaljujući uspjehu na tom natjecanju, Pavao Keglević iz Zagreba postao je prvi (u bivšoj Jugoslaviji) velemaistor ICCF.
- 1980. godine Savjet se seli iz Novog Sada u Beograd gdje se od 1981. godine nastavilo s izdavanjem Biltena „Dopisni šah SFRJ” (skraćeno: Bilten).

Na poticaj Ivana Zoreca, tadašnjeg tajnika Šahovskog saveza Hrvatske i dipl. ing. Pavla Keglevića (kasnije prvi velemaistor ICCF u bivšoj Jugoslaviji), u prostorijama ŠK Mladost u Zagrebu održana je dana 25. siječnja 1975. godine osnivačka i Prva izborna skupština dopisnih šahista u Hrvatskoj na kojoj je osnovan Odbor za dopisni šah Šahovskog saveza Hrvatske (skraćeno: Odbor odnosno ODŠ – ŠSH).

Za (prvog) predsjednika izabran je Pavao Keglević. On je pokrenuo međugradske i međurepubličke dvoboje unutar bivše Jugoslavije.

(Pavao Keglević, prvi predsjednik ODŠ-ŠSH)

Uskoro je vodstvo prepustio svojem tadašnjem sugrađaninu Luciu Rochu iz Rijeke. Poduzetni „neslužbeni vršitelj dužnosti” predsjednika Odbora Lucio Roch jest, po uzoru na tadašnji sustav prvenstva Hrvatske u stolnom vidu šaha, pokrenuo tzv. zatvoreno prvenstvo Hrvatske.

To je naišlo na žestok otpor kod tadašnjeg predsjednika Savjeta. Ishodi spornih prvenstava su se prestali objavljivati u Biltenu Savjeta. Rad Odbora je zamro.

Hrvatski šahovski savez potom je intervenirao i imenovao Marka Pečarevića za predsjednika Odbora. Novi predsjednik je pokrenuo tzv. otvoreno prvenstvo Hrvatske i druga natjecanja.

Na drugoj Izornoj skupštini dopisnih šahista iz Hrvatske, održanoj 2. 5.1987. godine u Crikvenici, izabran je novi Odbor na čelu s dr. Zvonkom Krečkom.

(Zvonko Krečak, predsjednik HUDŠ od 1987. do 2014.)

MODERNA VREMENA

Sukladno stajalištima Izvršnog odbora Hrvatskog sportskog saveza, na sjednici održanoj 6. kolovoza 1991. godine, Izvršni odbor Hrvatskog šahovskog saveza donio je odluku o obustavi svih djelatnosti svojih tijela, momčadi i pojedinaca u ondašnjem jugoslavenskom sustavu šaha. Obzirom na to da je Odbor (bio i ostao) jedno od tijela Saveza, tom odlukom je „zamrznuto” – odmah, na neodređeno vrijeme, do opoziva – sudjelovanje Odbora u radu Savjeta.

Zahvaljujući iznimnoj energiji i entuzijazmu predsjednika Odbora dr. Zvonka Krečka aktivnosti se nisu obustavile unatoč u to doba vrlo teškim i neizvjesnim ratnim uvjetima.

Uz podršku Hrvatskog šahovskog saveza stupio je u intenzivnu prepisku s tijelima Međunarodnog saveza za dopisni šah (ICCF) s ciljem da se dopisni šahisti iz Hrvatske (neposredno) uključe u svjetsku zajednicu dopisnih šahista. Na godišnjem kongresu ICCF, dana 23. rujna 1992. godine, Odbor je postao punopravnom članicom ICCF.

Samostalnost sama po sebi je malo značila – trebalo ju je oživotvoriti, a to znači utvrditi nužne propise, pokrenuti glasilo te prirediti prvenstvena i druga natjecanja.

Izrađena su prva Pravila igranja Odbora i Pravilnik o razvrstavanju igrača, kao i prijevod odgovarajućih pravila ICCF. To sve skupa tvori Zbirku propisa Odbora koja omogućuje građanima Republike Hrvatske uključenje u sustav domaćih i međunarodnih natjecanja.

U novoformirani odbor uključuju se istaknuti hrvatski dopisni šahisti. Već početkom 1993. godine Ante Ljubičić kao izbornik poveo je reprezentaciju Hrvatske u prednatjecanje XII Olimpijade, a zatim i u prednatjecanje ekipnog europskog prvenstva. Od tada pa sve do danas naše reprezentativne vrste redovito uzimaju učešće na ovim najvažnijim ekipnim natjecanjima koje organizira ICCF.

Krajem iste godine pod vodstvom glavnog suca Teodora Tomasa otpočinju domaća natjecanja od kojih se pojedinačno prvenstvo i kup Hrvatske izmjenjuju, u pravilu, u redovnim razmacima svake dvije godine. Odbor organizira i provodi niz prigodnih natjecanja za domaće igrače, redom: Spomen natjecanje „dr. Boris Tagirov” (1994. – 1996.), „900 godina grada Zagreba” (1994. – 1996.), „Split 1700” (1997. – 1998.), Spomen natjecanje „Ferdo Licul” (1997. – 1999.).

Od sredine 1993. godine, Hrvatski šahovski savez izdaje, a Odbor uređuje Glasnik Odbora (skraćeno: Glasnik). Glavni urednik je dr. Krečak, a Glasnik bilježi sve bitne podatke tako da omogućuje uredno odvijanje natjecanja te vrednovanje natjecateljskih i igračkih ostvarenja. Glasnik je za vrijeme svojeg izlaženja u tiskanom obliku u razdoblju od 1993. do 2012. godine stekao kulturni status među dopisnim šahistima i bio izvor svih informacija vezanih za dopisni šah i šire.

Opća globalizacija i novi trendovi posljedično su uzrokovali i promjene u unutrašnjoj komunikaciji. Napušten je „čvrsti papirnati” model i stvari su se preselile u internetske prostore. Velemaistor dopisnog šaha i svjetski prvak Leonardo Ljubičić od 2015. do konca 2021. godine uređuje i vodi blog <https://hrklubds.blogspot.com/>, a od 2022. godine Hrvatski klub dopisnih šahista ima vlastitu mrežnu stranicu www.hrklubds.com

HRVATSKI KLUB DOPISNIH ŠAHISTA KAO SAMOSTALNA UDRUGA

Od svojih početaka 1975. godine dopisni šahisti djeluju kao neformalna organizacija u sastavu Hrvatskog šahovskog saveza kao Odbor a kasnije Udruga dopisnih šahista pri HŠS. Početna idila uspostavljena nakon osamostaljenja Republike Hrvatske ubrzo je splasnula. Zbog niza kadrovskih promjena i čestih razmirica unutar Hrvatskog šahovskog saveza, odnos između krovne organizacije i dopisnih šahista nije bio bajan i održavao se na „toplo-hladnoj” razini. Zahvaljujući isključivo tvrdoglavoj upornosti i poletu dr. Krečka oko uređivanja i izdavanja „Glasnika” rad udruge nije se mogao potpuno ignorirati.

Situacija se nakratko poboljšala nakon jednog iznimnog događaja koji nije mogao proći nezapaženo. Velemaistor dopisnog šaha Leonardo Ljubičić osvaja 2015. godine 28. Prvenstvo svijeta u dopisnom šahu i postaje pojedinačni prvak svijeta postigavši tako vjerojatno i najveći domet hrvatskog šaha uopće. Ovaj događaj odjeknuo je i u široj javnosti koja uvijek s pojačanom pažnjom prati uspjehe hrvatskih sportaša.

(GM Leonardo Ljubičić, svjetski prvak u dopisnom šahu)

Val povećanog interesa za dopisni šah i šah uopće bio je dodatni okidač za oživljavanje stare ideje da se stvari podignu na viši nivo osamostaljivanjem udruge dopisnih šahista.

Gotovo istovremeno, načet ozbiljnom bolešću i umoran od dugotrajne borbe s birokracijom, najdugovječniji predsjednik udruge dr. Zvonko Krečak (1942. – 2019.) – čovjek koji je dopisni šah vodio i održavao preko 28 godina – povlači se s funkcije. U takvim okolnostima inicijativni odbor (Leonardo Ljubičić, Željko Ivanović i Zdravko Tešić) izvršio je sve pripremne radnje za Osnivačku skupštinu koja je održana u Zagrebu dana 22. veljače 2015. godine. Na skupštini je usvojen Statut, izabrano novo vodstvo sa Željkom Ivanovićem kao predsjednikom te su donijete odluke o udruživanju u ICCF i HŠS.

(Željko Ivanović, predsjednik HKDŠ od 2015. do 2021.)

Udruga je pod imenom Hrvatski klub dopisnih šahista sa sjedištem u Zagrebu, Trg Krešimira Čosića 11, upisana u registar udruga RH dana 6. 5. 2015. godine i od tada djeluje kao samostalna pravna osoba s vlastitim poslovnim računom.

Na izvanrednoj skupštini HKDŠ održanoj u veljači 2021. izabrani su novi dužnosnici na čelu s predsjednikom Zdravkom Tešićem. Njihov mandat još uvijek traje, obnovljen na izornoj skupštini u srpnju 2025.

(Zdravko Tešić, aktualni predsjednik HKDŠ)

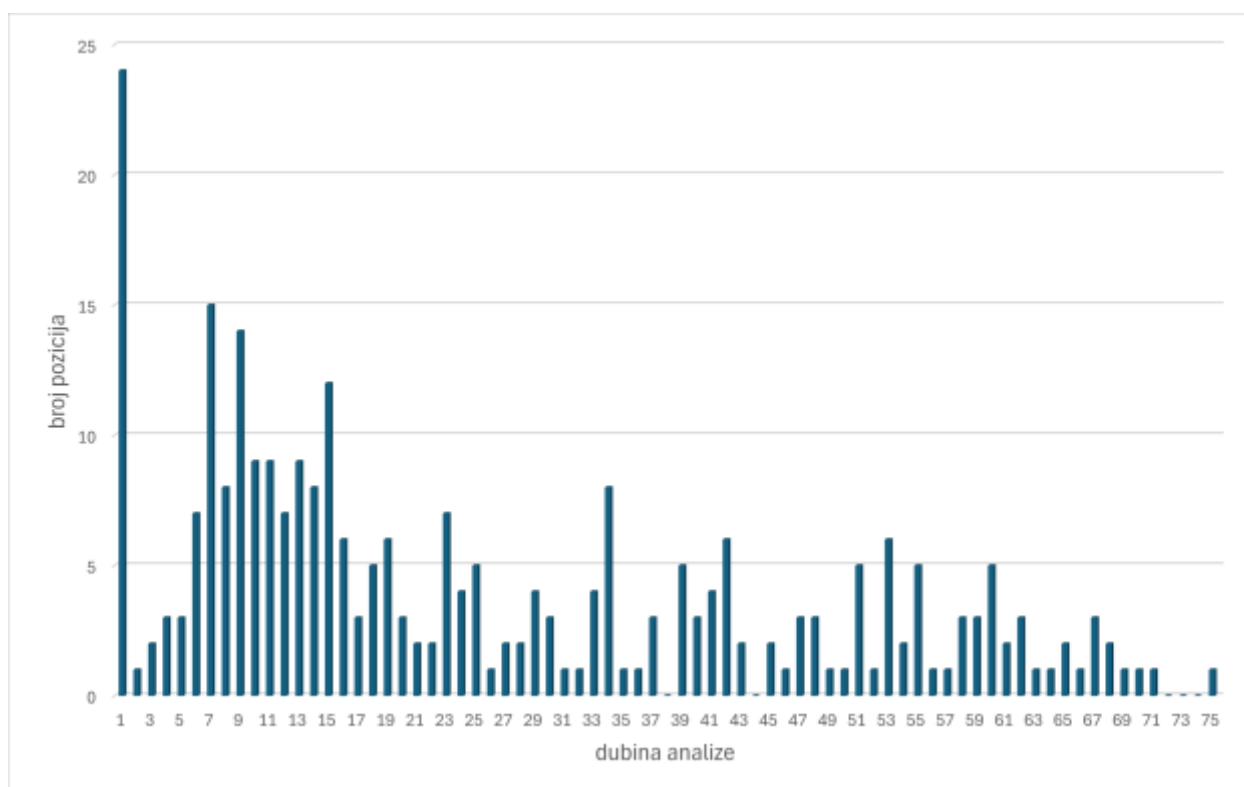
Na koncu, ali ne i manje bitno, odnos HKDŠ i HŠS ponovno je na vrlo niskoj razini. Razloge tome mi vidimo u vrlo nestabilnoj i kriznoj situaciji u kojoj se krovna šahovska organizacija nalazi rastrgana svađama između raznih interesnih skupina i pojedinaca. S obzirom na to da smo članica koja je primljena u punopravno članstvo, a istodobno nam negiraju statutarno pravo da imamo svojeg delegata te sudjelujemo

u radu i izbornim procesima u HŠS, u takvim okolnostima za sada ne postoje naznake poboljšanja međusobnih odnosa. Zato smo zauzeli stav: ako mi vama ne trebamo, ne trebate ni vi nama. Do daljnjeg.

*veći dio informacija koje su mi poslužile u ovom tekstu potječu iz objava dr. Krečka u Glasnicima HUDŠ. Zahvaljujući njegovoj ostavštini mnoštvo zanimljivih podataka otrgnuto je zaboravu i ostalo trajno zabilježeno kao svjedočanstvo jednog vremena.

OTVARANJA U DOPISNOM ŠAHU (Ivan Ivec)

Kada sam početkom 2015. počeo igrati dopisni šah, gotovo kao početnik u šahu, bilo je jako zanimljivo. Uz pomoć proučavanja ICCF baze partija i računalne analize, a potpuno neopterećen ranije naučenim otvaranjima (naime, prethodnog znanja nije bilo), često sam dobivao bolje pozicije vrlo rano u otvaranju, te u mnogim partijama i pobijedio. No, u nepunih 10 godina puno se toga promijenilo, a najveće promjene su krenule u kolovozu 2020. uvođenjem neuronskih mreža u evaluaciju najpoznatijeg šahovskog programa – Stockfisha. Neuronske mreže su vrlo brzo počele shvaćati ljudsku teoriju šahovskih otvaranja, i danas samo 4 godine kasnije sa sigurnošću mogu reći da Stockfish bolje razumije šahovska otvaranja od stoljećima stvarane šahovske teorije. Sasvim sigurno i dalje postoje manje pogreške u evaluaciji, ali ništa zbog čega bi „kralj pao”, te je danas u dopisnom šahu praktički nemoguće igrati na pobjedu. Ne radi se tu samo o otvaranjima, već o činjenici da danas Stockfish u svega nekoliko sekundi pronađe dobar potez u 99 % pozicija. Već neko vrijeme pratim na kojoj dubini Stockfish (točnije manja modifikacija Stockfisha koju koristim) zadnji puta promijeni svoje mišljenje i rezultati su prikazani sljedećim grafikonom. Pritom valja napomenuti da su iz analize izbačene pozicije koje su očito imale samo jedan dobar potez. Iz grafikona je vidljivo da Stockfish već do dubine 20 pronađe većinu najboljih poteza, a ako kasnije i promijeni mišljenje, najčešće se ne radi o značajnoj promjeni u evaluaciji (dapače, to se nikada nije dogodilo u pozicijama koje sam ovdje analizirao).

Možemo dakle postaviti pitanje: Kako danas igrati otvaranja u dopisnom šahu, i u šahu općenito? Prije svega, pokušajte odrediti koji vam prvi potez najbolje odgovara. Neki će možda brzo odgovoriti na to pitanje, a nekima će biti teže doći do odgovora. Osobno sam godinama igrao i 1. e4 i 1. d4 da bi konačno došao do zaključka da mi 1. e4 više odgovara. Općenito, 1. e4 se preporuča igračima koji više vole taktiku, a 1. d4 onima koji preferiraju strategiju. I za svaki sljedeći potez bi bilo idealno da pokušate odrediti koja vam varijanta najviše odgovara. Ima igrača koji stalno nešto isprobavaju, bilo zato što pošto-poto žele smanjiti broj remija, ili pak žele biti igrači za koje se nitko ne može pripremiti. Osobno smatram da je to pogrešan pristup (iako sam i sam to radio) i da je bolje biti ekspert za svoja otvaranja, nego brinuti o tome hoće li protivnik biti spreman na neko otvaranje ili ne. Nadalje, ako želite zanimljivu partiju, izbjegavajte varijante koje dovode do brzih izmjena figura, a posebno dama. Npr. u Berlin varijanti Španjolke preporučam 1. e4 e5 2. Nf3 Nc6 3. Bb5 Nf6 4. d3, iako se tradicionalno češće igralo 4. O-O. Sve više igrača ovo razumije i potez 4. d3 postaje sve popularniji. Konačno, ponavljam se, danas se u dopisnom šahu igra na zanimljivu i napetu poziciju, a ne nužno na pobjedu. Eventualna pobjeda će doći kao rezultat takvog pristupa. Vjerujem da ovakav pristup može biti koristan i svima koji igraju šah „za tablom”, te da je općenito dopisni šah koristan kao dio pripreme za klasični šah. U nastavku dijelim svoj repertoar otvaranja kao podlogu na kojoj ćete graditi svoj osobni repertoar (oznaka! znači transpoziciju u već viđenu poziciju). Tu su pokrivene i neke varijante koje nisu česte u dopisnom šahu, ali su česte u klasičnom šahu, pa je za očekivati da će ih dio igrača igrati.

Repertoar otvaranja za bijeloga

1. e4 c5 2. Nf3 d6 3. d4 cxd4 4. Nxd4 Nf6 5. Nc3 a6 6. f3 e5 7. Nb3 Be6 8. Be3 Be7 9. Qd2

8...Nbd7 9. g4

8...h5 9. Nd5

7...Be7 8. Be3

6...e6 7. Be3

5...Nc6 6. Bg5 e6 7. Qd2

6...Bd7 7. Qd2

5...g6 6. Be3 Bg7 7. f3

2... Nc6 3. Bb5 g6 4. O-O Bg7 5. c3 Nf6 6. Re1 O-O 7. d4 cxd4 8. cxd4 d5 9. e5

7...d5 8. e5

5...e5 6. d4 cxd4 7. cxd4 exd4 8. Bf4

7...Nxd4 8. Nc3

6...exd4 7. cxd4!

3...e6 4. O-O Nge7 5. Re1

3...d6 4. O-O Bd7 5. Re1 Nf6 6. c3 a6 7. Bf1

5...a6 6. Bxc6

3...Nf6 4. Nc3

2...e6 3. d4 cxd4 4. Nxd4 a6 5. Bd3

4...Nc6 5. Nc3

4...Nf6 5. Nc3 d6 6. g4

5...Nc6 6. Nxc6 bxc6 7. e5

1. e4 e5 2. Nf3 Nc6 3. Bb5 a6 4. Ba4 Nf6 5. O-O Be7 6. Re1 b5 7. Bb3 d6 8. c3

7...O-O 8. c3

5...b5 6. Bb3 Bc5 7. a4

6...Bb7 7. Re1

6...Be7 7. d4

5...Nxe4 6. d4 b5 7. Bb3 d5 8. dxe5 Be6 9. c3

3...Nf6 4. d3 Bc5 5. c3 O-O 6. O-O

5...d6 6. O-O

5...d5 6. exd5 Qxd5 7. Bc4

4...d6 5. O-O

2...Nf6 3. Nxe5 d6 4. Nf3 Nxe4 5. d4 d5 6. Bd3 Nc6 7. O-O Be7 8. Nbd2

6...Bd6 7. O-O O-O 8. c4

6...Be7 7. O-O Nc6 8. Nbd2!

7...O-O 8. c4

7...Bf5 8. Re1

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Nc3 Bb4 4. e5 c5 5. a3 Bxa3+ 6. bxc3 Ne7 7. Qg4

6...Qc7 7. Qg4

6...Qa5 7. Bd2 Qa4 8. h4

5...Ba5 6. b4 cxd4 7. Qg4 Ne7 8. bxa5

7...Kf8 8. Nb5

4...Ne7 5. a3 Bxa3+ 6. bxc3 c5!

6...b6 7. Qg4 Ng6 8. h4 h5 9. Qg3

3...Nf6 4. e5 Nfd7 5. f4 c5 6. Nf3 Nc6 7. Be3

3...dxe4 4. Nxe4 Nd7 5. Nf3 Ngf6 6. Nxf6+ Nxf6 7. Be3

4...Bd7 5. Nf3 Bc6 6. Bd3 Nd7 7. O-O Ngf6 8. Nc3

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5 Bf5 4. Nf3 e6 5. Be2 Nd7 6. O-O

5...c5 6. Be3

5...Ne7 6. O-O

3...c5 4. Nf3 Nc6 5. dxc5 Bg4 6. c3

5...e6 6. a3 Bxc5 7. b4

4...cxd4 5. Qxd4 Nc6 6. Qf4 e6 7. Nc3

6...g6 7. Nc3

4...Bg4 5. dxc5 Nc6 6. c3!

5...e6 6. Bb5+ Nd7 7. b4

6...Nc6 7. b4

Repertoar otvaranja za crnoga

1. e4 c5 2. Nf3 d6 3. d4 cxd4 4. Nxd4 Nf6 5. Nc3 a6 6. Bg5 e6 7. f4 Qb6 8. Qd2 Qxb2 9. Rb1 Qa3

8. Nb3 Nbd7

6. Be3 e5 7. Nb3 Be6 8. f3 h5!

8. Qd2 Nbd7

8. h3 Be7

7. Nf3 Be7

6. Be2 e5 7. Nb3 Be7

6. Bc4 e6 7. Bb3 Nbd7

7. O-O b5

6. h3 e5 7. Nde2 h5

7. Nb3 Be6

6. f4 e5 7. Nf3 Nbd7

6. f3 e5 7. Nb3 Be6 8. Be3 h5

9. Qd2 Nbd7

9. Nd5 Bxd5

6. g3 e5 7. Nde2 Be7

7. Nb3 Be7

4. Qxd4 Nf6

3. Bb5+ Nd7

2. Nc3 d6 3. Nf3 Nf6!

3. Nge2 Nf6 4. g3 Nc6

4. d4 cxd4!

2. c3 Nf6 3. e5 Nd5 4. d4 cxd4 5. Nf3 Nc6

5. cxd4 d6

4. Nf3 d6

4. Bc4 Nb6

1. d4 Nf6 2. c4 e6 3. Nc3 Bb4 4. e3 O-O 5. Bd3 d5

5. Nge2 d5

4. Qc2 O-O 5. a3 Bxc3+ 6. Qxc3 b6

5. Nf3 d5 6. cxd5 exd5 7. Bg5 h6

7. Bf4 c5

6. Bg5 c5

6. a3 Bxc3+ 7. Qxc3 dxc4 8. Qxc4 b6

6. e3 b6

5. e4 d5 6. e5 Ne4 7. Bd3 c5

7. a3 Bxc3+ 8. bxc3 c5

4. Nf3 b6

4. f3 c5 5. d5 O-O 6. e4 d6

5. a3 Bxc3+ 6. bxc3 Nc6 7. e4 d6

3. Nf3 d5 4. Nc3 Bb4 5. Bg5 h6 6. Bxf6 Qxf6

5. cxd5 exd5 6. Bg5 h6

6. Qa4+ Nc6

5. Qa4+ Nc6

5. e3 O-O

4. g3 Bb4+ 5. Bd2 Be7 6. Bg2 O-O

3. g3 Bb4+ 4. Bd2 Be7 5. Bg2 d5

4. Nd2 c5

2. Nf3 d5 3. c4 e6!

3. Bf4 c5 4. e3 Nc6 5. Nbd2 Qb6 6. dxc5 Qxb2 7. Rb1 Qc3

5. c3 Qb6

4. c3 Nc6!

3. e3 c5

3. g3 Bf5 4. Bg2 e6

1. Nf3 c5 2. c4 Nc6

2. g3 Nc6

2. e4 d6!

1. c4 e5 2. Nc3 Nf6

2. g3 Nf6

BOLJI OD STROJA: LEONARDO LJUBIČIĆ

Velemajstor Leonardo Ljubičić osvojio je 28. Svjetsko prvenstvo u dopisnom šahu. Tom prilikom novi svjetski prvak dao je interview za portal Chessbase. U podužem razgovoru s urednikom Martinom Fischerom govori o svojem putu prema tituli i otkriva kako se priprema za svoje partije. Objašnjava što je važno da bi se uspješno igrao dopisni šah i kako ljudi mogu koristiti šahovske strojeve da bi igrali bolje od njih primjenom umjetnosti u znanosti.

Ovaj razgovor od 21. veljače 2016. godine objavljujemo u cijelosti u prijevodu na hrvatski jezik.

Vi ste osvajač 28. Svjetskog prvenstva u dopisnom šahu. Recite nam nešto o sebi

Imam 49 godina, oženjen i otac troje djece, dva sina (23, 17) i jedne kćerke koja ima 20. Živim u Omišu, prekrasnom gradiću na obali Jadranskog mora, udaljenog 25 km južno od Splita.

Mislim da sam šah naučio igrati kada sam bio u dobi od oko devet godina. Moje ime se pojavljuje u arhivama lokalnog šahovskog kluba 1977. godine, od kada sam počeo igrati na klupskoj razini. Nekako istovremeno počeo sam igrati i dopisni šah.

Moj otac Ante bio je gimnazijski profesor matematike i veliki šahovski zaljubljenik, „alfa i omega” u lokalnom šahovskom klubu i već tada poznati dopisni igrač. Prilično brzo zavolio sam podjednako obje discipline – stolni i dopisni šah. Da budem precizniji, moj otac mislio je da igranje dopisnog šaha u mladoj dobi može pomoći kako u šahovskom razvoju tako i u formiranju karaktera. To bi me naučilo samoorganizaciji (red i sistematski pristup su nužni kako bi se održao redoslijed svih igara i primljenih poteza koji su svakodnevno pristizali u velikom broju dopisnica) i strpljenju. Upalilo je!

Također sam vrlo rano primijetio da je vremenski pritisak moj najveći neprijatelj u stolnom šahu, pa mi je dopisni šah bio prihvatljiv. Dopisni šah pomogao mi je i da dublje proučim šahovska pravila i teoriju.

Niste šahovski profesionalac. Ima li Vaš posao i profesija veze sa šahom?

Svakako, za mene je šah „samo” hobi. Studirao sam i postao diplomirani inženjer strojarstva ali tijekom moje poslovne karijere radio sam razne poslove u menadžmentu i mislim da vidim sebe kao stručnjaka za korporativno upravljanje i marketing. Ništa vezano uz šah.

Finale 28. Prvenstva svijeta u dopisnom šahu bilo je kružno natjecanje 17 sudionika u kojem ste ostvarili 10/16 i bili glatko prvi. Moderni dopisni šah jako se promijenio od vremena kada ste poduzimali svoje prve korake. Što se promijenilo i kakva je danas organizacija?

Dopisni šah jako se promijenio. Više se ne koriste poštanske dopisnice, igra se odvija preko mrežnog poslužitelja ICCF, Međunarodne organizacije dopisnih šahista. Sudjeluju igrači iz cijeloga svijeta i broj nacionalnih članica vrlo je sličan onom iz stolnog šaha. Ono što je FIDE za stolni šah, to je ICCF sa svojom ozbiljnom organizacijom i striktnim pravilima igre za dopisni šah. Uz sav respekt prema raznim šahovskim serverima, ICCF je bez sumnje najozbiljnije mjesto za igranje šaha „online”. Imamo širok raspon turnira, svjetskih i zonskih prvenstava, ekipnih Olimpijada, prijateljskih, pozivnih, kategorijanih i promotivnih turnira, svjetskih kupova i sl. Tu je i mala ali brzo rastuća grupa igrača koji igraju Chess960. ICCF utvrđuje i objavljuje vlastitu rejting listu, nacionalni delegati okupljaju se na godišnjem kongresu kako bi raspravili i po potrebi promijenili određena pravila i /ili dokumente.

Sve u svemu, mogao bih zaključiti da je ICCF danas jedna dobro usklađena organizacija koja se pravovremeno prilagodila zahtjevima modernog digitalnog vremena te tako očuvala smisao dopisnog šaha i dalje živim.

Svjetsko prvenstvo igra se u ciklusima. Svake godine starta novi ciklus i finala se igraju svake dvije godine. Standardna vremenska kontrola je 50 dana za 10 poteza i natjecateljski turniri završavaju kroz period od dvije godine – ionako partije ne traju tako dugo.

Morate uspješno proći kroz tri kvalifikacijska turnira (Preliminaries, Semifinals, Candidates) prije igranja u WCCC Finalu. Usput, ako je vaš rejting dovoljno visok ili imate prestižnu titulu, možete se priključiti natjecanju u polufinalnoj (Semifinals) fazi. Prosječno, treba vam 4 – 6 godina za igranje u Finalu. To nije lagan zadatak. Ne iznenađuje da su to najjače serije turnira ICCF. Kvalifikacije su obično turniri III. kategorije (2300+), polufinala su gotovo kategorije VIII (2425+), i ako se nekako probijete kroz ovo čeka vas turnir kandidata, prilično užasno mjesto za biti tu. To su turniri XI-XII kategorije (2525+) i samo pobjednici (rijetko i drugoplasirani) konačno stječu pravo za nastup u Finalu.

Kako ste se plasirali u finale?

Do 2007. bio sam samo „obični” CC igrač, prepuštajući se interakciji između čovjeka i računala, zadržavajući se oko razine 2450. Ali jednom sam igrao turnir kandidata i unatoč svom pristojnom rezultatu bio sam izvan sebe od silne snage 2600+ igrača protiv kojih sam morao igrati.

Međutim, kvalificirao sam se za još dva turnira kandidata i sjećam se da sam jednog dana 2008. imao dugu i napornu sesiju razmišljanja pitajući se trebam li doista pokušati ili ne? Napokon sam se odlučio za to, ali sam znao da to nikad neće uspjeti ako ne dam sve od sebe – svoje slobodno vrijeme i „mašineriju”. U to su vrijeme moja djeca već bila napola odrasla i nakon što mi je supruga nevoljko dala zeleno svjetlo da nastavim, opremio sam se ranom verzijom računala s 4 jezgre, nabavio sve vrste knjiga za otvaranje, baza podataka i Nalimov tablice – mislio sam da je potrebno pokriti sve faze igre s najboljim što šahovski svijet može ponuditi.

Zatim sam se istovremeno prijavio na dva turnira kandidata za koje sam se kvalificirao, nadajući se uspjehu na jednom od njih. Oba sam se ozbiljno pripremao i igrao i rezultat je bio porazan: osvojio sam oba turnira i time postao velemaistor. Međutim, zakasnio sam za finale 27. WCCC 27 Finala i morao sam čekati do početka 2013. da bih primio i prihvatio poziv za 28. finale. Sve u svemu trebalo mi je oko pet do šest godina ozbiljnog rada i igre da dođem do te faze.

Ali finale je oduzimalo mnogo vremena: uložio sam otprilike dvostruko više vremena nego što bih inače uložio na turnir standardne kategorije XIV.

Danas su šahovski strojevi puno jači od najboljih ljudi i mnogi se ljudi pitaju kakva je uloga ljudi u dopisnom šahu. Što možete učiniti, a motori ne mogu?

Doista je nemoguće postići neki značajniji rezultat u današnjem dopisnom šahu bez strojeva i baza podataka. Ali igramo se mi ljudi, a ne strojevi, a ljudski unos uglavnom utječe na dva područja: a) izbor prikladnog otvaranja i b) upravljanje strojevima prema (ili od) određenim vrstama pozicija.

Ako želite biti uspješni u vrhunskom dopisnom šahu, možete igrati samo određeni set otvaranja jer si jednostavno ne možete priuštiti niti jedan neoptimalan potez – ako to učinite, prije ili kasnije ćete požaliti. To je sigurno kao smrt i porez.

Koliko ćete dobro upravljati svojim strojevima ovisi o vašem općem šahovskom znanju. Što imate bolje šahovsko znanje (značaj pješačke strukture, dobrog lovca, lošeg lovca, itd.) to ćete biti bolji ovdje – današnji strojevi su vrlo jaki, ali još uvijek pogrešno procjenjuju pozicije. Ako imate dovoljno vremena, strpljenja i prisebnosti, možete nahraniti računalo s više dobrih ideja nego vaš protivnik – upravo proces koji je opisao bivši svjetski CC prvak GM Ron Langeveld u intervjuu na ICCF web stranici.

Koristio sam Rybku nekoliko godina, ali sam oko 2012. i 2013. prešao na Stockfish. Naravno, testirao sam i druge motore, ali ova dva su moji glavni strojevi. Čvrsto vjerujem da vrhunski CC igrači ne smiju previše mijenjati svoje strojeve jer morate razumjeti i prepoznati snage i slabosti svojih strojeva. Inače, uvijek iznova morate birati između dva ili tri poteza koje motori predlažu, međutim, bez razumijevanja razlika tih poteza.

U mom slučaju, to bi u osnovi značilo da sam ja, kao igrač s FIDE rejtingom od oko 2200, morao procijeniti poteze nekoliko 3300+ „igrača”. To ne može dobro proći. Ako se držiš jednog stroja, postupno ga bolje upoznaješ, znaš gdje je jak, gdje je slab, znaš koje pozicije igra dobro, a koje ne voli.

Ali ne treba pustiti stroj da radi sav posao, na primjer, dati motoru određenu poziciju, pa ostaviti računalo na par sati, a po povratku samo provjeriti što računalo predlaže. Učinit ćete mnogo bolje ako promatrate proces razmišljanja, pokušavate prepoznati i razumjeti prednosti i slabosti stroja i usmjeravate analizu.

Trebate i puno strpljenja! Ako niste sigurni koji potez učiniti, pričekajte – i prespavajte jednu noć. Koristite svoj 24-satni vremenski međuspremnik. Neka stroj završi iteraciju.

Koristim ChessBase GUI oko kojeg se ne može pregovarati zbog njegove stabilnosti i jednostavnosti upotrebe. Također koristim nekoliko baza podataka, posebno ICCF arhivsku bazu podataka. Koristim i ChessBase MegaDatabase i Playchess bazu podataka igara, ali SAMO za dobivanje novih ideja – ljudske igre jednostavno su previše nepouzdana.

Formiram stabla otvaranja u tim bazama podataka, ali se ne oslanjam na statistiku. Pažljivo analiziram sve varijante i odlučujem se za svoj potez tek nakon što sam provjerio i pripremio se za sve najgore moguće scenarije. U CC-u se ne možete osloniti na strategiju „ako ne vidi”.

Koliko god mi vrijeme dopušta, nastojim pratiti najnovija dostignuća u razvoju šahovskih strojeva. Koliko sam vidio, najbolji motori današnjice su Komodo i Stockfish. Oboje imaju svoje vrline i... pa, gotovo da nemaju mane. Stockfish brzo izračunava varijacije i ističe se u taktici i napadu, dok je Komodo solidan u stilu, a njegova pozicijska igra nema premca. Oni su vrlo bliski po snazi i kontinuirano se dalje razvijaju. Oba su odličan izbor za ozbiljan dopisni šah.

Vidio sam najnovije ChessBase značajke kao što su Cloud, LiveBook i Let's Check, i smatram ih uzbudljivim. Možda su pomalo „lagani” za elitne igrače dopisnog šaha, ali zajedno s nevjerojatnom „pretragom uzoraka” u Rajlichovom Fritzu 15 nude vrlo uzbudljive uvide i pomažu svakom šahistu da uđe u svijet računalno potpomognutog šaha – visoko preporučljivo za sve OTB ili povremene CC igrače! Zapravo, „pretraživanje uzoraka” smatram najvećim izumom u računalnom šahu ikada.

Spomenuli ste da je vremenski problem vaš najveći problem u šahu iznad ploče. Kako raspolažete vremenom u dopisnom šahu? I postoji li doista tako nešto kao što je vremenski problem u dopisnom šahu – kada za svakih deset poteza imate 50 dana?

U prosjeku od ponedjeljka do petka provedem oko dva-tri sata na dopisnom šahu, ali subotom i nedjeljom je pravilo pet-šest sati. Potrebni su tišina i koncentracija, a ulazak u svijet šaha za mene je postala odlična antistres terapija. Moja obitelj je imala puno razumijevanja i svoju titulu posvećujem njima.

Ali da, nevjerojatno, u dopisnom šahu ima problema s vremenom! Ako pretjerate i započnete previše igara u isto vrijeme, ili će vaša izvedba patiti ili nećete imati dovoljno vremena. Treba pažljivo birati svoje bitke!

Nedavno se pojavio novi trend u OTB-šahu: mnogi vrhunski igrači – od kojih je najpoznatiji svjetski prvak Magnus Carlsen – manje se oslanjaju na početnu pripremu i ne pokušavaju nadmašiti svoje protivnike. Umjesto toga, sretni su što mogu doći do pozicije koja nije previše istražena, a zatim pokušavaju nadigrati svoje protivnike kasnije. Pali li takav pristup u dopisnom šahu? I koliko je uopće važna priprema za otvaranje?

Pa, povremeno naiđem na mrzovoljne komentare nekih igrača koji se žale da „danas svatko može igrati šah pamteći linije i analizirajući motorima”. Ali mislim da je proces koji opisujete prirodan odgovor na činjenicu da se otvaranje danas sve bolje istražuje i da se teorija stalno širi. Budući da „bolji” igrači smatraju da imaju više šanse nadigrati svoje protivnike na „neistraženom” teritoriju, skloni su se kloniti teorije.

Međutim, uvodna priprema je – barem kako ja to vježbam i shvaćam – od najveće važnosti u dopisnom šahu. Ne pripremam se za pojedini turnir, već za svakog pojedinog protivnika i ta priprema počinje puno prije partije. Prvo pokušavam doći do što više njegovih igara koje zatim sortiram prema otvaranjima tako što pripremam stabla otvaranja.

Zatim detaljno pogledam igre, imajući na umu da većina dobrih CC-igrača postaje sve bolja s vremenom. Pokušavam pronaći slabe točke u njihovom repertoaru (koje su danas prilično rijetke) i pokušavam pogoditi postoji li realna šansa da se te slabosti iskoriste. Hoće li doista odigrati određeno otvaranje ili će me pokušati iznenaditi?

Općenito, pokušavam igrati „zdrava” otvaranja – otvaranja koja nisu analizirana do smrti i nude bijelom realne šanse za postizanje prednosti. S crnim se suzdržavam od iznimno sigurnih linija koje još uvijek nude šanse za pobjedu ako bijeli pogriješi. Ne razumijem kako se može igrati samo na remi, iako znam da na razini današnjeg dopisnog šaha često nemate drugu opciju s crnim figurama.

Igrate dopisni šah i imate opći interes za šah. Čitate li knjige o šahu i pratite li vrhunske turnire na internetu?

Dopisni šah, posao i obitelj jedva ostavljaju vremena za općenitije učenje šaha. Ali u mladosti sam jako uživao u učenju šaha. Dvije su mi knjige bile posebno omiljene: *Moderna teorija otvaranja* Dražena Marovića (koju sam čitao na hrvatskom) i *BA Zlotnika Vrste pozicija u središnjici* (koju sam čitao na ruskom). Redovito sam pratio i britanski časopis *Chess*, ruski časopis *Škakhmatny*, te naš hrvatski *Šahovski glasnik*. I da ne zaboravimo „Šahovske informatore”: za mene je svaki broj bio čisto zlato.

Danas ponekad pratim prijenose uživo na internetu, pogotovo ako mi igra šogor (sestra se udala za velemajestora Roberta Zelčića). Ali ako pratim ove igre s uključenim strojem, frustriram se zbog „nestalne” igre.

U članku objavljenom prije nekoliko mjeseci dopisni šah GM Arno Nickel predložio je nova pravila za dopisni šah kako bi se izbjegla „neodlučena smrt” igre. U završnici 28. prvenstva oko 87,5 posto utakmica završilo je remijem. Što mislite – ugrožavaju li dopisni šah brojni remiji i trebaju li dopisnom šahu nova pravila?

Temeljito sam pročitao Arnov prijedlog. On je jedan od najboljih u ICCF-u i jako ga poštujem, ali njegov prijedlog ne vidim kao rješenje problema previše remija. On u osnovi predlaže promjenu određenih pravila bodovanja, ali to bi značilo promjenu nekih osnovnih ciljeva igre. Po mom mišljenju ovo nije pravi šah. Možda zanimljiva varijanta, ali ne više šah. Usput, isto mislim o Chess960.

Ipak priznajem da moj stav ovdje nije ni konstruktivan ni optimističan. Mislim da smo doista bliže točki kada je šah riješen (barem u današnjem vrhunskom dopisnom šahu). Ali to je ono što mi dopisni igrači radimo – pokušavamo riješiti šah tražeći najbolje poteze i očekujući najveći otpor protivnika. Ovo je drugačije od šaha iznad ploče koji je u biti mentalno hrvanje. No, naš „cilj” rješavanja šaha postigli smo

mnogo brže nego što smo očekivali. Sada bismo se trebali suočiti s istinom i naučiti je prihvatiti. I zapitati se „što dalje?” (kad se riješi šah).

Provjerio sam FIDE rejtinge igrača koji su nastupili na 28. Svjetskom prvenstvu u dopisnom šahu. Sedam igrača nema rejting, a ostalih deset igrača ima prosječnu ocjenu od oko 2120. Dopisni šah očito zahtijeva drugačije vještine od igre na ploči. Ali imate li koristi od dopisnog šaha u šahu iznad ploče?

Možda je to bilo drugačije za moje kolege, ali moj OTB-šah je patio kad sam se sve više bavio dopisnim šahom. U OTB-šahu sam dva puta (1980., 1981.) bio županijski prvak U15, au dvadesetoj godini postao sam i majstorski kandidat. Moj FIDE rejting dosegao je vrhunac na 2230 i jednom sam pobijedio IM Branka Rogulja na Otvorenom prvenstvu Hrvatske 1993. crnim u 25 poteza, što je vjerojatno bio vrhunac moje karijere na ploči.

Dakle, iako nisam baš bio zvijezda u usponu, imam pristojnu šahovsku osnovu. Međutim, intenzivna uporaba motora u dopisnom šahu je utjecala na moje sposobnosti vođenja OTB-partija. Previđao sam jednostavne taktike i u *zeitnotu* bio sam slab i spor. Moje su se strateške sposobnosti, s druge strane, poboljšale, a analiziranje s motorima natjeralo me da razmislim o mnogo više mogućih poteza. Ovaj proces vrlo je poput hendikepiranosti u životu: ako vam je vid otežan, druga osjetila se izoštravaju. Prestao sam igrati OTB-šah gotovo u potpunosti prije dva desetljeća. Odigram partiju ili dvije godišnje za svoj klub ako im nedostaje igrača za ligaške utakmice, ali izgubim gotovo svaku „nakon što sam postigao vrlo obećavajuće pozicije”.

Brojni veliki igrači OTB-a također su igrali dopisni šah, npr. Paul Keres. Neki od svjetskih prvaka u dopisnom šahu također su bili prilično dobri u OTB šahu, npr. O'Kelly, Ragozin ili Purdy. Posljednjih godina švedski velemajstor Ulf Andersson s određenim uspjehom igra dopisni šah. Ali poznajete li trenutne vrhunske OTB igrače (s FIDE rejtingom od, recimo, 2650 ili više) koji su dobri dopisni igrači?

Zapravo, nekoliko jakih OTB igrača sada igra na ICCF-u. Vjerujem da je najistaknutiji indijski GM Krishnan Sasikiran (2680+). Međutim, ne mislim da ima puno više onih koji su toliko jaki u OTB-šahu. Ipak, ima dosta igrača s ocjenom od 2400 do 2550. Nedavno je hrvatski GM Bogdan Lalić pristupio ICCF-u i počeo igrati u finalu Prvenstva Hrvatske.

Pokušavate popularizirati dopisni šah u Hrvatskoj. Koje ciljeve imate?

Dvojica mojih kolega i ja želimo revitalizirati CC scenu u našoj zemlji koja je zapala u ozbiljnu krizu nakon što se naš bivši predsjednik udruge razbolio i bio neaktivan nekoliko godina. Do sada smo bili prilično uspješni, dobili smo 20-ak novih članova, ponovno smo pokrenuli ciklus turnira državnih prvenstava, kao i promo turnira za početnike. Svi naši članovi također su vrlo aktivni na ICCF turnirima. A privukli smo i jake OTB-igrače: osim GM Lalića kojeg sam već spomenuo, IM Darko Feletar IM Nenad Dorić također su vrlo aktivni, brzo stječu jakost i iskustvo.

Prihvatio sam da postanem nacionalni delegat ICCF-a za Hrvatsku i to stavlja dodatni pritisak na moj ionako zgusnuti raspored – moj posao je održavati kontakte s ICCF-om, koordinirati natjecanja i članove te održavati našu web stranicu. Vrlo zahtjevno i dugotrajno. No, srećom, službenici ICCF-a su vrlo motivirani i uvijek spremni pomoći što mi život čini mnogo lakšim.

Nadam se da ću jednog dana moći pustiti nove i motivirane članove da preuzmu mjesto.

Vjerujete li da su vam sposobnosti koje su vam potrebne u dopisnom šahu korisne u svakodnevnom životu?

Možda ne u svakodnevnom životu, ali neke od sposobnosti koje sam stekao igrajući CC definitivno su mi pomogle u mojoj poslovnoj karijeri: sagledavanje velike slike, upravljanje projektima, zdrava logika itd.

Šahisti vole nagađati kako bi se vrhunski igrači iz prošlosti snašli na današnjim turnirima. Ipak, zanima me mislite li da biste bili favorit da igrate dopisni šah protiv Magnusa Carlsena?

U meču od dvije partije, rekao bih da bi šanse bile približno jednake, ali samo ako bi Magnus posvetio nekoliko sati svakom svom potezu. U suprotnom, bio bih veliki favorit.

Hvala vam na Vašem vremenu, Vašim uvidima i intervjuu!

(Povelja svjetskog prvaka s ugraviranom turnirskom tablicom)

LEONARDO LJUBIČIĆ

Velemajstor dopisnog šaha i svjetski prvak u dopisnom šahu. Rođen je 26. 12. 1966. u Osijeku.

Diplomirani inženjer strojarstva, trenutno na poziciji direktora komunalne tvrtke Peovica d.o.o. iz Omiša.

Šah je naučio igrati još u ranoj mladosti pod utjecajem oca Ante, gimnazijskog profesora, šahovskog promotora i već tada jakog igrača dopisnog šaha.

Redovnim šahom nije se puno bavio, uglavnom igrajući ekipne mečeve za lokalni klub, no postigao je titulu majstorskog kandidata i rejting oko 2200 ELO bodova.

Dopisni šah bila mu je najveća strast i vrlo brzo napreduje: međunarodni majstor (IM) postaje 2001., titulu starijeg međunarodnog majstora (SIM) osvaja 2007., a vrlo brzo (2011.) i titulu velemajstora.

Najveći uspjeh bilježi nastupom na finalu 28. Prvenstva svijeta u dopisnom šahu na kojem s glatkih 10/16 postaje pojedinačni prvak svijeta u dopisnom šahu postigavši tako najveći uspjeh hrvatskog šaha uopće. Još dva puta nastupa u finalima: na 29. Prvenstvu svijeta osvaja treće mjesto i brončanu medalju, a na 30. Prvenstvu svijeta osvaja osmo mjesto.

Igra na brojnim turnirima s velikim uspjehom, izdvajamo: prvak Hrvatske u dopisnom šahu (11. Prvenstvo 2007.), Turnir kandidata 2011. (1. mjesto), Yubilee 30 Years Swiss CC (1. mjesto).

Najveći rejting od 2650 postiže na ICCF rejting listi od 1. 10. 2011. godine.

Dugogodišnji je član reprezentacije Hrvatske za koju nastupa na svim važnijim ekipnim natjecanjima (Olimpijade, Ekipna prvenstva Europe, regionalna natjecanja).

Iako je sada (nadamo se samo privremeno) u igračkoj mirovini, vrlo je aktivan u radu udruge dopisnih šahista: obnašao je funkciju nacionalnog delegata i sudjelovao u radu Kongresa ICCF-a u Bremenu i Albeni. Bio je glavni urednik bloga Hrvatskog kluba dopisnih šahista.

DAVOR KRIVIĆ

KRIVIĆ, Davor (Kraj, Otok Pašman, 5. 11. 1943.), velemaistor u dopisnom šahu i sportski djelatnik. Sin Grge i Vice, rođ. Paić. Završio je gimnaziju i Višu ekonomsku školu u Puli.

U Pulu se doselio s obitelji 1949. Za šah se zainteresirao u djetinjstvu, a ozbiljnije ga je počeo igrati kao gimnazijalac. Bio je član Šahovskog kluba Pula od 1963. do 1988. Paralelno se 1970-ih godina počeo natjecati za pulski ŠK Uljanik na prvenstvima u dopisnom šahu. Najveće uspjehe u šahovskoj karijeri postigao je na natjecanjima u dopisnom šahu, koja se održavaju u ciklusima od dvije ili više godina. Prije je igrao putem poštanskih dopisnica, potom dopisivanjem pomoću osobnog računala, a danas preko web servera.

Na prvom pojedinačnom prvenstvu Hrvatske 1981./1982. osvojio je 1. mjesto. Tim je rezultatom stekao naslov prvog hrvatskog majstora dopisnog šaha. S reprezentacijom Hrvatske nastupio je 4 puta na Turniru republika i pokrajina Jugoslavije i postigao više zapaženih plasmana. Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je na međudržavnim susretima protiv Norveške i Švedske.

Nakon osamostaljenja Republike Hrvatske bio je tri puta pojedinačni prvak države: 5. Prvenstvo Hrvatske (1993. – 1995.), 6. Prvenstvo Hrvatske (1995. – 1997.) i 8. Prvenstvo Hrvatske (2001./2002.).

Igrao je Finale 28. pojedinačnog svjetskog prvenstva ICCF (World Championship 28). i plasirao se na 12. mjesto.

Kao član reprezentacije Hrvatske sudjelovao je na svim važnijim međunarodnim natjecanjima: Finale 17. Olimpijade u dopisnom šahu, Finale 8. Europskog ekipnog prvenstva (8th EUTCH), Slavenskom kupu, Prvenstvu Mediterana – Mare nostrum te Dunavskom kupu.

Na temelju postignutih rezultata Međunarodna federacija za dopisni šah (ICCF) dodijelila mu je 2007. titulu velemaistara dopisnog šaha (GM). Najviši rejting od 2605 ostvario je 1. 4. 2005.

SINIŠA LOINJAK

Rođen sam u Bjelovaru 9. 10. 1965. godine, a već 1970. odselio sam s roditeljima u SR Njemačku gdje sam od dječjeg vrtića do Univerziteta prošao cijeli edukativni sistem. Uz njemačku školu paralelno sam prvih deset razreda pohađao tada još uvijek obveznu jugoslavensku dopunsku nastavu.

Završio sam studij informatike ekonomskog smjera na univerzitetu u Mannheimu. Titula: dipl. Wirtschaftsinformatiker (dipl. inf. oec.). Od 1998. pa do danas radim u Mannheimu kao software-developer i supporter (u području planiranja proizvodnje) kod jedne od najvećih europskih firma za poslovni software. Osnove šaha sam naučio od oca. Kao tinejdžer od 14 godina pristupio sam jednom od mnogobrojnih (bilo ih je više od 30!) šahovskih klubova u Mannheimu, s najboljim igračima od otprilike 2100 ELO. Sedmostruki sam prvak kluba (bez prekida) u blic-šahu, i dva puta prvak Mannheima u blic-šahu, početkom ovog tisućljeća. Tada sam imao svoj maksimalni rejting od oko 2040 ELO. Prestao sam igrati za pločom prije oko 20 godina, kada sam i počeo s dopisnim šahom.

Najprije sam (2006.) pristupio IECG-u (International E-Mail Chess Group), koji se danas zove LSS (Lechenicher Schach Server). Tu sam odmah na početku pretrpio svoj do sada jedini poraz u dopisnom šahu uopće, kojeg još i danas nisam prebolio...

U IECG (sada LSS) bio sam prvak 2009., 2011. i 2013. godine. Nakon trećeg dobivenog prvenstva tamo sam dobio titulu LSS-GM. Poslije 2017. nisam više igrao u LSS-u, pa mi je GM-titula oduzeta jer je više nisam potvrđivao.

Od kraja 2006. godine nastupam u ICCF-u. Odigrao sam preko 300 partija na raznim turnirima (uključujući nastupe za ekipu Hrvatske) i do sada nisam izgubio niti jednu igru. Titule IM i SIM osvojio sam 2011. godine, a titulu velemajestora dopisnog šaha (ICCF-GM) 2024. godine. Na najnovijoj rejting listi ICCF-a (2025-1) nalazim se rangiran kao 10-ti igrač na svijetu s trenutnim rejtingom 2607.

PAVAO KEGLEVIĆ

Pavao Keglević se rodio 12. prosinca 1940. godine u Koprivnici. Diplomirao je na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu. Radni vijek proveo je kao fakultetski predavač matematike u Rijeci i Zagrebu.

Šah je naučio igrati u sedmoj godini, a intenzivnije se počinje baviti šahom za vrijeme studentskih dana, redovito igra za ŠK Mladost Zagreb te 1970. osvaja titulu majstorskog kandidata. Kasnije dugi niz godina nastupa za ŠK Bilokalnik iz Koprivnice, bio je višestruki prvak kluba, a 1974. i prvak regije Sjeverna Hrvatska u stolnom šahu. Igrao je i za ŠSK Podravka i ŠK Koprivnica.

Nositelj je titula majstora FIDE u redovnom i problemskom šahu.

Usporedno s redovnim šahom počinje se zanimati za dopisni i problemski šah te počinje nastupati na turnirima. Tako već 1972. osvaja Prvenstvo Jugoslavije (11. Šampionat Jugoslavije) i postaje reprezentativac.

Pobjeđuje na jakom memorijalnom turniru „Dr. Milan Vidmar” 1978. godine i postaje prvi velemaistor dopisnog šaha iz Hrvatske i čitave bivše Jugoslavije, uopće. Koliki je to uspjeh bio u to vrijeme svjedoči činjenica da je postao tek 26 velemaistor dopisnog šaha u cijelom svijetu!

Najviši rejting od 2342 postigao je na rejting listi ICCF-a od 1. 7. 1998.

Hrvatski šahovski savez mu je prigodom svoje 110. godišnjice dodijelio posebno priznanje (2022.).

„Tu je moja mama bila u pravu kad mi je bila rekla „Pa ne buš se valjda celi život samo igrati”. Na kraju je to tak’ i ispalo. U školi mi je jedino matematika išla dobro, a sve je ostalo bilo dosta slabo. Tak’ je to u mojem životu ispalo, i kad sam bio u vojsci samo sam igrao dopisni šah, a dok su ostali poslijepodne bili na nastavi, ja sam uzeo mali šah pa dok su svi „kao” vježbali gradivo, ja sam analizirao svoje dopisne partije. Cijeli život sam se igrao, nemre se reći, i danas se igram. Ovaj život i treba shvatiti kao igru” – zaključio je Keglević za Drava.info 2023. godine.

ANTE LJUBIČIĆ

Ante Ljubičić je rođen 8. rujna 1940. godine u Aržanu, općina Cista Provo. Osnovnu školu je pohađao u Aržanu i Lovreću, gimnaziju u Splitu, te Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu.

U 18-oj godini, za vrijeme studentskih dana, počinje igrati šah. Član je Zanatlijskog šahovskog kluba, gdje osvaja četvrtu, treću i drugu kategoriju.

Prvo radno mjesto profesora matematike je gimnazija u Valpovu gdje je oženio Katicu s kojom ima sina Leonarda i kćer Maju. Nastupa za klub „Hrvatska čitaonica” iz Valpova.

Početak školske godine 1967./1968. natjecanjem primljen u gimnaziju „Katja Pavišić-Šperac” u Omišu, gdje radi do umirovljenja.

Pokrenuo je inicijativu za osnivanje Šahovske sekcije pri ŠDFK „Mladost”, a potom i Gradskog šahovskog kluba „Omiš” koji djeluje i danas.

Najveći uspjesi u struci: napisao „Zbirku zadataka za Ekonomski fakultet” i „Zbirku zadataka za prijamni ispit na ekonomiji”. Bio je profesor mentor i profesor savjetnik iz matematike.

Najveći uspjesi u šahu: u matičnom klubu osvaja prvu kategoriju i titulu majstorskog kandidata.

Godine 1978. dobiva nagradu AVNOJ-a za šahovsku aktivnost.

U dopisnom šahu je izbornik reprezentacije Hrvatske koja je 1984. i 1988. godine osvojila prvenstvo Jugoslavije na „Turniru republika”. Ljubav prema dopisnom šahu prenosi na članove kluba, pa je ŠK Omiš osvojio prvenstvo Jugoslavije 1989. godine.

Na prvoj izbornoj skupštini Odbora za dopisni šah, nakon osamostaljenja Republike Hrvatske, izabran je u svojstvu izbornika u uži odbor udruge (zajedno s P. Keglevićem i Z. Krečkom).

Iako je u dopisnom šahu došlo do mnogih promjena (nekad se igralo dopisnicama, danas e-mailom ili web serverom), još uvijek igra visoku tablu u reprezentaciji. Titulu vелеmajstora osvojio je 2025. godine u 85. godini života! Najviši rejting od 2512 zabilježio je na rejting listi ICCF-a od 1. 7. 2011.

Sudionik i pobjednik mnogih ekipnih i pojedinačnih turnira, izdvajamo: osvajač 6. Kupa Hrvatske, pobjednik domaćih natjecanja „Memorijal dr. Boris Tagirov” i „Split 1700”, pobjeda na Alexander Kiprovi Memorijalu, najbolji rezultati ostvareni na prvim pločama ekipnih turnira (11th EUTCH Semifinal, V. Danube Cup), kolekcionar brojnih medalja i plaketa...

Ljubav prema dopisnom šahu prenosi i na svoju djecu. Kći Maja (Zelčić) je osvojila titulu vелеmajstora i drugo mjesto na svijetu (Ladies WorldCup 06), sin Leonardo je vелеmajstor i pojedinačni svjetski prvak u dopisnom šahu (World Championship 28).

MAJA ZELČIĆ

Maja Zelčić velemajstorica je dopisnog šaha, pripadnica valjda „najšahovskije” obitelji u Hrvatskoj, a možda i u svijetu. Suprug Robert Zelčić istaknuti je velemajstor redovnog šaha i reprezentativac; otac Ante Ljubičić je velemajstor i živa legenda dopisnog šaha uopće, a brat Leonardo Ljubičić velemajstor dopisnog šaha i osvajač 28. Prvenstva svijeta čime je postao pojedinačni prvak svijeta u dopisnom šahu!

Maja je 2005. postala prva hrvatska šahistica s titulom ženske velemajstorice međunarodnog dopisnog šaha, LGM. Najveći uspjeh postigla je osvajanjem 2. mjesta na 6. Prvenstvu svijeta za žene (6. Ladies World Championship Final) i tako postala viceprvakinjom svijeta.

Najviši rejting od 2314 zabilježila je na rejting listi ICCF-a od 1. 4. 2006.

Nakon toga povlači se iz dopisnog šaha i posvećuje znanosti. O svojoj profesionalnoj karijeri napisala je slijedeće:

Rođena sam 1967. u Osijeku. Osnovnu školu završila sam u Omišu, gdje sam i odrasla. Gledajući oca koji je svoj posao profesora matematike u srednjoj školi obavljao s velikom ljubavlju i zadovoljstvom, rano sam donijela odluku o svom životnom pozivu. Nakon završenog četvrtog razreda prirodoslovno-matematičkog smjera Građevinskog centra „Ćiro Gamulin” u Splitu, odlazim na studij u Zagreb. Diplomirala sam na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, smjer profesor matematike i informatike. Od 1994. godine profesorica sam matematike u Gimnaziji Lucijana Vranjanina u Zagrebu.

Već od prvog dana rada u nastavi posebno me je privlačio rad s matematički nadarenim učenicima te sam u dodatnoj nastavi s velikim entuzijazmom pripremala učenike za natjecanja iz matematike što je rezultiralo zapaženim rezultatima.

U svojoj školi pokretač sam i organizator *Zimske škole matematike* i *Ljetne škole matematike*, *Ekipnog natjecanja za osnovne škole Lucko* te *Luckove škole*.

Od 2016. godine vlasnica sam obrta za poduku MAT. Organizator sam ekipnih natjecanja MAT liga i ATOM liga za učenike osnovnih i srednjih škola.

Objavila sam nekoliko stručnih članaka, održala više stručnih predavanja i radionica na županijskim aktivima, ekipnom natjecanju Lucko, Državnom natjecanju iz matematike, državnim skupovima u Puli, Koprivnici i Osijeku, međunarodnom skupu u Vodicama te Kongresu nastavnika matematike.

Dio sam autorskog tima Školske knjige koja je tijekom 2019. – 2021. u sklopu kurikulne reforme izdala komplet suvremenih udžbenika za srednje škole.

Autor sam više zbirki zadataka i radnih bilježnica izdanih u Elementovoj biblioteci MAT liga.

Prva sam dobitnica nagrade Matematičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta za istaknuti doprinos nastavi i radu s učenicima „Stipe Vidak” u akademskoj godini 2019./2020. koja se dodjeljuje nastavnicima matematike i/ili informatike u osnovnim i srednjim školama Grada Zagreba. Posljednje tri godine dobitnica sam nagrade MZO-a za najuspješnije odgojno-obrazovne radnike.

Zahvaljujući svemu navedenom u zvanje profesora mentora promovirana sam 2009. godine, u zvanje profesora savjetnika 2014. godine i 2019. godine te u zvanje izvrsnog savjetnika 2023. godine.

ZVONKO KREČAK (1942. – 2019.)

Zvonko Krečak rođen je 10. listopada 1942. godine u Trstenu pokraj Dubrovnika. Osnovnu i Učiteljsku školu završio je u Splitu. Diplomirao eksperimentalnu fiziku na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, magistrirao nuklearnu fiziku s fizikom elementarnih čestica pri Centru za poslijediplomski studij Sveučilišta u Zagrebu i doktorirao fiziku na Sveučilištu u Zagrebu. Gotovo čitav radni vijek proveo kao znanstvenik u Institutu «Ruđer Bošković» u Zagrebu.

U dopisni šah se uključio 1959., najveći uspjesi: pojedinačni prvak Hrvatske (10. CROATIAN CH), osvajač kupa Hrvatske (2. CRO CUP FINAL), vođa zbora ŠK I. R. B. koji je pobijedio na sva četiri ekipna prvenstva Hrvatske, nositelj titule starijeg međunarodnog majstora ICCF (Senior International Correspondence Chess Master) od 2003.

Najviši rejting od 2458 zabilježio je na ICCF rejting listi od 1. 10. 2002.

U bazama ICCF-a zabilježene su njegove čak 944 odigrane partije! Posebnu zanimljivost predstavlja osebujan repertoar igre bijelim figurama: kroz cijelu igračku karijeru dosljedno je i u gotovo svim partijama otvarao potezom 1. a3!?

U šahovskoj teoriji ovaj potez (ECO A00) ponegdje se naziva *Anderssen Opening*, a s obzirom na količinu i kvalitetu odigranih partija, posve bi bilo opravdano da se zove njegovim imenom.

Povremeno, koliko su mu profesionalne i obiteljske obveze dopuštale, bio je aktivan i u stolnom šahu kao majstorski kandidat FIDE s količnikom (rejtingom) oko 2.200 bodova.

Dr. Krečak bio je istinski zaljubljenik u dopisni šah kojem je bio promotor i privrženik više od 40 godina.

Na poziv velemajestora dopisnog šaha Pavla Keglevića sudjeluje na osnivačkoj skupštini Odbora za dopisni šah Šahovskog saveza Hrvatske koja je održana 25. siječnja 1975. godine u Zagrebu, čime je započela njegova dugogodišnja društvena djelatnost u dopisnom šahu.

Taj datum je i danas opće prihvaćen kao početak organiziranog dopisnog šaha u Hrvatskoj. Odbor se uključuje u tadašnji Odbor za dopisni šah Jugoslavije i aktivan je u organizaciji republičkih natjecanja.

Na drugoj skupštini dopisnih šahista Hrvatske koju je 1987. godine priredio Šahovski savez Hrvatske u Crikvenici, izabrano je novo vodstvo Odbora za dopisni šah sa Zvonkom kao predsjednikom.

Raspad bivše države i događanja 1991. godine donijela su velike promjene. Prvo se osamostalio Hrvatski šahovski savez, a potom se na zasjedanju ICCF održanom u Grazu (Austrija) dana 23. 9. 1992. osamostalio i Odbor za dopisni šah postavši punopravnim članom ICCF s upisnim brojem #90. Odmah iduće godine, nakon trogodišnje stanke, obnavlja se sustav domaćih natjecanja, pokreće se izdavanje „Glasnika” kojem je Zvonko urednik i izdavač. Statutom Hrvatskog šahovskog saveza iz 1997. godine odbor prerasta u Udrugu.

Najveće zasluge u tome nesumnjivo ima dr. Krečak: kao predsjednik neumorno radi na afirmaciji dopisnog šaha, rastu brojnosti članstva, organizira sustav domaćih natjecanja, potiče i utječe na uključivanje reprezentacija Hrvatske na sva važnija ekipna natjecanja u organizaciji ICCF (olimpijade, kontinentalna i regionalna prvenstva i sl.).

Posebno je značajan njegov rad na izvještavanju članstva o svim važnijim događajima u dopisnom šahu općenito, kroz dugogodišnje uređivanje i izdavanje „Glasnika Udruge dopisnih šahista pri HŠS” u papirnatom obliku za što je trebalo puno strasti, strpljenja i uloženog vremena. Zato zbirka koja se može pronaći na ovom blogu (HKDŠ – ustroj i dokumenti: Arhiva Glasnika 1993. – 2012.), predstavlja svjedočanstvo jednog vremena i neizmjernu vrijednost koju nam je kao svoj legat ostavio ovaj izuzetni čovjek.

Načet ozbiljnom bolešću i umoran od dugogodišnje borbe s birokratskim institucijama, dr. Krečak se povlači s mjesta predsjednika Udruge 2015. godine. Njegovo životno djelo ipak se ostvarilo: dočekao je zasluženu satisfakciju u trenutku kada je nadležni državni ured dana 6. svibnja 2015. donio rješenje o upisu Hrvatskog kluba dopisnih šahista u registar samostalnih udruga RH.

Zvonko Krečak umro je u Zagrebu dana 3. prosinca 2019. godine.

NENAD PIČULJAN

Rođen sam 3. srpnja 1962. godine u Rijeci. Rano djetinjstvo proveo sam u Loparu na otoku Rabu. Osnovnu i srednju školu završio sam u Rijeci, te Elektrotehnički fakultet u Zagrebu.

Prve šahovske poteze naučio sam u prvim razredima osnovne škole od oca Antuna, a ljepotom šahovske igre počeo sam se oduševljivati nakon čitanja šahovske knjižice Uvod u šah (autora Vladimira Vukovića) koju mi je poklonio poznati zaljubljenik u dopisni šah iz Zlatne doline: Milan Živković. Ipak, aktivno (natjecateljski) počeo sam se baviti šahom tek u srednjoj školi (krajem sedamdesetih) na juniorskoj ploči ŠK Kozala, te juniorskom prvenstvu Rijeke. 1987. selim na Rab i iste godine osvajam drugo mjesto na Otvorenom prvenstvu Raba u šahu. Nakon toga slijede povremeni festivalski i ligaški nastupi za ŠK Rab, kao i rad s najmlađom populacijom, sve dok šahovski entuzijazam na Rabu, nažalost, nije splasnuo, pa na kraju i zamro.

Dopisni šah počeo sam igrati uključivši se u natjecanje koje je organizirao enigmatski časopis KVIZ početkom osamdesetih. Bio sam pobjednik svoje polufinalne grupe, a u finalu su me dočekali većiskusni dopisni šahisti...

Nakon toga, počeo sam igrati i na redovnim dopisnim turnirima. Šahovska aktivnost zbog rata malo jenjava, ali nakon toga uključujem se „punim plućima” u domaća i strana natjecanja. S obzirom da se osamdesetih i devedesetih igralo poštom, frustrirajući raritet tog razdoblja igranja dopisnicama je pošiljka koja je putovala od Kazahstana do Raba (preko Njemačke) točno 6 mjeseci!

U tom razdoblju igranja često sam koristio Birdovo otvaranje (1. f4) kao bijeli, a holandsku i Francusku obranu kao crni.

Uvođenjem u igru računala, šahovskih baza podataka i e-maila nastupilo je veliko olakšanje za sistem igranja, a vrhunac zadovoljstva je predstavljalo igranje preko servera... Igra je postala brža, zanimljivija, pa se moglo igrati i više partija (turnira) nego u prijašnjim uvjetima. Međutim, i partije su postale sve jače, pa je to dovelo do novog problema – enormnog utroška vremena za igranje dopisnog šaha (što je u konačnici presudilo prestanku igranja).

U ovom razdoblju ostavio sam se Birdova otvaranja (korištenjem kompjuterskih programa izgubio se „šok efekt” neobičnog otvaranja, a pokazalo se u nekoliko partija kobnim protiv jačih igrača – oštrim nastavkom 1. ..., e5), pa sam nastavio prakticirati uglavnom 1. d4 i Francusku obranu.

Najveći uspjesi bili su mi osvajanje 3. i 5. Kupa Hrvatske, te osvajanje 1. International Malopolska Cup-a A1, kao i najbolji rezultat na četvrtoj ploči polufinala 17. ICCF Olimpijade na kojima sam ostvario IM i SIM norme (2007. godine).

Od pojedinačnih uspjeha istaknuo bi remi protiv Leonarda Ljubičića u 5. Kupu Hrvatske. (Leonardo se već kretao uzlaznom putanjom prema tituli Prvaka svijeta u dopisnom šahu koju je osvojio nekoliko godina kasnije).

Najvećim „šahovskim” neuspjehom smatram što nisam uspio svojoj djeci (Ani i Marinu) približiti ljepotu i višedimenzionalnost ove prekrasne igre...

Najviši rejting od 2453 ostvario sam na rejting listi ICCF-a od 1. 10. 2008. godine kada sam i odlučio o prestanku igranja dopisnog šaha zbog privatnih i poslovnih razloga.

DARKO FELETAR

Rođen sam 2. lipnja 1967. u Osijeku. Otac me naučio igrati šah kada sam imao 10 godina.

Gledao sam kako igra partije s kumom i susjedima, a na prvenstvu svoje tvornice ili radničkom prvenstvu Osijeka je znao osvojiti pehare, medalje, plakete i šahovske knjige.

To su bile knjige od Weinsteina, Vladimira Vukovića i Dražena Marovića.

Kada sam počeo učiti iz tih knjiga, odjednom sam počeo lako pobjeđivati oca i protivnike od mog oca, jer su mi upadali u razne zamke u otvaranjima koje sam vidio u tim knjigama i onda je netko od njih rekao da sam postao opasan i da me otac odvede u šahovski klub.

U 7. mjesecu 1983. me otac odveo u ŠK IPK-Osijek i dočeka nas je MK Mravunac Branko s kojim sam odigrao četiri partije. Tada sam počeo zapisivati slobodne partije u bilježnice i tako sam ispunio osam malih bilježnica – sve te partije sam poslije unio u računalu i sada u bazi imam 2026 partija od 1983. do 2024. s brzopoteznih i rapid turnira, kao i raznih simultanki i slobodnih neslužbenih partija.

Omladinski prvak Osijeka sam postao 1985, a 1988. pobijedio na Turniru mladih u Zagrebu.

Na seniorskom prvenstvu Zagreba 1992. sam dijelio prva tri mjesta.

Godine 1993. sam prešao u Bilokalnik – Koprivnica i bio sam dva puta prvak kluba 1993. i 1994.

Rejting od 2300 sam prešao 1993. jer je studij elektrotehnike značajno usporio šahovski razvoj.

Najbolji rezultat u životu sam postigao 1998. na drugoj ligi Herceg-Bosne: na prvoj ploči sam napravio 9 iz 9, a protivnici su mi bili GM Zelčić, GM Palac, IM Meštrović Zvonimir i neki majstori.

Na otvorenom prvenstvu Hrvatske krajem 1999. u Puli sam dijelio prva tri mjesta i plasirao sam se na zatvoreno prvenstvo Hrvatske 2000. i tu sam osvojio treću IM normu i postao sam IM – međunarodni majstor. Tim rezultatom sam se plasirao i na

Zonski Turnir koji se igrao u svibnju 2000., tako da sam te godine sudjelovao i u ciklusu za prvenstvo svijeta.

Kasnije sam se počeo zanimati i za dopisni šah koji sam aktivno počeo igrati 2015., a titulu međunarodnog majstora (IM-ICCF) osvojio sam 2020., tako da sam dvostruki IM.

Najviši rejting od 2446 zabilježio sam na rejting listi ICCF-a od 1. 1. 2021.

Najvažniji uspjeh u šahovskoj karijeri mi je bio kada me Kasparov pozvao da radim analize za njega i to je trajalo od 1999. do 2005. kada je prestao aktivno igrati šah – bila je velika čast raditi za svjetskog prvaka i vjerojatno najboljeg igrača u povijesti šaha.

Šah mi je omogućio da dosta putujem po Hrvatskoj i izvan Hrvatske, a još uvijek sam aktivan i u dopisnom šahu i nastupam redovito za reprezentaciju Hrvatske.

IBRAHIM KAPIĆ (1933. – 2009.)

Ibrahim Kapić rođen je 19. kolovoza 1933. godine u Vrnjačkoj Banji. Na šahovskim turnirima se pojavljuje rano, već od 1945. godine. Kao diplomirani inženjer tehnologije gotovo čitavi radni vijek provodi na rukovodećim mjestima u „Vodovodu” iz Banja Luke.

U redovnom turnirskom šahu dogurao je 1957. do državnog polufinala i do titule majstorskog kandidata, a kasnije i majstora FIDE. Bio je član Akademičara iz Zagreba, ŠK Nikica Pavlić iz Banja Luke i na kraju ŠK Banja Luka Zagreb.

Prvi dopisni turnir Kapić je odigrao 1949. god. i u klasi D pobijedio. Bio je sudionik prvog polufinala i prvog šampionata Jugoslavije. Dva puta je igrao na polufinalu prvenstva svijeta. Na petom polufinalu je bio peti, a na šestom je dijelio osmo i deveto mjesto.

Dvostruki je pojedinačni prvak Jugoslavije u dopisnom šahu. Bio je državni šampion na 7. šampionatu (1976./1977.) i 8. (1986./1987.). Bio je član Saveta za dopisni šah i savezni kapetan.

Za reprezentaciju Jugoslavije nastupio je tri puta u Finalima Olimpijade ICCF (06, 08 i 09 Olympiad ICCF), a za reprezentaciju Hrvatske nastupio je u polufinalu 5. ekipnog prvenstva Europe (1995.).

Titulu međunarodnog majstora dopisnog šaha (IM) osvojio je 1991. godine. Najviši rejting od 2480 imao je na rejting listi ICCF-a od 1. 7. 1995.

Koautor je (zajedno s novinarom Brankom Tomićem) znamenite šahovske kronike pod nazivom „Banjalučki šahovski vremeplov 1926-1961” izdane 2007. godine.

Ibrahim Kapić umro je u Zagrebu 2009. godine.

PERO KLAJĆ (1934. – 2001.)

Pero Klaić šahovski je djelatnik, trener i pedagog iz Županje.

Majstorski kandidat redovnog šaha koji je na brojnim natjecanjima nastupao za svoje matične klubove ŠK Radnički Županja i ŠK Sladorana Županja.

Po struci je bio zubotehničar i radio je u Domu zdravlja u Županji. Oni koji su ga poznavali kažu da je bio blage naravi i racionalan. Tijekom Domovinskog rata pretrpio je veliku tragediju: uslijed granatiranja iz BiH izgubio je svu imovinu pa se preselio u Zagreb.

Nositelj je titule međunarodnog majstora dopisnog šaha (IM-ICCF) od 1989. godine. Nastupao je na brojnim pojedinačnim i ekipnim natjecanjima. Na finalu VI. ICCF Olimpijade nastupio je na visokoj 3. ploči u sastavu reprezentacije Jugoslavije.

Najviši rejting od 2475 postigao je 1991. godine, a najbolji rezultat osvajanjem 1. mjesta na polufinalu 15. Pojedinačnog prvenstva svijeta u dopisnom šahu (WC15/SF1, World Championship 15 Semifinal 1).

Umro je u Zagrebu 2001. godine.

NENAD DORIĆ

Zovem se Nenad Dorić. Rođen sam u Rijeci 10. 5. 1970. godine.

Osnovnu i srednju školu završavam u Rijeci, a Prometni fakultet u Zagrebu.

Stanujem u Kostreni, Šodići 39, što je bio važan podatak kad sam počinjao s dopisnim šahom:). Inženjer sam PT prometa.

1991. i 1992. godine kao pripadnik 111. brigade Zbora narodne garde Republike Hrvatske sudjelujem na ličkoj bojišnici u Domovinskom ratu.

Šah sam naučio u četvrtoj, a aktivnije počeo igrati u svojoj šestoj godini kad su me roditelji odveli u šahovsku sekciju Doma pionira.

Prvi uspjesi počeli su vrlo rano i tako samo pojačali interes za šah. Po tri puta bio sam prvak svoje regije u konkurenciji mlađih i starijih pionira, a čak četiri puta u omladinskoj. Svakako bih istaknuo i remi na simultanci Anatolija Karpova u Rijeci 1980.

S 14 godina počinjem s igranjem dopisnog šaha jer sam tada u knjigama vidio neke Aljehinove i Keresove partije u toj vrsti šaha i pročitao da su dopisnim šahom razvili analitičke vještine. U periodu od 1984. do 1987. odigrao sam mnogo turnira i stekao M klasu u dopisnom šahu.

U redovnom šahu od 1996. do 2001. osvajam 5 normi za titulu Internacionalnog majstora FIDE (IM) koju mi FIDE priznaje po ostvarenom rejtingu 2002. godine.

Posjedujem također titule Internacionalnog FIDE suca (IA) od 2008. i FIDE trenera (FT) od 2006. godine. Kao sudac imao sam priliku i čast suditi na 5 turnira iz Grand Chess Tour serije, 6 šahovskih olimpijada i mnogim Europskim i Svjetskim turnirima u svim konkurencijama pa sam stekao uvjete za najvišu A kategoriju.

Od 2001. – 2016. vodio sam kadetske i juniorske reprezentacije na velikom broju europskih i svjetskih prvenstava gdje sam imao prilike raditi s mnogim našim ponajboljim igračima koji su tada nastupali na tim natjecanjima, a vrhunac je svakako da sam kao trener i vođa delegacije bio u Vijetnamu 2008. godine kad su Valentina

Golubenko i Ivan Šarić postali prvaci svijeta do 18 godina.

Dopisnom šahu na ICCF serveru vraćam se 2015. godine. Nastupio sam za našu reprezentaciju na desecima prijateljskih mečeva, a više puta i u Polufinalima Olimpijade i Europskog prvenstva kao i nekim tradicionalnim ekipnim turnirima.

Nastupima na polufinalu Svjetskog kupa i Njemačkog majstorskog turnira 2018. ispunio sam uvjete za titulu IM u dopisnom šahu, a najveći rejting od 2447 ostvario početkom 2021. godine.

U trenutku pisanja teksta vršim dužnost izbornika naše reprezentacije, a istu predvodim na prvoj ploči Dunavskog kupa, kao i u Polufinalu olimpijade gdje pokušavamo uveličati naš jubilej ulaskom u finale.

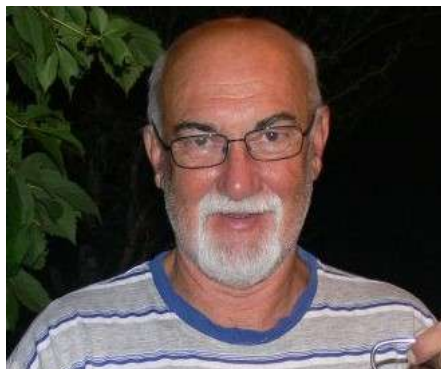
IVAN IVEC

Ivan Iveć rođen je 29. svibnja 1976. u Koprivnici. Živio je u Križevcima, a sada živi u Zagrebu. Radi kao izvanredni profesor na Metalurškom fakultetu u Sisku. Oženjen je i otac troje djece. Šah je počeo igrati u odrasloj dobi, i to dopisni šah na platformama gameknot.com i chess.com, a od 2015. član je Hrvatskog kluba dopisnih šahista te igra aktivno na platformi iccf.com. Najveći uspjesi u dopisnom šahu su mu treće mjesto na Svjetskom kupu (2019. – 2021.), te titula međunarodnog majstora dopisnog šaha (2020.). Od 2021. obnaša dužnost nacionalnog delegata za Hrvatsku pri ICCF-u.

Ljubav prema šahu prenio je i na sina Marka s kojim u zadnjih nekoliko godina aktivno trenira šah. 2024. godine zatražio je FIDE ID te se planira okušati i u klasičnom šahu.

ZORKO KOSTANJŠEK

Dakle, ja sam dopisni šah počeo igrati negdje nakon što sam diplomirao (diplomirao sam 1977., a rođen sam 1953.). Igrao sam, mislim 1973., na svom prvom prvenstvu Hrvatske u stolnom šahu u Virovitici, gdje sam upoznao Pavla Keglevića s kojim sam razgovarao o dopisnom šahu. Međutim, za vrijeme studija nisam imao vremena za to, nego sam prvi turnir vjerojatno započeo 1978. No, nisam ni znao da postoji nekakva organizacija za dopisni šah u Hrvatskoj, nego sam se javio direktno Savetu za dopisni šah u Novi Sad. Sjećam se da su mi oni slali biltene. Igrao sam na nekoliko turnira i u prijateljsko meču Hrvatske protiv Srbije. Iz toga se sjećam da mi se je protivnik zvao Dragić Bačarević i da sam obje partije izgubio. Igrao sam na nekoliko turnira između ostaloga i na jednom međunarodnom. Sjećam se da sam igrao i na tema turniru – Damin gambit-Tartakoverova varijanta. Prestao sam igrati u JNA, vjerojatno 1979., kad me je oficir za „bezbednost” zvao i pitao kakve ja to čudne dopisnice dobivam iz Amerike i Francuske na kojima pišu samo brojke (ondašnja notacija – u d. š.). Nakon toga su došli posao (položio sam pravosudni ispit i radio kao sudac na Općinskom sudu u Sisku i nakon toga 31 godinu kao odvjetnik do umirovljenja 2014. godine). Mislim da sam dopisni šah počeo igrati slučajno 2008. godine – uglavnom sam kontaktirao s pok. dr. Krečakom. Dosta dugo sam igrao prilično neozbiljno, dok nisam od Feletara nabavio Stockfisha i Chessbase te sam zadnjih desetak godina dijelio prva mjesta na nekoliko međunarodnih turnira a najveći uspjeh mi je solo prvo mjesto na polufinalu Svjetskog kupa za veterane (gdje sam konačno i dobio onih 100 EUR nagrade) i titula IM. Od većih uspjeha tu su osvajanje 8. Kupa Hrvatske (zajedno sa Ž. Ivanovićem) te brončana medalja s ekipom Hrvatske na VI. Slavenskom kupu. Najviši rejting od 2422 zabilježio sam 1. 10. 2024.

Sada nastojim reducirati broj partija jer mi dopisni šah postaje dosadan (pošto 99 % partija završava remi).

Rođen sam u Sisku, gdje živim i radim cijeli život, a od 2014. godine sam u mirovini. Imam status dragovoljca Domovinskog rata. Obitelj: dvije kćerke, žena i troje unučadi. Bavim se i ribolovom, gdje sam jedno kratko vrijeme išao i na natjecanja, a sada lovim samo rekreativno. Ribe lovim konstantno već preko 50 godina...

Sada igram stolni šah (MK) za ŠD Sisak (trenutno 3. liga) i putem interneta besplatno instruiram djecu (njih 9) iz Siska i okolice o šahu.

ZVONKO JURAS (1948. – 2021.)

Zvonko Juras rođen je 23. prosinca 1948. godine. Po zanimanju informatičar.

U redovnom šahu u hrvatskoj šahovskoj zajednici bio je poznat kao standardni igrač lokalnog šahovskog kluba u Bujama, a posebno je bio aktivan u Hrvatskoj udruzi šahovskih sudaca. Svoju titulu suca (FIDE Arbiter) dobio je u Istanbulu (Turska) 2009. godine, a titulu međunarodnog šahovskog suca (FIDE IA) u Tromso (Norveška) 2010. godine. Sudio je mnoga vrhunska natjecanja u Hrvatskoj, kao npr. Svjetski veteranski kup i EU prvenstvo mladih, nacionalna prvenstvena i kup natjecanja itd.

Dopisnim šahom počeo se baviti relativno kasno, u ICCF natjecanja uključio se 2015. godine i od tada odigrao oko 400 partija. Titulu međunarodnog majstora dopisnog šaha (IM) osvojio je 2018., te sudjelovao u brojnim natjecanjima kao član ekipe Hrvatske. U pojedinačnoj konkurenciji pobijedio je na više turnira, izdvajamo: naslov prvaka Hrvatske (15. Prvenstvo Hrvatske u dopisnom šahu zajedno s Vuk-Tadijom Barbarićem), plasman u polufinale 43. pojedinačnog prvenstva svijeta (WC43), najbolji rezultat na 5. ploči i srebrna medalja s ekipom Hrvatske na natjecanju 5. Slavenski kup (SlavCup/TT5).

Najviši rejting od 2414 postigao je (posthumno) na ICCF rejting listi od 1. 7. 2021.

Sve do svoje iznenadne smrti obavljao je dužnost našeg nacionalnog delegata kod ICCF.

Premинуo je 2021. godine u Bujama.

EDUARD PIACUN

Rođen sam 5. 11. 1950., a šah počeo igrati sa 7 godina u ŠK Zora Opatija.

U redovnom šahu nisam postigao neke posebno značajne rezultate.

Međunarodni sam šahovski sudac (IA) od 2002. godine, a jedno vrijeme (od 2019.) i rejting administrator Hrvatskog šahovskog saveza.

Dopisni šah počeo sam igrati početkom 80-tih godina prošlog stoljeća. Postao sam majstor dopisnog šaha i bio član ekipe Grom iz Rijeke s kojom smo postali ekipni dopisni prvaci Jugoslavije.

Dopisni šah preko servera ICCF počeo sam igrati 2015. Titulu međunarodnog majstora (IM) ostvario sam 2019.

Najviši rejting od 2447 ostvario sam na rejting listi ICCF od 1. 4. 2025.

Nastupao sam za dopisnu reprezentaciju Hrvatske na službenim natjecanjima i prijateljskim mečevima.

Eduard Piacun autor je „Šahovskog priručnika za igrače, suce i organizatore (Rijeka 2011.).

Poznat je i po svojedobno vrlo popularnoj šahovskoj web stranici „Lovac na damu”.

FRANJO LOVAKOVIĆ (1952. – 2019.)

Franjo Lovaković, rođen 29. 6. 1952. godine, veliki šahovski zaljubljenik iz Osijeka, osnivač i tajnik šahovskog kluba HVIDR-a Osijek.

U redovnom šahu imao je snagu majstorskog kandidata (MK), a u šahovskim bazama mogu se pronaći njegovih čak 1269 partija (!) – što redovnih to i dopisnih.

Aktivno je igrao dopisni šah od 2000. godine i bio je vrlo uspješan – 2015. godine je ostvario titulu međunarodnog majstora (IM-ICCF).

Kao međunarodni majstor više puta je nastupao za dopisnu reprezentaciju Hrvatske.

Prvak Hrvatske u dopisnom šahu (14. Prvenstvo Hrvatske), dva puta osvajač Kupa Hrvatske (7. i 9. Kup Hrvatske).

Pobjednik dvaju polufinala Svjetskog veteranskog kupa (ICCF Veteran World Cup 2014).

Najviši rejting od 2404 zabilježio je (posthumno) 1. 4. 2020. godine.

Međunarodni majstor Darko Feletar o njemu je napisao slijedeće:

„Franjo je najviše zaslužan što sam počeo igrati dopisni šah – počeo sam mu pomagati u dopisnim partijama u 10. mjesecu 2008. pa sve do 2. mjeseca 2015., kada sam se aktivno uključio u dopisni šah. Povremeno me pozivao da mu obnovim šahovske podatke, pa je u tom smislu bio ažuran, a imao je duboki studiozni pristup svakoj partiji, što mu je donijelo IM titulu i solidan dopisni rejting. Na moj nagovor dosta je uspješno kao crni igrao agresivna otvaranja Zmajevku i Ben-Oni i napravio više lijepih pobjeda s crnim figurama.

S bijelima je bio naročito opasan i najčešće je igrao najagresivniji prvi potez 1. e4.

Bio je dragovoljac i invalid Domovinskog rata, što je značajno utjecalo na njegovo zdravlje i dužinu života.

Počivao u miru i neka mu je laka hrvatska zemlja!

Franjo Lovaković preminuo je u Osijeku dana 21. prosinca 2019. godine.

MARINA ZELIĆ (1947. – 2018.)

Nacionalna majstorica redovnog šaha Marina Zelić rođena je 1947. godine, diplomirala je kemiju na zagrebačkom PMF-u, zatim i doktorirala. Započela je raditi kao profesorica u jednoj zagrebačkoj srednjoj školi i ubrzo prešla u Institut „Ruđer Bošković” u kojem je i dočekala mirovinu. Sredinom osamdesetih godina prošloga stoljeća tri puta uzastopce osvajala je naslov prvakinja Hrvatske, a nakon osamostaljenja Hrvatske zbog obaveza na poslu rijetko je svraćala u šahovske arene. Uglavnom je sudjelovala na našim prvoligaškim natjecanjima, a 1992. osvojila je sa ŠK Mladost – Industrogradnja srebrnu medalju na državnom prvenstvu. Šahovsku karijeru završila je igrajući za splitske prvoligaške klubove, te ŠK Špansko Zagreb.

Zanimala se i za dopisni šah te imala nekoliko zapaženih nastupa. Tako igra na 4. ekipnoj Olimpijadi za žene (4. Olympiad Ladies) od 1986. do 1991., a na 5. Polufinalu prvenstva svijeta za žene (5. Ladies World Championship) 1991. godine osvaja drugo mjesto, plasman u finale i titulu ženskog međunarodnog majstora (LIM). U finalu nije nastupila.

Najviši rejting od 2108 zabilježila je na rejting listi ICCF-a od 1. 7. 1992.

Tijekom šahovske partije 7. kola III. Memorijala Krunoslava Hulaka preminula je od srčanog udara u Zagrebu u prosincu 2018. Godine.

ZDRAVKO TEŠIĆ

Rođen sam 1. veljače 1960. godine u Ogulinu. Osnovnu školu i Gimnaziju završio sam u Ogulinu, diplomirao na Pravnom fakultetu u Rijeci 1984. godine. Magistar prava (mag. iur.), specijalnost trgovačko pravo – insolventni postupci.

Stolnim šahom nisam se natjecateljski osobito bavio – u mladosti sam nastupao za lokalne klubove, zanimljiv je podatak da u bazama FIDE postoji moj profil s jednom (1) zabilježenom partijom!

Bio sam predsjednik Ogulinskog šahovskog kluba gotovo deset godina, OŠK se tada natjecao u 3. Hrvatskoj šahovskoj ligi i kroz njegove redove prodefilirao je čitav niz poznatih šahovskih imena..

Na poticaj mojih sugrađana dr. Borisa Tagirova i Perice Latasa još u studentskim danima tamo negdje od 1978. pa do 1983. godine igrao sam dopisni šah putem pošte na nekim domaćim natjecanjima. Slijedila je duga (20 godišnja!) pauza što zbog osobnih što zbog objektivnih razloga.

Dragovoljac sam Domovinskog rata odlikovan Spomenicom i medaljom „Oluja”.

U dopisni šah uključujem se ponovo 2003. godine pojavom elektronske pošte kao glavnog načina razmjene poteza na daljinu i aktivno ga još uvijek igram.

Na izvanrednoj skupštini Hrvatskog kluba dopisnih šahista 2021. godine izabran sam za predsjednika koju funkciju i sada obavljam.

Nositelj sam titule međunarodnog majstora dopisnog šaha (IM) od 2025. godine. Najviši rejting od 2430 zabilježio sam na ICCF rejting listi od 1. 10. 2024.

Najveći uspjesi: najbolji rezultat (IM norma) na 5. ploči polufinala 7. Ekipnog prvenstva Europe (2006.), osvajanje brončane medalje na 6. Slavenskom kupu s ekipom Hrvatske, brončana medalja s međunarodnim sastavom The Beatles na timskom prvenstvu svijeta Champions League 2021 A. Tri puta sam nastupio na polufinalima pojedinačnog prvenstva svijeta.

DRAŽEN BAJT

Rođen sam 15. 4. 1970. godine u Krefeldu, Njemačka, a živim u Ogulinu gdje i radim kao prometnik vlakova. Šah me počeo zanimati još u mladosti, ali nisam nikad igrao aktivno. Tek negdje 2002. godine na šahovskom turniru u Ogulinu upoznao sam Z. Tešića i P. Latasa koji su me povukli u dopisni šah od 2007. godine.

Titulu međunarodnog majstora (IM-ICCF) osvojio sam 2020. godine, a najviši rejting od 2399 zabilježio sam na rejting listi ICCF-a od 1. 1. 2021.

Pobjednik sam niza pojedinačnih turnira, uključujući Copa Peru IV i WS/MN/A/1.

Za reprezentaciju Hrvatske nastupao sam u više navrata, od Olimpijada, Europskih i regionalnih natjecanja do prijateljskih mečeva.

Veteran – dragovoljac Domovinskog rata, u slobodno vrijeme amaterski trener mlađih kategorija lokalnog nogometnog kluba.

VLADIMIR CVETNIĆ

Šahovski pisac, autor šahovskih knjiga, šahovski trener s licencom *FIDE trainer*, najvišom stručnom kvalifikacijom u svijetu šaha, trener koji je šah podučavao čak šestero državnih prvakinja i prvaka, igrač s titulom majstorskog kandidata, majstor dopisnog šaha, međunarodni šahovski sudac (FIDE IA) i još mnogo toga rođen je 10. 8. 1953. godine.

„S šahom sam se upoznao u srednjoj školi. Prijatelji su me naučili igrati šah, a već nakon godinu dana ja sam sve te prijatelje pobjeđivao. Nakon završetka srednje škole došao sam u Split, radio sam na vojnim brodovima u mornarici. Tu sam nastavio igrati šah, ali onako rekreativno amaterski. Tu je bio jedan prijatelj koji me redovito pobjeđivao, sve ostale sam mogao tući osim njega. On mi je poklonio knjigu 100 najboljih partija Paula Morphyja i tako me na neki način uveo u svijet pravoga šaha. Do toga trenutka ja o šahu nisam znao ništa, ali kako je na brodu bilo dosta slobodnog vremena, ja sam te sve partije proučio. Tada sam shvatio što je to razvoj, princip žrtve, kako razmišljati u šahu”, prisjeća se Cvetnić svojih šahovskih početaka.

Cvetnić je legenda hrvatskog dopisnog šaha, odigrao je ukupno više od 600 partija, za reprezentaciju Hrvatske redovno nastupa na svim važnijim ekipnim natjecanjima u organizaciji ICCF-a.

Prvak Hrvatske u dopisnom šahu (7. Prvenstvo Hrvatske), titulu majstora dopisnog šaha (CCM) osvojio je 2019. godine. Najviši rejting od 2446 imao je na rejting listi ICCF-a od 1. 4. 2002.

Autor je četiri šahovske knjige objavljene u izdanju Alfa – Zagreb: Šah u 100 lekcija, Šah i kako ga lako naučiti igrati, Viša škola šaha i Prvi repertoar šahovskih otvaranja za buduće velemajestore.

Hrvatski šahovski savez mu je 2022. godine povodom 110. obljetnice osnutka dodijelio posebno priznanje za izniman doprinos hrvatskom šahu.

BORIS HRŽINA

Rođen sam 1955. u Martinišću, Veliko Trgovišće. Naučio sam igrati šah u ranoj dobi, s osam godina, promatrajući igru pokojnog oca i njegovog bratića. Oni su igrali šah redovito svaki vikend. Ozbiljnije sam se posvetio šahu u vrijeme održavanja meča za prvaka svijeta između Borisa Spaskog i Roberta Jamesa Fischera, bio sam veliki Fischerov navijač. Tada sam kupio i prvu šahovsku knjigu (V. S. Vajnštejn – Kombinacije i zamke u otvaranju).

Godine 1975. učlanio sam se u ŠK Dalekovod. Zbog poslovnih i obiteljskih obaveza klub sam napustio nakon dvije godine i prestao se baviti šahom. Šahu sam se vratio 1998. godine povratkom u klub. Preuzeo sam dužnost potpredsjednika kluba i vođenje ekipe „Dalekovod II” u kojoj su igrali učenici završnih razreda OŠ i srednjoškolci. Uspješno smo se borili s klubovima u IV ligi Centar „A”. Po odlasku u mirovinu i povratku u Martinišće napustio sam ŠK Dalekovod i učlanio se u ŠK Polet – Zabok.

Dopisnim šahom sam se počeo baviti od 2015. godine. Titulu CCE (*Correspondence Chess Expert* – stručnjak dopisnog šaha) stekao sam 2018. godine, a 2020. titulu CCM (*Correspondence Chess Master* – majstor dopisnog šaha).

Do trenutka pisanja ovog životopisa sudjelovao sam ili sudjelujem na 67 natjecanja u dopisnom šahu preko ICCF- a i ispunio sam jednu normu za titulu IM (International Master). Najviši ICCF rejting koji sam postigao je 2393, a osvojio sam i CRO CUP 10 – MEMORIAL DR. ZVONKO KREČAK.

MIROSLAV KOMAR

Miroslav Komar rođen je 1962. u Varaždinu. Naučio je igrati šah u vrlo ranoj dobi, s pet ili šest godina, no ozbiljnije se posvetio šahu nakon pohađanja šahovskog tečaja kao učenik viših razreda osnovne škole.

Tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina je kao član križevačkog šahovskog kluba bio redoviti sudionik u klupskim i ligaškim natjecanjima, na svibanjskim šahovskim festivalima i drugim turnirima. Osvojio je prvu kategoriju. Tijekom srednje škole sudjelovao je i pobijedio na jednom domaćem dopisnom turniru, ali podaci o tome su zagubljeni.

Tijekom studija u Zagrebu sudjelovao je sporadično u studentskim natjecanjima. Diplomirao je psihologiju, a kasnije stekao i zvanje magistra specijalista kliničke psihologije. Radi svojeg prvog radnog mjesta preselio je u Viroviticu te bio aktivan član lokalnog šahovskog kluba.

Tijekom Domovinskog rata preselio je u Zagreb i jedno vrijeme se prestao aktivno baviti šahom, osim povremenih sudjelovanja na simultankama i prigodnim turnirima. Radio je u Glavnom stožeru HV i Ministarstvu obrane. Godine 1999. otišao je na dvogodišnji poslijediplomski studij menadžmenta u Monterey, Kalifornija (SAD) i tamo se uključio u aktivnosti lokalnog šahovskog kluba. Neko vrijeme nakon povratka se učlanio u ŠK Novi Zagreb.

Dopisnom šahu se vratio 2015. te 2018. stekao titulu CCE (*Correspondence Chess Expert* – stručnjak dopisnog šaha), a 2019. CCM (*Correspondence Chess Master* – majstor dopisnog šaha).

Na početku 2021. godine umirovljen je kao brigadir Hrvatske vojske pa ima mnogo više vremena za bavljenje šahom za pločom, dopisnim šahom i šahom preko Interneta. U ŠK Novi Zagreb sudjelovao je na ligaškim natjecanjima te brzopoteznim i drugim turnirima. Posljednje dvije godine dvaput tjedno vodi tim ŠK Novi Zagreb u timskim bitkama na Lichess Liga timskim online turnirima te piše osvrtne na rezultate, motivacijske i druge sadržaje, koje šalje emailom svim članovima tima.

Do trenutka pisanja ovog životopisa sudjelovao je ili sudjeluje na 24 natjecanja u dopisnom šahu preko ICCF-a i ispunio jednu normu za titulu IM (International Master). Najviši ICCF rejting koji je postigao ICCF bio je 2363, a počeo se i baviti suđenjem u dopisnom šahu te 2024. postao TD (*Tournament Director*) 2. razine, s perspektivom da dosegne titulu IA (*International Arbiter*). U Hrvatskom klubu dopisnih šahista trenutačno obnaša dužnost povjerenika za domaća natjecanja.

ŽELJKO IVANOVIĆ (1949. – 2022.)

Rođen u Požegi 18. listopada 1949. Od rane mladosti provedene u rodnoj Požegi, Željko je bio istinski zaljubljenik u šahovsku igru. Životni put odveo ga je u Zagreb gdje je diplomirao na Ekonomskom fakultetu, zasnovao obitelj i proveo veći dio svojeg životnog vijeka.

Podjednako je volio i uživao u igranju stolnog i dopisnog šaha: tijekom duge i bogate karijere nastupao je za čitav niz šahovskih klubova, a poseban trag je ostavio u dopisnom šahu.

Strast za ovim vidom šahovskog stvaralaštva nalazimo još od sudjelovanja na famoznoj osnivačkoj skupštini Odbora za dopisni šah ŠSH od 25. 1. 1975., koji datum je danas prihvaćen kao početak organiziranog igranja dopisnog šaha u Hrvatskoj, do izbora u vodstvo Odbora 1987. u Crikvenici od kada je bio najbliži suradnik bivšeg dugogodišnjeg predsjednika udruge dr. Zvonka Krečka.

Dugi niz godina, više od desetljeća, bio je izbornik i kapetan momčadi Hrvatske na najznačajnijim ekipnim natjecanjima u organizaciji ICCF. Pod njegovim vodstvom izborni su plasmani u Finale 17. Olimpijade ICCF-a 2009. godine te 8. Finale ekipnog prvenstva Europe 2012. godine.

Na osnivačkoj skupštini Hrvatskog kluba dopisnih šahista kao samostalne udruge, održanoj dana 22. 2. 2015., izabran je za prvog predsjednika HKDŠ koju funkciju je obavljao do 2021. godine.

Nositelj je titule CCE od 2017. godine uz ostvarenu jednu normu za međunarodnog majstora. Prvak Hrvatske u dopisnom šahu (12. Finale prvenstva Hrvatske zajedno s Vukom-Tadijom Barbarićem). Najviši rejting od 2390 ostvario je 1. 10. 2010.

Podjednako uspješan bio je i u stolnom šahu kao nositelj titule majstora FIDE (FM).

Od umirovljenja pa sve do prerane smrti s velikim je žarom i entuzijazmom trenirao i vodio mlađe kategorije ŠK Sljeme-Agroproteinka iz Sesveta.

Željko Ivanović preminuo je 12. siječnja 2022. u Zagrebu.

VLADIMIR ŠIPS (1928. – 2003.)

Vladimir ŠIPS rođen je 19. 11. 1928. u Đakovu.

Bio je među prvim studentima Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu koji se tek tada iznjedrio iz okrilja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Među prvima diplomira fiziku na novoosnovanom fakultetu te nekoliko godina radi kao srednjoškolski profesor fizike. Njegov životni znanstveni put započinje 1957. godine kada se zaposlio u Institutu „Ruđer Bošković” u Zagrebu. Magistrirao je 1962. Te doktorirao 1963. godine. Godine 1966. postaje znanstveni suradnik i voditelj jednog od laboratorija za fiziku čvrstog stanja u Institutu „Ruđer Bošković” koji već tada postaje i ostaje najveća i najznačajnija prirodoslovna ustanova u Hrvatskoj – ne toliko po broju znanstvenika koliko po broju i značaju znanstvenih radova objavljenih u glavnim svjetskim časopisima. Godine 1972. postaje viši znanstveni suradnik. Kao znanstveni radnik, vrlo rano se uključuje u sveučilišnu nastavu – od 1970. godine je u zvanju docenta, a od 1973. u zvanju izvanrednog profesora. Godine 1976. prelazi s Instituta u Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu gdje 1992. godine postaje redoviti sveučilišni profesor u kojem znanstveno-nastavnom zvanju radi do umirovljenja 2000. godine. Uz redovne radne obaveze u Zagrebu, prof. dr. sc. Vladimir ŠIPS dugi niz godina predaje fiziku u Osijeku, Sarajevu i Ljubljani. Pored objavljenih znanstvenih radova, on je i plodan pisac-napisao je 6 srednjoškolskih i 8 sveučilišnih udžbenika fizike. Dugi niz godina je bio tehnički direktor znanstvenog časopisa „Fizika”.

U dopisni šah uključuje se 1978., nastupajući isključivo za svoj klub IRB Zagreb na ekipnim prvenstvima Jugoslavije. Uspješnim nastupima osvaja titulu majstora dopisnog šaha 1988. godine. Nakon osamostaljenja, sa svojom ekipom osvaja sva tri održana zborna prvenstva Hrvatske.

„Ja svaku partiju duboko proživljavam, noću sanjam šah, budim se i za šahovnicom ispitujem svoje igre” – njemu je šah bio i strast i zabava istodobno.

Premинуo je 16. 9. 2003. u Zagrebu, a sahranjen u rodnom Đakovu.

PERICA LATAS

Rođen sam 24. siječnja 1954. godine u Ogulinu gdje i sada živim. Umirovljenik. Šah me počeo zanimati još u dječaćkim danima tako da sam prošao sve selekcije u lokalnim šahovskim klubovima. Nisam se puno bavio turnirskim šahom, uglavnom sam radio s mlađim kategorijama kao šahovski trener i klupski šahovski sudac.

Na poticaj uglednog ogulinskog liječnika i poznatog šahiste dr. Borisa Tagirova počeo sam igrati dopisni šah još tamo od 1973. godine i ta strast nije me napustila ni danas. Posebno sam ponosan što sam kroz šahovska druženja i prijateljske razgovore utjecao na to da su se dopisnim šahom ozbiljnije počeli baviti moji sugrađani, danas renomirani igrači i nositelji ICCF titula braća Tešić, D. Bajt, R. Vujnović.

Titulu ICCF Experta (CCE) osvojio sam 2017., a titulu ICCF majstora (CCM) 2018. godine.

Najviši rejting od 2339 ostvario sam na ICCF rejting listi od 1. 4. 2025.

Svoj najveći uspjeh ostvario sam nedavno: pobijedio sam na Memorijalu Željka Ivanovića i tako postao prvak Hrvatske osvojivši 16. Prvenstvo Hrvatske u dopisnom šahu.

Sa Ivanovićem sam se družio i dijelio dugogodišnje prijateljstvo gotovo 50 godina (!), pa pobjeda na ovom memorijalu ima posebno emotivan značaj za mene.

Tako se potvrdilo pravilo da se upornost isplati i u veteranskim danima, za šah nikada nije kasno.

FRANJO VIDALINA

Rođen sam 5. 9. 1962. u Novom Slankamenu, Srem, Vojvodina, Srbija.

Šah me naučio igrati bratić. Ozbiljniji pristup šahu sam imao u trećem razredu OŠ Vladimir Nazor, učlanio sam se u šahovsku sekciju, voditelj sekcije bio je Jovan Zrnić, nastavnik njemačkog jezika, majstorski kandidat stolnog šaha. Vrlo brzo su me primijetili iz ŠK Dunav Novi Slankamen, za koji sam bio registriran.

Kada sam završio osnovnu školu prestao sam igrati šah. Paralelno sam plesao folklor. Kako sam bio jako dobar u tome sa 17 godina sam išao u školu za voditelja folklora. Rat me je zatekao u Švicarskoj, gdje sam bio voditelj folklora.

Godine 1992. neki loši ljudi su ušli u moju kuću u Novom Slankamenu, roditelje i baku su istjerali pa su završili na adresi Gradine kod Virovitice. Kada su se oni smjestili, u drugom mjesecu sam i ja sa suprugom i sinom doselio u Gradinu.

Prijavio sam se u 127. Brigadu HV Virovitica. Nakon osnivanja profesionalne postrojbe 81. Gardijska bojna „Kumovi”. Kao vozača B, C i E kategorije stavili su me u logistički vod, a odatle u sanitetsku desetinu. To sve i pišem zbog toga što je zapovjednik te desetine bio dr. Ivica Cindrić, registrirani igrač ŠK Virovitica i prvokategorik u šahu. gotovo svaki dan smo poslije posla ostajali i igrali cuger. On je jedini čovjek koji me je pobijedio 14:0 u jednom danu. To me je jako naljutilo i počeo sam ponovno čitati šahovske knjige. Vrlo brzo sam bio pozvan da se registriram prvo za ŠK Špišić Bukovica, a onda i za ŠK Virovitica. Kao član Virovitice osvojio sam titulu majstorskog kandidata, prešao u drugoligaša ŠK Slatina za koji sam registriran i danas.

Nažalost, 2021. godine imao sam obiteljsku tragediju i prestao sam s radom i igrom ozbiljnog šaha. Danas igram samo rekreativno na stranici Lichess, najveći rating na toj stranici mi je bio 2292, a danas uspijevam držati između 2000 i 2100.

U svijet dopisnog šaha me je uveo Miroslav Kiš iz Virovitice. Dopisni šah mi je bio zanimljiv sve do pojave jakih računala. Tada sam vidio da ja ne vodim partiju i prestao sam igrati.

Moj najveći uspjeh u dopisnom šahu bilo je osvajanje Finala 4. Kupa Hrvatske (2004. – 2006.). Na ICCF rejting listi 1/2007 zabilježio sam svoj najviši rejting od 2346.

VUK-TADIJA BARBARIĆ

Rođen sam u Beogradu 1981. godine, a početkom devedesetih preselio sam se s ocem u Žrnovnicu kraj Splita. Rano sam počeo igrati šah, ali dugo nisam znao da postoje šahovski klubovi ni organizirano bavljenje šahom. Zaljubio sam se u šah prateći u novinama meč Anand – Kasparov za svjetskog prvaka te sam se poželio ozbiljnije baviti njime. Otac me odveo u ŠK Mornar Split negdje u vrijeme kad sam upisivao gimnaziju u Splitu. Igrajući za Mornar stekao sam titulu majstorskog kandidata kao student te ostvario uvjete za titulu CM, koju sam tek nedavno uzeo.

Nakon što sam završio studij hrvatskoga jezika i književnosti u Zadru, praktički sam prestao igrati šah. Tek sam se u posljednje vrijeme ponovno aktivirao zahvaljujući tome što je moj sin Matija velik šahovski talent i osvajač kadetskog prvenstva Hrvatske. Ipak, iako već dugo živim u Zagrebu, nikad nisam napustio Mornar, uz koji me vežu jako lijepe uspomene, pa sam u njega učlanio i Matiju.

Međutim, cijelo me vrijeme šahovske apstinencije od redovitoga šaha pratio dopisni šah, koji sam počeo igrati sasvim slučajno, oko 2000. godine, kad me prijatelj bez mogega znanja učlanio u IECG. U IECG-u sam igrao dosta uspješno, dospio sam jednom i u finale njihova svjetskog prvenstva. Nakon nekog vremena poželio sam igrati u krovnoj organizaciji za dopisni šah, pa sam se tako konačno pridružio ICCF-u te osvojio titulu CCM, uz puno reprezentativnih nastupa.

Velika mi je želja bila osvojiti prvenstvo Hrvatske u dopisnom šahu, što sam jednom i postigao zajedno sa Zvonkom Jurasom, a još sam dvaput bio jako blizu.

Nemam više velikih igračkih ambicija, igram šah za zabavu kad se pruži prilika (zato, ne zamjerite, uglavnom odbijam remije), ali ipak nalazim zadovoljstvo u treniranju svojega sina i u njegovim uspjesima.

Pobjednici

PRVACI HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU 1995. – 2025.

NAZIV NATJECANJA	PERIOD	ICCF ID	PRVAK
5. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU (POSTAL)	31.03.1995.	900005	Davor Krivić
6. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU (POSTAL)	15.10.1995. 14.04.1997.	900005	Davor Krivić
7. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CORR_CRO 034	14.11.1997. 30.05.1999.	900035	Vladimir Cvetnić
8. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CORR_CRO 050	01.03.2001. 31.08.2002.	900005	Davor Krivić
9. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CORR_CRO 059	11.11.2003. 10.05.2005.	900118	Arsen Miletić
10. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CRO/C10, 10. Croatian Championship	20.12.2005. 19.08. 2007	900010	Zvonko Krečak
11. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CRO/C11, Croatian Championship 11th / Teodor TOMAS Memorial	20.10.2007. -31.08.2009	900070	Leonardo Ljubičić
12. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CRO/C12, Cro#079Web- Champ12final/Memorial Mgr. DrazenMOVRE	19.09.2011. – 18.03.2013	900043 900151	Željko Ivanović i Vuk-Tadija Barbarić
13. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CRO Ch 13 Final, Croatian Championship 13 Final	20.12.2015. 20.09.2017	900153	Leonardo Jerković
14. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CRO Ch 14 Final, Croatian Championship 14 Final	01.12.2017. 01.09.2019	900117	Franjo Lovaković
15. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU Cro/Ch15/Final, Croatian Championship 15	10.12.2019. – 30.09.2021	900151 900185	Vuk-Tadija Barbarić i Zvonko Juras

Final			
16. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU Cro/Ch16/Final, Croatian Champ. 16F – Memorijal Željka Ivanovića	06.11.2023. -	900091	Perica Latas

Prvo pojedinačno prvenstvo Hrvatske u dopisnom šahu nakon samostalnosti održano je pod nazivom „5. Prvenstvo Hrvatske u dopisnom šahu.”

To upućuje da su se četiri prvenstva odigrala kao natjecanja republičkog ranga za vrijeme SFRJ. Nisu pronađeni nikakvi podaci ni odgovarajuća dokumentacija, pa nemamo saznanja o sudjelovanju i o tome tko su bili pobjednici tih prvenstava.

POBJEDNICI KUPA HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU 1996. – 2023.

NAZIV NATJECANJA	PERIOD	ICCF ID	POBJEDNIK
1. KUP HRVATSKE (CRO CUP FINAL/CORR CRO 025)	15.11. 1995-30.06.1998	540477	Milan Živković
2. KUP HRVATSKE (CRO CUP FINAL/CORR CRO 46)	20.05.1999-19.11.2000	900010	Zvonko Krečak
3. KUP HRVATSKE (CRO CUP FINAL/CORR CRO 56)	Početak? Kraj?	900092	Nenad Pičuljan
4. KUP HRVATSKE (CRO/Cup4/final, 4. Croatian Cup Final)	01.12.2004-22.06.2006	900137	Franjo Vidalina
5. KUP HRVATSKE (CRO/Cup5/final, 5. Croatian Cup Final / CRO-069)	20.11.2006-19.08.2009.	900092	Nenad Pičuljan
6. KUP HRVATSKE (CRO/Cup6/final, 6. Croatian Cup Final / CRO-075)	09.02.2009-31.01.2011	900009	Ante Ljubičić
7. KUP HRVATSKE (CRO/Cup7/pr, 7. Croatian Cup prelim / CRO-077)	25.09.2012-24.03.2014	900117	Franjo Lovaković
8. KUP HRVATSKE (CRO/Cup8/final, Croatian Cup 8 Final)	01.12.2016-01.09.2018	900143 900043	Zorko Kostanjšek i Željko Ivanović
9. KUP HRVATSKE (CRO/Cup9/final, Croatian Cup 9 Final)	15.11.2018-15.09.2020	900117	Franjo Lovaković
10. KUP HRVATSKE (CRO CUP 10 – MEMORIAL DR. ZVONKO KREČAK)	01.03.2022-08.10.2023	900186	Boris Hržina

PRILOG 1 – ZAVRŠNE TURNIRSKJE TABLICE (PRVENSTVA HRVATSKE)

5. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU (POSTAL)? – 31. 3. 1995.

Sudac turnira (TD) Ivanović, Željko

ZAVRŠETAK TURNIRA: 31.03.1995.				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Rezultat	Mjesto
1		900005	Krivić, Davor	2245		1	1	1/2	1	1	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	12,5	1
2		900071	IM Kapić, Ibrahim	2440	0		0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	11	2
3		900072	Jagunić, Vladimir		0	1		0	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	9,5	3
4		900009	Ljubičić, Ante	2175	1/2	0	1		0	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	0	1	1	8,5	4
5		900002	IM Klaić, Pero	2365	0	0	1/2	1		1	1/2	0	0	1	1	1/2	1	1	8,5	5
6		900068	Vlahović, Aleksandar	2480	0	0	1	0	0		1/2	1	1	1/2	0	1	1	1	8	6
7		900018	Kršovnik, Emil	2375	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2		1	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	7,5	7
8		900075	Tomas, Teodor		0	0	1/2	1/2	1	0	0		0	1	1	1	1	1/2	7,5	8
9		900010	Krečak Zvonko	2260	0	0	0	1/2	1	0	1/2	1		1	0	0	1	1	7	9
10		900001	Keglević Pavao	2285	1/2	1	0	1/2	0	1/2	1	0	0		1	1	0	1	6,5	10
11		900046	Kaselj Ivan	2143	0	0	0	0	0	1	1/2	0	1	0		1	1	1	6,5	11
12		900072	Jungić, Milan		0	0	0	1	1/2	0	1/2	0	1	0	0		1	1	6	12
13		900015	Belani, Marijan	2120	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	1	0	0		1/2	3	13
14		900073	Fabić, Dean		0	0	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	1/2		2	14
15		900076	Oršolić, Željko		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	15

6. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU (POSTAL) 15. 10. 1995. – 14. 4. 1997.

Sudac turnira (TD) Ivanović, Željko

					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Rezultat	Mjesto
1		900005	Krivić, Davor	2440		½	½	½	1	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	12	1
2		900070	Ljubičić, Leonardo		½		½	½	½	1	½	1	0	1	1	1	1	1	1	10,5	2
3		900009	Ljubičić, Ante	2250	½	½		0	½	1	1	½	1	1	½	1	1	1	1	10,5	3
4		900074	Jagunić Vladimir		½	½	1		1	½	½	1	1	1	0	1	1	½	½	10	4
5		540495	Marković, Vladimir		0	½	½	0		0	1	1	1	½	1	1	1	1	1	9,5	5
6		900002	IM Klaić, Pero	2390	0	0	0	½	1		1	0	1	1	1	0	½	1	1	8	6
7		900035	Cvetnić, Vladimir	2030	½	½	0	½	0	0		½	½	1	1	1	1	½	1	8	7
8		900018	Kršovnik, Emil	2370	0	0	½	0	0	1	½		1	0	0	1	1	1	½	6,5	8
9		900010	Krečak Zvonko	2295	0	1	0	0	0	0	½	0		1	1	0	½	½	1	5,5	9
10		900100	Komljenović, Tihomir		0	0	0	0	½	0	0	1	0		1	½	½	1	1	5,5	10
11		900068	Vlahović, Aleksandar	2410	0	0	½	1	0	0	0	1	0	0		1	½	0	1	5	11
12		900023	Radosiavić, Milivoje	2135	0	0	0	0	0	1	0	0	1	½	0		½	½	1	4,5	12
13		900071	IM Kapić, Ibrahim	2465	0	0	0	0	0	½	0	0	½	½	½	½		1	1	4,5	13
14		900099	Radmanović, Lazar		0	0	0	½	0	0	½	0	½	1	0	½	0		0	3	14
15		900075	Tomas, Teodor (+)	2310	0	0	0	½	0	0	0	½	0	0	0	0	0	1		2	15

7. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CORR_CRO 034 (POSTAL) 14. 11. 1997. – 30. 5. 1999.

Sudac turnira (TD) Marković, Vladimir

				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Rezultat	Mjesto
1		900035	Cvetnić, Vladimir	2150		½	½	1	½	1	½	1	1	½	½	1	1	½	10,5	1
2		900108	Tomić, Srećko		½		½	1	½	0	½	½	0	1	½	1	1	1	9	2
3		900098	Kalinski, Krunoslav		½	½		1	½	1	0	½	1	½	0	½	½	1	8,5	3
4		900005	Krivić, Davor	2445	0	0	0		1	½	1	½	1	1	½	½	1	½	8,5	4
5		900070	Ljubičić, Leonardo	2295	½	½	½	0		½	1	½	1	½	0	0	1	1	8	5
6		900009	Ljubičić, Ante	2250	0	1	0	½	½		½	0	0	½	½	1	1	1	7,5	6
7		540477	Živković, Milan		½	½	1	0	0	½		0	½	1	½	½	1	1	7,5	7
8		900089	Matić, Davor		0	½	½	½	½	1	1		0	0	0	1	1	0	7	8
9		900002 IM	Klaić, Pero		0	1	0	0	0	1	½	1		0	0	1	½	½	6,5	9
10		900010	Krečak, Zvonko	2300	½	0	½	0	½	½	0	1	1		0	1	0	1	6	10
11		900074	Jagunić, Vladimir		½	½	0	½	1	½	½	0	0	1		0	0	0	4,5	11
12		900040	Ganza, Klement		0	0	½	½	1	0	½	0	0	0	0		½	½	4	12
13		900095	Jukić, Željko		0	0	½	0	0	0	½	0	½	1	0	½		1	4	13
14		900063	Smuk, Željmir		0	0	0	½	0	0	0	0	½	0	0	½	0		1,5	14
15		540466	Vlašić, Nenad		½	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0		1	15

Corr CRO 50/8. POJEDINAČNO PRVENSTVO HRVATSKE (1. 3. 2001. – 31. 8. 2002.)

Sudac turnira (TD) Jeričević, Zlatan

Rejtingira se					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Rezultat	Mjesto	
1		900005	SIM	Krivić, Davor	2478		1	1	½	½	1	0	1	1	1	1	1	10	1	
2		900058		Radić, Tomislav	2270	0		½	0	1	½	1	1	½	1	1	1	8,5	2	
3		900003		Paravić, Zvonimir	2355	0	½		1	½	½	½	½	½	1	1	1	8	3	
4		900010	IM	Krečak, Zvonko	2461	½	1	0		½	0	½	1	0	1	1	1	7,5	4	
5		900108		Tomić, Srećko	2450	½	0	½	½		½	1	0	½	1	1	1	7,5	5	
6		900043		Ivanović, Željko	2386	0	½	½	1	½		½	½	½	1	1	1	0*	7	6
7		540477		Živković, Milan	2361	1	0	½	½	0	½		½	1	0	1	1	7	7	
8		900092		Pičuljan, Nenad	2395	0	0	½	0	1	½	½		1	1	1	½	7	8	
9		900035		Cvetnić, Vladimir	2433	0	½	½	1	½	½	0	0		½	½	½	5,5	9	
10		900121		Repanić, Frane	2088	0	0	0	0	0	0	1	0	½		1	0*	3,5	10	
11		900132		Ostojić, Branko	2100	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0		1	2,5	11	
12		540479		Susović, Hrvoje	2128	0	0	0	0	0	0	0	½	½	0	0		0*	1	12
13		900133		Pavlović, Ranko	2100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	13	

9. PRVENSTVO HRVATSKE U DOPISNOM ŠAHU CORR CRO_059 (11. 11. 2003. – 10. 5. 2005.)

Sudac turnira (TD) Jeričević, Zlatan

Rejtingira se				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rezultat	+	RG	Mjesto
1		900118	Miletić, Arsen	2399		½	½	1	½	1	1	½	1	1	1	9	7	0	1
2		900003	Paravić, Zvonimir	2370	½		0	½	1	1	1	½	1	1	1	8,5	7	0	2
3		900035	Cvetnić, Vladimir	2436	½	1		0	½	1	½	½	1	1	1	8	6	0	3
4		900010	IM Krečak, Zvonko	2454	0	½	1		½	1	½	1	0	1	1	7,5	6	0	4
5		900092	Pičuljan, Nenad	2428	½	0	½	½		½	1	½	1	1	1	7,5	5	0	5
6		540477	Živković, Milan	2349	0	0	0	0	½		½	½	1	1	1	5,5	4	0	6
7		900043	Ivanović, Željko	2360	0	0	½	½	0	½		½	1	1	½	5,5	3	0	7
8		900088	Kiš, Miroslav	2094	0	½	½	0	½	½	½		½	½	1	5,5	2	0	8
9		900136	Kuštrak, Mladen	1900	½	0	0	1	0	0	0	½		½	1	4,5	3	0	9
10		900117	Lovaković, Franjo	2094	0	0	0	0	0	0	0	½	½		½	2,5	1	0	10
11		900120	Lovaković, Tomislava	2016	0	0	0	0	0	0	½	0	0	½		2	1	0	11
12		900108	Tomić, Srećko	2468	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	12

CRO/C10, 10. Croatian Championship (20. 12. 2005. – 19. 8. 2007.) POSTAL

Sudac turnira (TD) Kužina, Tomislav

Rejtingira se					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rezultat	SB	RG	Mjesto	
1		900010	SIM	Krečak, Zvonko	2412 ^S	1/2	1 ^D	1	1/2	1/2	1/2 ^A	0	1/2	1 ^A	1 ^D	1	7,5	35	0	1	
2		900088		Kiš, Miroslav	2160	1/2		1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	7	34,5	0	2	
3		900139		Pačić, Andrej	2200 ^P	0 ^D	0		1/2	1/2 ^A	1	1	1	1	0	1	7	33,75	0	3	
4		540477		Živković, Milan	2301	0	1/2	1/2		1/2	1/2	1/2	1	1	1 ^D	1	7	30,5	0	4	
5		900043		Ivanović, Željko	2241	1/2	1/2	1/2 ^A	1/2		1	1/2	1	1/2	1/2	0 ^D	1	6,5	35,75	0	5
6		900137		Vidalina, Franjo	2179	1/2	1/2	0	1/2	0		1/2 ^A	1	1/2	1	1 ^A	1	6,5	28,25	0	6
7		900118		Miletić, Arsen	2420	1/2 ^A	1/2	0	1/2	1/2	1/2 ^A		1/2	1/2	1	1	1	6,5	28,25	0	7
8		900121		Repanić, Frane	2124	1	1/2	0	1/2	0	0	1/2		1	1	1	1	6,5	28,25	0	8
9		900003		Paravić, Zvonimir	2390	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	0		1	1	1	5,5	22	0	9
10		900142		Jeričević, Zlatan	2200 ^P	0 ^A	0	1	0	1/2	0	0	0	0		1/2 ^A	1	3	11,75	0	10
11		900029		Barbalić, Zdenko	2068 ^S	0 ^D	1/2	0	0 ^D	0 ^D	0 ^A	0	0	0	1/2 ^A		0 ^D	1	5	0	11
12		900136		Kuštrak, Mladen	2177	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 ^D		1	1	0	12

CRO/C11, Croatian Championship 11th / Teodor TOMAS Memorial (20. 10. 2007. – 31. 8. 2009.)

Sudac turnira (TD) Tešić, Zdravko

Rejtingira se:					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Rezultat	SB	RG	Mjesto	
1		900070	IM	Ljubičić, Leonardo	2448		½	½	1	1	1	1	1	1	½	1 ^D	1	10,5	56	0	1	
2		900009	SIM	Ljubičić, Ante	2491	½		½	1	1	1	½	1	1	1	1 ^D	1	10,5	55,25	0	2	
3		900010	SIM	Krečak, Zvonko	2394	½	½		½	½	½	1	1	½	½	1	1	8,5	44,25	0	3	
4		900137		Vidalina, Franjo	2341	0	0	½		½	½	1	1	½	1	½	1	7,5	34,5	0	4	
5		900035		Cvetnić, Vladimir	2383	0	0	½	½		½	½	½	1	1	½	1	7	31,75	0	5	
6		900118		Miletić, Arsen	2394	0	0	½	½	½		½	0	1	½	½	1 ^D	6	27,5	0	6	
7		900043		Ivanović, Željko	2227	0	½	0	0	½	½		0	½	½	1	1	5,5	24,75	0	7	
8		540477		Živković, Milan	2170	0	0	0	0	½	1	1		0	½	1	½	5	23,5	0	8	
9		900003		Paravić, Zvonimir	2312	0	0	½	½	0	0	½	1		½	½	½	4,5	22,25	0	9	
10		900143		Kostanjšek, Zorko	2180	0	0	½	0	0	½	½	½	½		1	½	4,5	21	0	10	
11		900121		Repanić, Frane	2229	½	0	0	½	½	½	0	0	½	0		1 ^D	4	21,25	0	11	
12		900139		Pačić, Andrej	2107	0 ^D	0 ^D	0	0	0	0 ^D	0	½	½	½	0 ^D		1	2,5	9	0	12
13		900142		Jeričević, Zlatan	2106	0	0	0	0	0	0	0	½	½	½	½	0		2	9	0	13

CRO/C12, Cro#079Web- Champ12final/MemorialMgr.DrazenMOVRE (19. 9. 2011. – 18. 3. 2013.)

Sudac turnira (TD) Jeričević,. Zlatan

Rejtingira se						1	2	3	4	5	6	7	Rezultat	SB	RG	Mjesto
1		900043		Ivanović, Željko	2345		½	½	½	½	1	1 ^D	4	9,75	0	1
2		900151		Barbarić, Vuk-Tadija	2205 ^F	½		1	0	½	1	1	4	9,75	0	1
3		900010	SIM	Krečak, Zvonko	2320	½	0		1	½	1	½	3,5	9,5	0	3
4		900143		Kostanjšek, Zorko	2177	½	1	0		½	½	1	3,5	9,25	0	4
5		900117		Lovaković, Franjo	2225	½	½	½	½		½	1 ^D	3,5	9	0	5
6		900121		Repanić, Frane	2084	0	0	0	½	½		1 ^D	2	4	0	6
7		900139		Pačić, Andrej	2085	0 ^D	0	½	0	0 ^D	0 ^D		0,5	1,75	0	7

CRO Ch 13 Final, Croatian Championship 13 Final (20. 12. 2015. – 20. 9. 2017.)

Sudac turnira (TD), Ljubičić, Leonardo

Rejtingira se					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rezultat	Pobjeda	SB	RG	Mjesto	
1		900153		Jerković, Leonardo	2061		½	½	½	½	½	½	1	½	1	5,5	2	23	0	1
2		900184		Feletar, Darko	2333	½		½	½	½	½	½	1	1	5,5	2	22,75	0	2	
3		900151		Barbarić, Vuk-Tadija	2250	½	½		½	½	½	½	1	½	5	1	21,75	0	3	
4		900009	SIM	Ljubičić, Ante	2481	½	½	½		½	½	½	½	1	5	1	21,25	0	4	
5		900138		Tešić, Zdravko	2402	½	½	½	½		½	½	½	1 ^E	5	1	21,25	0	4	
6		900043		Ivanović, Željko	2310	½	½	½	½	½		½	½	½	4,5	0	20,25	0	6	
7		900143		Kostanjšek, Zorko	2225	½	½	½	½	½		½	½	½	4,5	0	20,25	0	6	
8		900035		Cvetnić, Vladimir	2263	0	½	½	½	½	½	½		½	4	0	17,75	0	8	
9		900145		Bajt, Dražen	2245	½	0	0	½	½	½	½	½		½	3,5	0	15,5	0	9
10		900199		Lalić, Bogdan	2446 ^F	0	0	½	0	0 ^F	½	½	½	½		2,5	0	10,75	0	10

CRO Ch 14 Final, Croatian Championship 14 Final (1. 12. 2017. – 1. 9. 2019.)

Sudac turnira (TD), Ljubičić, Leonardo

Rejtingira se				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Rezultat	Pobjeda	SB	RG	Mjesto	
1		900117	IM Lovaković, Franjo	2361		½	½	½	½	½	1	1	½	½	1 ^D	6,5	3	29,75	0	1
2		900151	Barbarić, Vuk-Tadija	2308	½		½	½	½	½	½	½	½	1	1 ^E	6	2	27,25	0	2
3		900143	CCE Kostanjšek, Zorko	2311	½	½		½	½	½	½	½	½	½	1 ^D	5,5	1	25,25	0	3
4		900043	CCE Ivanović, Željko	2287	½	½	½		½	½	½	½	½	½	1 ^E	5,5	1	25,25	0	3
5		900157	Kušter, Željko	2204	½	½	½	½		½	½	½	½	½	1 ^E	5,5	1	25,25	0	3
6		900185	CCE Juras, Zvonko	2306	½	½	½	½	½		½	½	½	½	1 ^E	5,5	1	25,25	0	3
7		900190	Komar, Miroslav	2341	0	½	½	½	½	½		½	½	1	½	5	1	24	0	7
8		900189	Ivec, Ivan	2291	0	½	½	½	½	½	½		½	½	1 ^E	5	1	22,25	0	8
9		900195	CCE Placun, Eduard	2319	½	½	½	½	½	½	½	½		½	½	5	0	25	0	9
10		900035	Cvetnić, Vladimir	2288	½	0	½	½	½	½	0	½	½		1 ^D	4,5	1	20,25	0	10
11		900153	Jerković, Leonardo	2270	0 ^D	0 ^E	0 ^D	0 ^E	0 ^E	0 ^E	½	0 ^E	½	0 ^D		1	0	5	0	11

Cro/Ch15/Final, Croatian Championship 15 Final (10. 12. 2019. – 30. 9. 2021.)

sudac turnira (TD) Guidoni, Mathias

Rejtingira se						1	2	3	4	5	6	7	Rezultat	Pobjedio	SB	RG	Mjesto
1		900151	CCE	Barbarić, Vuk-Tadija	2339		½	½	½	½	1	½	3,5	1	10	0	1
2		900185	IM	Juras, Zvonko	2390	½		½	½	½	½	1	3,5	1	10	0	1
3		900043	CCE	Ivanović, Željko	2302	½	½		½	½	½	½	3	0	9	0	3
4		900157		Kušter, Željko	2273	½	½	½		½	½	½	3	0	9	0	3
5		900035	CCM	Cvetnić, Vladimir	2311	½	½	½	½		½	½	3	0	9	0	3
6		900213	CCM	Grbac, Boris	2368	0	½	½	½	½		½	2,5	0	7,5	0	6
7		900121	CCM	Repanić, Frane	2387	½	0	½	½	½	½		2,5	0	7,5	0	6

PRILOG 2 – ZAVRŠNE TURNIRSKE TABLICE (KUP HRVATSKE)

1. CRO CUP FINAL / Corr CRO 25 (15. 11. 1996. – 30. 6. 1998.)

Sudac turnira (TD) Matić, Davor

(15.11.1996. – 30.06.1998.)

						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rezultat	Mjesto
1		540477		Živković, Milan			½	½	1	½	1	1	1	1	½	½	1	8,5	1
2		900010	SIM	Krečak, Zvonko	2295	½		0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	7,5	2
3		900092		Pičuljan, Nenad		½	1		½	½	0	1	1	1	½	½	½	7	3
4		900003		Paravić, Zvonimir	2240	0	1	½		0	1	½	½	½	½	1	1	6,5	4
5		900090		Petanjek, Mladen		½	0	½	1		½	0	1	0	1	1	½	6	5
6		549479		Susović, Hrvoje		0	0	1	0	½		1	½	1	½	½	½	5,5	6
7		900015		Belani, Marijan	2124	0	0	0	½	1	0		1	0	1	1	½	5	7
8		900040		Ganza, Klement		0	0	0	½	1	0	1		0	1	½	1	5	8
9		900043		Ivanović, Željko	1820	0	0	0	½	0	½	0	1		1	½	1	4,5	9
10		900096		Pavić, Tomislav		½	1	½	0	0	½	0	½	½		0	½	4	10
11		900088		Kiš, Miroslav		½	0	½	½	0	½	0	0	0	1		1	4	11
12		900093		Požezanac, Zvonko		0	0	½	0	½	½	½	0	0	0	½		2,5	12

2. CRO CUP FINAL / Corr CRO 46

Sudac turnira (TD) Jeričević, Zlatan

					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Rezultat	Mjesto
1		900010	Krečak, Zvonko	2424		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0*	1	13	1
2		900118	Miletić, Arsen	1700	0		½	½	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11,5	2
3		900092	Pižuljan, Nenad	2302	0	½		½	1	½	½	1	1	1	½	½	1	1	1	10	3
4		900003	Paravić, Zvonimir	2275	0	½	½		½	1	0	½	1	1	1	1	1	1	1	10	4
5		900108	Tomić, Srećko	2100	0	½	0	½		1	½	1	1	1	1	1	1	0*	1	9,5	5
6		900094	Matijašević, Ilija	2290	0	0	½	0	0		½	1	½	1	1	1	1	0*	1	7,5	6
7		900109	Hrvačić, Pavle	2100	0	0	½	1	½	½		0	1	½	½	1	½	0*	1	7	7
8		900072	Jungić, Milan	2211	0	0	0	½	0	0	0		½	½	1	1	1	0*	1	5,5	8
9		540477	Živković, Milan	2367	0	0	0	0	0	½	0	½		½	1	1	1	0*	1	5,5	9
10		900063	Smuk, Želimir	2162	0	0	0	0	0	0	½	½	½		½	½	1	0*	1	4,5	10
11		900096	Pavić, Tomislav	1900	0	0	½	0	0	0	½	0	0	½		0	1	½	1	4	11
12		900128	Golubić, Miroslav	1500	0	0	½	0	0	0	0	0	0	½	1		0	1	1	4	12
13		900129	Rejc, Josip	1700	0	0	0	0	0	0	½	0	0	0	0	1		1	1	3,5	13
14		900130	Marunčić, Vicko	1500	0*	0	0	0	0*	0*	0*	0*	0*	0*	0	0	0		1	1	14
15		900051	Krpanec, Željko	1977	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	15

3. CRO-CUP FINAL (Corr CRO 56)

Sudac turnira (TD) Jeričević, Zlatan

Kraj turnira tj. postupak procjene 7 nezavršenih partija protekao je u kaznenim bodovima. Zbog zakašnjelih i nepotpunih slanja igračkih izvještaja ili izostanka istih dosuđeno je 11 kaznenih bodova.

						1	2	3	4	5	6	7	8	Rezultat	RG	Mjesto
1		900092		Pičuljan, Nenad	2428		½1	½½	1½	11	11	½½	11	11	0	1
2		900010	SIM	Krečak, Zvonko	2454	0½		11	10	11	11	½½	11	10,5	0	2
3		900043		Ivanović, Željko	2360	½½	00		00	1½	11	½	11	7	0	3
4		900108		Tomić, Srećko	2468	00	01	00		½½	1½	00	11	5,5	0	3
5		900136		Kuštrak, Mladen	1900	00	00	0½	½½		1½	0½	0½	4	0	5
6		900121		Repanić, Frane	2058	00	00	00	0½	0½		½½	11	4	0	6
7		900058		Radić, Tomislav	2280	00	0½	00	00	½	½½		00	2	0	7
8		900003		Paravić, Zvonimir	2370	00	00	00	00	½0	00	00		0,5	0	8

CRO/Cup4/final, 4. Croatian Cup Final START: 1. 12. 2004.

Sudac turnira (TD) Kužina, Tomislav

Rejtingira se					1	2	3	4	5	6	7	8	9	Rezultat	SB	RG	Mjesto
1		900137		Vidalina, Franjo	2200 ^P		1	½	1	½	1	1	1	7	24,75	0	1
2		900010	SIM	Krečak, Zvonko	2416	0		½	½	1	1	1	1	6	18,5	0	2
3		900092		Pičuljan, Nenad	2428	½	½		½	½	1	½	1	5	18,5	0	3
4		900003		Paravić, Zvonimir	2373	0	½	½		½	½	½	½	4	13,5	0	4
5		540477		Živković, Milan	2338	½	0	½	½		0	½	½	3,5	12,5	0	5
6		900142		Jeričević, Zlatan	2200 ^P	0	0	0	½	1		½	1	3,5	10,25	0	6
7		900121		Repanić, Frane	2097	0	0	½	½	½	½		0	2,5	9	0	7
8		900043		Ivanović, Željko	2334	0	0	0	½	½	0	1		2,5	7,25	0	8
9		900136		Kuštrak, Mladen	2175	0	0	½	0	0	½	½	½	2	6,75	0	9

CRO/Cup5/final, 5. Croatian Cup Final / CRO-069

START: 20. 11. 2006.

Sudac turnira (TD) Tešić, Zdravko

Rejtingira se					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Rezultat	SB	RG	Mjesto
1		900092		Pičuljan, Nenad	2427		½	1	½	1	1	½	1	½	1	1	9	44,75	0	1
2		900070	IM	Ljubičić, Leonardo	2445	½		½	½	½	½	1	1	1	1	1	8,5	40,25	0	2
3		900035		Cvetnić, Vladimir	2430	0	½		½	½	½	1	1	½	1	1	7,5	34	0	3
4		900010	SIM	Krečak, Zvonko	2399	½	½	½		½	½	½	½	1	½	½	6,5	32,25	0	4
5		900137		Vidalina, Franjo	2325	0	½	½	½		½	1	½	½	½	½	6	28,25	0	5
6		900003		Paravić, Zvonimir	2335	0	½	½	½	½		½	½	1	½	½	5,5	28	0	6
7		900143		Kostanjšek, Zorko	2219 ^F	½	0	0	½	0	½		½	½	½	1	5	21,5	0	7
8		900121		Repanić, Frane	2165	0	0	0	½	½	½	½		½	½	1	5	20	0	8
9		900139		Pačić, Andrej	2114	½	0	½	0	½	0	½	½		½	½	4,5	20,75	0	9
10		900043		Ivanović, Željko	2203	0	0	0	½	½	½	½	½	½		½	4,5	18,5	0	10
11		540477		Živković, Milan	2204	0	0	0	½	½	½	0	0	½	½		3,5	14	0	11
12		900142		Jeričević, Zlatan	2166	0	0	0	0	0	½	0	0	0	0	0	0,5	2,75	0	12

CRO/Cup6/final, 6. Croatian Cup Final / CRO-075 start: 9. 2. 2009.

Sudac turnira (TD) Krivić, Davor

Rejtingira se						1	2	3	4	5	6	7	8	Rezultat	SB	RG	Mjesto
1		900009	SIM	Ljubičić, Ante	2482		½	1	1	½	½	1	1	5,5	16,5	0	1
2		900070	SIM	Ljubičić, Leonardo	2516	½		½	½	1	1	1	1	5,5	15,75	0	2
3		900010	SIM	Krečak, Zvonko	2367	0	½		½	½	½	1	1	4	10,5	0	3
4		900043		Ivanović, Željko	2312	0	½	½		½	½	1	1	4	10,5	0	3
5		900035		Cvetnić, Vladimir	2379	½	0	½	½		½	1	½	3,5	10,25	0	5
6		900138		Tešić, Zdravko	2365	½	0	½	½	½		½	½	3	9,75	0	6
7		540477		Živković, Milan	2155	0	0	0	0	0	½		1	1,5	2,5	0	7
8		900121		Repanić, Frane	2173	0	0	0	0	½	½	0		1	3,25	0	8

CRO/Cup7/final, The ICCF- WebSever_Cro#081Cup7final START: 25. 9. 2012.

Sudac turnira (TD) Barbarić, Vuk-Tadija

Rejtingira se				1	1	2	2	3	3	4	4	5	5	Rezultat	SB	RG	Mjesto	
1		900117	Lovaković, Franjo	2272			½	½	1	½	1	½	1	1	6	19	0	1
2		900043	Ivanović, Željko	2325	½	½			½	½	1	1	½	1	5,5	17,75	0	2
3		900143	Kostanjšek, Zorko	2211	½	0	½	½			0	1	1	1	4,5	14	0	3
4		900010	SIM Krečak, Zvonko	2327	½	0	0	0	0	1			1	0	2,5	9	0	4
5		900121	Repanić, Frane	2043	0	0	0	½	0	0	1	0			1,5	5,25	0	5

CRO/Cup8/final, Croatian Cup 8 Final, start: 1. 12. 2016.

Sudac turnira (TD) Ljubičić, Leonardo

Rejtingira se					1	1	2	2	3	3	4	4	Rezultat	Pobjedio	SB	RG	Mjesto	
1		900143		Kostanjšek, Zorko	2276			½	½	½	½	1	½	3,5	1	9,5	0	1
2		900043		Ivanović, Željko	2306	½	½			½	½	1	½	3,5	1	9,5	0	1
3		900117	IM	Lovaković, Franjo	2382	½	½	½	½			½	½	3	0	9	0	3
4		900166		Milenković, Dalibor	2169	½	0	½	0	½	½			2	0	6,5	0	4

CRO/CUP9/FINAL, CROATIAN CUP 9 FINAL START: 15. 11. 2018.

Sudac turnira (TD) Rechtman, Mordechai

Rejtingira se					1	2	3	4	5	6	7	Rezultat	Pobjedio	SB	RG	Mjesto	
1		900117	IM	Lovaković, Franjo	2373		½	½	1	½	½	½ ^A	3,5	1	10,25	0	1
2		900189	CCM	Ivec, Ivan	2357	½		½	½	½		1	3,5	1	9,5	0	2
3		900195	CCM	Placun, Eduard	2388	½	½		½	½	½	1	3,5	1	9,5	0	2
4		900043	CCE	Ivanović, Željko	2306	0	½	½		½	½	1	3	1	8	0	4
5		900185	IM	Juras, Zvonko	2395	½	½	½	½		½	½	3	0	9	0	5
6		900121		Repanić, Frane	2350	½	½	½	½	½		½	3	0	9	0	5
7		900193		Lukšić, Elvis	2132	½ ^A	0	0	0	½	½		1,5	0	4,75	0	7

CRO CUP 10, CRO CUP 10 – MEMORIAL DR. ZVONKO KREČAK START: 1. 3. 2022.

Sudac turnira (TD), Petrov, Milen

Kategorija 6					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	STM	IM	Rezultat	Pobjeda	SB	RG	Mjesto
1		900186	CCM	Hržina, Boris	2353	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½	1	½	7½	7	6,5	1	38,5	0	1
2		863003	IM	Stanojević, Stanimir	2400	½		½	½	½	½	½	½	½	½	½	1	7½		6,5	1	38	0	2
3		900213	CCM	Grbac, Boris	2408	½	½		½	½	½	½	½	½	½	½	1	7½	7	6,5	1	38	0	2
4		480360	IM	Bratović, Blaž	2411	½	½	½		½	½	½	½	½	½	½	1	7½		6,5	1	38	0	2
5		900145	IM	Bajt, Dražen	2378	½	½	½	½		½	½	½	½	½	½	½	7½		6	0	36	0	5
6		540565	IM	Petrović, Đorđe R.	2408	½	½	½	½	½		½	½	½	½	½	½	7½		6	0	36	0	5
7		759001	CCM	Powers Jr., Kevincito	2381	½	½	½	½	½		½	½	½	½	½	½	7½	7	6	0	36	0	5
8		549012	CCM	Tašić, Vladimir	2395	½	½	½	½	½	½		½	½	½	½	½	7½	7	6	0	36	0	5
9		900190	CCM	Komar, Miroslav	2362	½	½	½	½	½	½	½		½	½	½	½	7½	7	6	0	36	0	5
10		480176	CCM	Komarica, Borut	2390	½	½	½	½	½	½	½	½		½	½	½	7½	7	6	0	36	0	5
11		900189	IM	Ivec, Ivan	2436	½	½	½	½	½	½	½	½	½		½	½	7½		6	0	36	0	5
12		480103	CCM	Leben, Dušan	2348	0	½	½	½	½	½	½	½	½	½		½	7½	7	5,5	0	33	0	12
13		480032	IM	Potrata, Janko	2371	½	0	0	0	½	½	½	½	½	½	½		7½		4,5	0	27	0	13

PRILOG 3: POPIS IGRAČA IZ HRVATSKE PREMA ICCF KLASIFIKACIJI REGISTRACIJE

ICCF Number	Prezime i ime	Title	Status	Rating (i; +)
900001	Keglević, Pavao	GM	i	2213
900002	Klaić, Pero	IM	+	2336
900003	Paravić, Zvonimir		i	2211
900004	Movre, Dražen		+	2276
900005	Krivić, Davor	GM	i	2508
900006	Stručić, Ivan		i	2354
900007	Šips, Vladimir		+	2300
900008	Zelić, Marina	LIM	+	2108
900009	Ljubičić, Ante	GM	A	
900010	Krečak, Zvonko	SIM	+	1970
900011	Roch, Lucio		+	1957
900012	Bažaj-Bočkaj, Snježana	LIM	i	1986
900013	Dadić-Movre, Vesna		i	1983
900014	Bauk, Slavko		i	2193
900015	Belani, Marijan		i	2147
900016	Hodžić, Mustafa		i	2315
900017	Jelačić, Zvonimir		i	2078
900018	Kršovnik, Emil		i	2298
900019	Ladavac, Klaudio		+	2250
900020	Zelčić, Maja	LGM	i	2314
900021	Nadenić, Josip		i	2332
900022	Pečarević, Marko		i	2123
900023	Radoslavić, Milivoj		i	2121
900024	Rožić, Marijan		i	2265
900025	Smoljan, Nikola		i	2127
900026	Tagirov, Boris		+	2349
900027	Žiger, Silvijo		i	2376
900028	Aščić, Ante		i	1800
900029	Barbalić, Zdenko		A	
900030	Bašić, Zvonko		i	2281
900031	Biti, Vladimir		i	1800
900032	Bočkinac, Dubravka		i	1850
900033	Butković, Nereo		i	2381
900034	Čatlak, Dunko		i	2404
900035	Cvetnić, Vladimir	CCM	A	
900036	Domankušić, Ivan		+	1835
900037	Fučak, Milko		i	2185
900038	Gaberc, Jože		+	1970
900039	Gajić, Živko		i	2365
900040	Ganza, Klement		i	2119
900041	Hudovski, Zlatko		i	1800
900042	Ivanović, Marija		+	1956
900043	Ivanović, Željko	CCE	+	2289

900044	Jerzečić, Miroslav		i	1800
900045	Kaselj, Gloria		i	1922
900046	Kaselj, Ivan		+	2279
900047	Kovačić, Pavica		i	1673
900048	Kovačić, Tanja		i	2117
900049	Kovačić, Zvonko		+	1800
900050	Krempetić, Josip		i	2008
900051	Krpanec, Željko		i	1953
900052	Licul, Ferdo		+	2383
900053	Lukšić, Mate		i	1788
900054	Markotić, Branimir		i	2376
900055	Matošević, Emil		i	1800
900056	Muhvić, Stjepan		i	1834
900057	Navračić, Anka		i	1897
900058	Radić, Tomislav		i	2277
900059	Rogić, Davor		i	1800
900060	Runić, Jovo		i	2420
900061	Šanta, Robert		i	1800
900062	Smojver, Jakov		i	1851
900063	Smuk, Želimir		i	1789
900064	Srdanović, Josip		i	2152
900065	Štambuk, Sveto		i	1800
900066	Timet, Dubravko		i	2270
900067	Vitorović, Sunčica		i	1703
900068	Vlahović, Aleksandar		i	2265
900069	Zelić, Mladen		i	2038
900070	Ljubičić, Leonardo	GM	i	2583
900071	Kapić, Ibrahim	IM	+	2317
900072	Jungić, Milan		i	2194
900073	Fabić, Dean		i	2048
900074	Jagunić, Vladimir		i	2440
900075	Tomas, Teodor		i	2137
900076	Oršolić, Željko		i	2024
900077	Bilić, Ivan		+	2147
900078	Purić, Gašpar		i	1800
900079	Tirkajla, Boris		i	1800
900080	Skelac, Darko		i	2307
900081	Birovljević, Zdravko		i	2124
900082	Golek, Davor		i	1800
900083	Žaper, Emil		i	2060
900084	Pešić, Krešimir		i	1800
900085	Grego, Ludvig		i	1800
900086	Bilić, Andrej		i	1800
900087	Štefančić, Stjepan		i	1800
900088	Kiš, Miroslav		i	2217
900089	Matić, Davor		i	2382
900090	Petanjek, Mladen		i	2084
900091	Latas, Perica	CCM	A	

900092	Pičuljan, Nenad	SIM	i	2453
900093	Požezanac, Zvonimir		i	2054
900094	Matijašević, Ilija		i	2269
900095	Jukić, Željko		i	2274
900096	Pavić, Tomislav		i	2111
900097	Erjavec, Leon		i	1800
900098	Kalinski, Krunoslav		i	2428
900099	Radmanović, Lazar		i	2146
900100	Komljenović, Tihomir		i	2233
900101	Meško, Damir		i	1800
900102	Čaušević, Vlado		i	2161
900103	Žulj, Leon		i	2205
900104	Radošević, Mladen		i	1800
900105	Košćević, Franjo		i	1800
900106	Franić, Marko		+	1800
900107	Hudolin, Krešimir		i	1800
900108	Tomić, Srećko		i	2377
900109	Hrvačić, Pavle		i	2198
900110	Kinez, Ivo		i	1800
900111	Majer, Zvonimir		i	1800
900112	Bobić, Darko		i	1800
900113	Naglić, Marko		i	1800
900114	Mirković, Vladimir		i	1800
900115	Meško, Andrej		i	1800
900116	Matić, Željko		i	1729
900117	Lovaković, Franjo	IM	+	2402
900118	Miletić, Arsen		i	2350
900119	Pecotić, Kuzma		i	2147
900120	Lovaković, Tomislava		i	1917
900121	Repanić, Frane	CCM	A	
900123	Koporčić, Branko		i	1800
900124	Abaza, Ivan		i	1800
900125	Grkinić, Goran		i	2028
900126	Bender, Ivan		i	2360
900127	Kovačević, Antonio		i	1800
900128	Golubić, Miroslav		i	2039
900129	Rejc, Josip		i	2017
900130	Marunčić, Vicko		i	1800
900132	Ostojić, Branko		i	2076
900133	Horvat, Ivan		i	2013
900134	Birovljević, Jelena		i	1800
900135	Vrbanić, Mirjana		i	1800
900136	Kuštrak, Mladen		i	2087
900137	Vidalina, Franjo		i	2318
900138	Tešić, Zdravko	IM	A	
900139	Pačić, Andrej		i	2140
900140	Tešić, Željko		i	2373
900141	Đidara, Robert		i	1513

900142	Jeričević, Zlatan		i	1853
900143	Kostanjšek, Zorko	IM	A	
900144	Loinjak, Siniša	GM	A	
900145	Bajt, Dražen	IM	A	
900146	Mandić, Branko		i	1800
900147	Glavaš, Eduard		i	2062
900149	Popov, Luka		i	1571
900150	Krečak, Slaven		i	1800
900151	Barbarić, Vuk-Tadija	CCM	A	
900153	Jerković, Leonardo		i	1960
900154	Ljubešić, Željko		i	1800
900155	Issa, Teuta		i	1800
900156	Božić, Deni		A	
900157	Kušter, Željko	CCM	i	
900158	Pranjić, Luka		i	1800
900159	Markotić, Gordan		i	2336
900160	Munitić, Ivica		i	1800
900165	Škorić, Nikola		i	1800
900166	Milenković, Dalibor	CCE	A	
900167	Rodić, Sanjin		i	1800
900170	Tomljanović, Danijel		i	1800
900172	Carić, Krno		i	1800
900173	Faddi, Levante		i	1723
900174	Jerković, Ivan		i	1800
900177	Majdić, Darko		i	1800
900178	Klajnščak, Boštjan		A	
900179	Šerić, Alen	CCM	i	2356
900181	Nikić, Patrick		i	1800
900182	Dorić, Nenad	IM	A	
900184	Feletar, Darko	IM	A	
900185	Juras, Zvonko	IM	+	2411
900186	Hržina, Boris	CCM	A	
900189	Ivec, Ivan	IM	A	
900190	Komar, Miroslav	CCM	A	
900191	Pavković, Toni		i	1625
900193	Lukšić, Elvis		i	2136
900194	Šoš, Fran		i	1800
900195	Piacun, Eduard	IM	A	
900198	Zovko, Mario	CCM	A	
900199	Lalić, Bogdan		i	2064
900201	Jurman, Nenad		i	1800
900202	Hodniković, Nenad		i	1800
900203	Bender, Zdenko		i	1800
900204	Blažeka, Matej		i	1949
900208	Cetina, Filip		i	1267
900209	Šarić, Ivan		i	1800
900211	Mihalj, Igor		i	1800
900213	Grbac, Boris	CCM	A	

900216	Kablar, Dorian		i	1800
900218	Tomaša, Ivica	CCM	A	
900220	Peranić Radošević, Marijo		i	1800
900228	Dunger, Matija		i	1800
900229	Stilinović, Patrik		i	2290
900230	Bulat, Milan		A	2204
900231	Vujnović, Ratko	CCE	A	
900236	Mileta, Damir		i	1800
900237	Martinović, Saša		i	1800
900240	Tonković, Antonio	CCE	A	
900242	Bulat, Ante		i	1800
900243	Čubrić, Andrija		i	1962
900244	Šeputić, Zoran		i	1800
900245	Piacun, Goran		A	
909003	Matozan, Zvonko		i	1800
480024	Martić, Zlatko		i	2297
540036	Maričić, Ivan		i	2305
540050	Timet, Tanja		i	1800
540103	Markač, Benjamin		i	1800
540268	Šantek, Marijan		i	2023
540283	Pekez, Tanja		i	1774
540307	Hušner, Mladen		i	2264
540377	Ungar, Zlatko		i	1800
540386	Peco-Pejić, Vice		i	1800
540464	Kužina, Tomislav		+	2275
540465	Hibner, Branko		i	2320
540466	Vlašić, Nenad		i	1956
540472	Tomka, Damir		i	2158
540477	Živković, Milan		i	2119
540478	Lasić, Luka		i	2186
540479	Susović, Hrvoje		i	2107
540480	Hatta, Milivoj		i	2013
540495	Marković, Vladimir		i	2374
540497	Markuš, Robert		i	2251

A=aktivan

i = neaktivan

+ = preminuo